

ETICA - XII -

1 mart. - 31 dec. 1937

ETICA - XII -	1
1 mart. - 31 dec. 1937	1
1.) Al.Rotta (Fr.Rom),Interpelare : studenți naționaliști arestați , 1 mart.'37	4
2.) V.P.Sassu (ministr.Juстиției) - răspunde lui Al Rotta - 2 mart.'37	5
3.) Atentatul contra lui Tr.Bratu, / Declarații,Senat, 2, 3 mart..'37	5
4.)O.Goga , Comunicare : statut studenți ; statut preoți; uniforme ; 3 martie' 37	5
▣ Interzicerea studenților de a face politică ?!	6
▣ Interdicția preoților de a se manifesta politic ?!	6
Goga -Iamandi / 3 mart.'37	7
▣ Polemică pentru prioritate	7
▣ Concurență pentru naționalism	7
▣ Polemică privind " criminalitatea"	7
▣ Concurență pentru patriotism	7
Goga / 3 mart.'37	8
▣ Atribuțiile istorice ale preoțimii	8
▣ Misiunea istorică și politică a preoțimii	8
▣ Locul preoțimii în " dreapta naționalistă" , antibolșevică	8
▣ Concluzie : Succesiunea !	10
▣ Mișcarea națională	10
Victor Iamandi (ministrul Culte și Arte) - răspuns - (p. 1834 - 1835) / 3 mart.'37	10
▣ Biserica - în preocupările PNL	10
▣ Tradiție și merite	10
▣ Biserica în România Mare	11
▣ Constituția 1923 - drepturi acordate	11
Ion Nistor (ministr.Muncii) (p. 1835) / 3 mart.'37	11
▣ Închiderea și reorganizarea Universităților și căminelor	11
5.)Nic.Iorga - intervenție / la Creditul Agricol / ,	12
▣ Conversiunea	12
▣ Țăranul	12
[popularitatea electorală]	12
6.) ing.N.Miclescu (P.C.) - interpelare -12 mart.1937	12
▣ Spiritul criticist junimist	13
▣ Scăderea prestigiului clasei conducătoare	13
▣ Delăsare condamnabilă :	13
▣ Degradarea sănătății populației	13
▣ Degradarea drumurilor	13
7.) Lege ptr.prelungirea fără limită a activității prof.N. Iorga și dr. G.Marinescu	14
la Univ.București ,18. mart.'37	14
8.) N.Iorga - Aurelian Bentoiu ,polemică fără obiect : vârstele ! , 20 mart.'37	16
9.) Gyori Illés Istvan "Metamorphosis Transylvaniae" ,	20
▣ Clasa politică maghiară din Transilvania	20
▣ Speranța în armata română	20
▣ Refuzul jurământului	20
▣ Rezistența pasivă	20
▣ Repatrierea în Ungaria	21
▣ Revizionismul maghiar versus Intoleranța românească	21
▣ Necesitatea apropierii dintre cele două țări și popoare	21
10.) Iuliu Pascu , De la dreapta la stânga , 28 apr .'37	21
▣ "Dreapta" = democrație națională , demnitate	22

▣ "Stânga" = trădare și lașitate în folosul iudeo-capitaliștilor.....	22
▣ Pseudo-burghezia românească	22
▣ Pauperizarea țărănimii.....	22
▣ Industria și burghezia românească = imitații fără fond.....	22
▣ România - stat de țărani , economie și civilizație rurală !.....	23
▣ Revoluția pașoptistă "națională" =.....	23
▣ Năvala evreilor ... masoneria internațională	24
▣ Distrugerea târgurilor românești.....	24
▣ Sprijinirea negustorilor români !.....	24
▣ Orașe românești !.....	24
▣ Descotorisirea de străini!.....	24
11.) N.Porsena : <i>Reforma partidelor politice</i> / 76 de partide politice ! 25 minorități ! /.....	25
12) Alexandru Cantacuzino, Opere complete, Colecția " Omul Nou" , 1990.....	25
▣ <i>CUM SUNTEM</i> (p. 51- 90) , sept. 1937.....	25
[Violența ca un păcat necesar sau iubirea fără discernământ ?].....	26
[Violență revoluționară sau supunere nedemnă ?].....	27
[Sfinți sau eroi ?].....	28
[Mântuirea singulară sau mântuirea nației ?].....	29
[Mântuirea " legionară" = credință ? utopie ? vis ?].....	29
[Revoluție , apoi unire !].....	30
[Prima poruncă :jertfa și prozelitismul !].....	31
[Forțele antagoniste în confruntare :.....	31
[Moartea legionară = libertate și demnitate.....	32
[Biruința legionară = ziua răfueii !].....	32
13.) Victor Puiu Gârcineanu , Din lumea legionară, [probabil'36-'37] , 1940.....	33
▣ Ce este mișcarea legionară (p.1- 3).....	33
▣ Pe ce se sprijină mișcarea legionară (p. 4-16).....	34
1.Năzuințele sufletului colectiv ale neamului.....	34
2.Prezența în istorie a Căpitanului	35
▣ Patru noi comunități : cuibul, tabăra, închisoarea, Legiunea.....	35
▣ Un om nou - un om adevărat (p. 18-23).....	37
▣ <i>Mesianism românesc.</i> (p. 24 - 31).....	38
(* Cf.Actualizarea românească a lui Hristos , " Vestitorii").....	39
▣ Regionalismul și iredentismul.....	39
14.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37.....	40
a) Av. Gh.Slama (vice președ. la Capitală) / 1 nov.'37.....	40
▣ Succesiunea pentru Gh.Brătianu !.....	41
b.)Gh.Brătianu / 1 nov.'37.....	41
▣ PNL- 7 ani de opoziție.....	41
▣ Idei și acțiuni georgiste salvatoare.....	41
c.) prof. Mihai Antonescu / 1 nov.'37.....	42
15.) I.Mihalache , <i>Expozeu</i> , Com. Ex.PNȚ ,/ demisia din președinție /24 nov.'37.....	43
(" Dimineața " , 25 nov.'37).....	43
Redacția / 24 nov.'37.....	43
▣ Atmosferă, protocol , noi înscriși.....	43
Mihalache /.....	44
Audiență la Rege / retro ' nov.1935.....	44
Mitul lui Hercules : între <i>Minciună</i> și <i>Adevăr</i>	44
▣ Conștiința datoriei împlinite.....	45
▣ Președinția PNȚ.....	45
▣ Proba de rezistență.....	45
▣ Retragerea din președinția PNȚ.....	46
▣ Pilda lui Cincinat.....	46
Iuliu Maniu / 24 nov.'37.....	47
▣ Implorare : Mihalache să rămână la președinție.....	47

▫ Elogiu lui Mihalache.....	47
▫ Semnificații :	48
▫ Demisia lui de la președinția PNȚ (22 iun.'31).....	48
▫ Acceptarea revenirii la președinția PNȚ (24 nov.'37).....	48
▫ Ideea națională	49
▫ Încurajarea elementului românesc.....	49
16.) Iuliu Maniu , plecarea la Cluj - Bădăcin , 28 nov.'37.....	50
17.) Corneliu Zelea Codreanu , <i>Circulări și Manifeste</i> , Munchen, Ediția a 5-a, 1927-1938 ,... 50	
▫ Acordul electoral cu Iuliu Maniu și Gh.Brătianu (p. 220 - 223).....	50
17.b) CZCodreanu / 30 nov.1937.....	52
▫ Circulara 117 : "slobozenie" la intrarea în Gardă (p. 224).....	52
18.) Întruniri electorale , Declarații și cuvântări , Brașov.12 dec.'34.....	52
Al.Lapedatu / 12 dec. '37 / retro '.....	53
▫ Acțiunea dizolvantă , uzurpatoare , a lui Maniu.....	53
▫ "Naționalismul " liberal - " naționalismul" lui Maniu.....	53
▫ Atitudinea față de minorități.....	53
▫ PNL , Coroana, Dinastia.....	53
▫ Iuliu Maniu -Camarila.....	54
Voicu Nițescu / 12 dec.'37.....	54
▫ Înfrățire și luptă națională.....	54
▫ Monarhia.Regele Carol II.....	54
Nicolae Iorga / 12 dec.'37.....	55
▫ Motivarea prezenței lui.....	55
▫ Maniu - al treilea voevod ?!.....	55
▫ Maniu - personaj maghiarizat politicește.....	55
▫ Maniu și Mihalache : țărănișm de paradă !.....	55
▫ Maniu : republică caragialicească.....	55
▫ Tineretul nu cu " <i>trupe de asalt</i> ", cu " <i>mistere</i> " și violențe trebuie să preia conducerea țării !.....	56
19.) Întrunirea PNȚ din sala " Marna" , zădărnicită , duminică, dimineața , 12 dec.'37.....	56
Redacția /.....	56
Forțele de ordine - coordonate de Gabriel Marinescu !.....	56
dr.Lupu / 12 dec. '37.....	57
▫ "Palmele fasciste" !.....	57
▫ Răzbunarea la vot !.....	57
Grig.Filipescu / 12 dec.'37.....	57
▫ Guv.Tătărăscu = regimul oamenilor fără caracter.....	57
▫ Revolta generală, conștiința cetățeneascăva izbândi.....	57
Iuliu Maniu / 12 dec. '37.....	57
▫ Gaze lacrimogene pentru cetățeni!.....	57
20.) Gh.Tătărăscu , discurs radio, înfăptuiri , program , seara,12 dec.'37.....	57
▫ Campania electorală.....	58
▫ Programul de mâine = program de continuitate.....	58
▫ Program de muncă, de vrednicie și disciplină.....	58
Reformă morală : etica politică.....	59
▫ Acuzele lui Iuliu Maniu.....	59
Alegerile administrative.....	59
Guvernul și Ardelenii ?!.....	59
Guvernul : dictatura ?! nesinceritate în politica externă ?!.....	60
Maniu : Pact de neagresiune cu Garda de Fier !.....	60
▫ Legenda forțelor oculte.....	61
▫ Guvernarea Maniu.....	61
▫ Maniu și " demnitatea națională"	62
▫ Manifestarea morbidă a lui Iuliu Maniu.....	62
21.) dr.Lupu - un interview (luat de G.Dinu) 13 dec.'37.....	62
Notă* : V.Serdici -arestat pentru " <i>lèse majestate</i> ".....	63

▣ Campania electorală, represiunile.....	63
▣ Defăimătorii lui Maniu.....	63
▣ Inconștiența și atacurile lui Tătărăscu.....	64
▣ Consecințele alegerilor silnice.....	64
▣ Spargerea unității sufletești.....	64
22.) CZCodreanu , <i>Un protest public</i> , / În apărarea lui Maniu * / 14 dec.1937.....	64
▣ Un protest public : în apărarea lui Maniu (p. 225).....	64
23.) Gr.Filipescu , <i>Manifestul</i> Partidului Conservator ,16 dec.' 37.....	65
24.) Dinu Brătianu, " <i>Partidele și extremismul</i> " , ? dec.'37.....	65
25.) Corneliu Zelea Codreanu , <i>Un răspuns ; Circulara 119</i> ,18 dec.'37.....	66
▣ Între cuziști și legionari :	66
▣ Pactul de neagresiune = apărarea jidanilor ?.....	66
▣ Jidanii = vrăjmașii nației.....	66
▣ Misiunea istorică a tineretului naționalist :.....	67
▣ Rezolvarea problemei jidovești	67
▣ Capitulara legionarilor și vaidiștilor ?!.....	67
▣ Episod la Bacău	68
▣ Dușmanii : jidanii și cuziștii.....	68
-----	68
Guvern Goga -Cuza . 28 dec.'37 - 9 ian.'38.....	68
-----	68
26.) Carol al II-lea ,Regele României, <i>Însemnări zilnice</i> , 2 nov.- 31 dec.'37.....	68
▣ Legea înaintărilor în grad.....	68
▣ Moravuri și năravuri militare.....	68
▣ " Oamenii de încredere ".....	68
▣ Formule de guvernare post -electorale.....	69
▣ Pactul Maniu -Codreanu.....	69
▣ Soluția : guvern Goga -Cuza.....	70
▣ Crăciunul la Sinaia	70
▣ Lovitura de stat.....	71
27.) Armand Călinescu , <i>Însemnări zilnice</i> : 23-28 dec.'37.....	71
▣ Mesaje , tratative, culise.....	71
▣ Dinu Brătianu.....	71
▣ Gabriel Marinescu , Elena Lupescu.....	71
▣ Constituirea guvernului.....	72
28.) Alex. Vaida -Voevod, <i>Memorii</i> , vol III / informatorii regelui / , 1937 , retro '.....	74
Poliția și Siguranța.....	74
Doamnele	74
Politicienii , Doctrinarii	74
Miniștrii	75
Regele	75
▣ Mișcarea codrenistă.....	75
▣ Procesele contra legionarilor	75
▣ Răcire relației Vaida -Codreanu : atentatul contra lui C.Angelescu.....	76
▣ Macedonenii legionari.....	76
▣ Nae Ionescu.....	76
▣ Necesitatea instituției Siguranței.....	77
▣ Concurența Codreanu - Carol II.....	77

1.) **AI.Rotta (Fr.Rom),Interpelare** : studenți naționaliști arestați , **1 mart.'37**

Madgearu (PNT), **Goga ,VTPrelipceanu**(PNC) - intervenții , precizări, delimitări .

LD : vezi la fișier **Garda de Fier VIII**

2.) V.P.Sassu (ministr.Justiției) - răspunde lui Al Rotta - 2 mart.'37

Atentatul contra lui Tr.Bratu (luni, 1 mart) - în dezbateră Camerei .
(DAD, MO 38, șed. de marți, 2 mart.'37, pag. 1806 - 1812 , după amiaza)
Armand Călinescu (PNT) **Victor Iamandi** (ministr .Culte și arte),
Gr.Iunian (PRȚ) **GH.I.Brătianu** (PNL-2) **VTPrelipceanu** (PNC)
G.A.Cuza (PNC) **O.Goga** (PNC)

3.) Atentatul contra lui Tr.Bratu, / Declarații,Senat, 2, 3 mart..'37

(D.S., MO 36 - 37 , șed. de marți,miercuri,2 și 3 mart '37)
prof.C.Stoicescu **prof.I.Botez** **prof.Dragomir Hurmuzescu**
prof.dr.**C.Angelescu** (ministr. Ed.Naț),prof.**Al.Lapedatu** (președ.Senat)
prof.N.Iorga **prof. DRIoanițescu** **IPSS Miron Cristea**
prof.ACCuza

Doc.integral la fișier Școală, Cultură, Presă, V

[LD : au cuvântul **rectorii, profesorii universitari.**

Cuvântul lor cântărește greu , în balanță.

Solidaritatea lor cu Traian Bratu , absolut justificată .

Indignarea lor față de actul scelerat perfect legitimă.

Politica pătrunsese profund în universități, și printre cadrele didactice .

Fiecare milita pentru partidul și cauza îmbrățișată .

Înțelegerea față de tânăra generație, față de studenți , era ea pe măsură ?

Cunosc ei **cauzele profunde și amploarea** stării de spirit care domnea în universități ?]

prof.C.Stoicescu (rector Univ.București)

▣ **Pedeapsă pentru autorii materiali și pentru autorii morali !**

prof.I.Botez (Univ.Iași)

▣ **Lipsa colegialității între profesori**

prof.Dragomir Hurmuzescu (Politehnică ?)

▣ **Vinovații morali pentru atentat : toleranța, demagogia, instigarea**

▣ **Prăpastia dintre studenți și educatorii naturali**

prof.dr.C.Angelescu (ministr.Ed.Naționale)

▣ **Politica scoasă din universități !**

▣ **Guvernul își va face datoria**

prof.Al.Lapedatu (președ.Senat)

▣ **Solidaritatea ardelenescă**

prof.N.Iorga

▣ **Responsabilități morale : îngăduință și ațâțare**

▣ **Partide violente, instigatoare la război civil**

▣ **Canaliile din umbră**

IPSS Miron Cristea

▣ **Biserica condamnă atentatul, crima ,**

▣ **Memoriile IPSSMiron Cristea**

▣ **Schimbarea mentalității liderilor de partid**

▣ **Idealuri naționale și creștine**

prof.ACCuza

▣ **Condamná atentatul dar ... respinge psihoza creată**

▣ **Contra închiderii universităților și căminelor**

▣ **Da : interzicerea studenților de a se înscrie în partide**

▣ **Nu : interzicerea studenților de a face politică**

prof.dr.C.Angelescu (ministru Ed.Naționale) :

▣ **Legea învățământului universitar - va hotări**

Atentat Bratu , Senat , 2-3 mart.'37

4.)**O.Goga , Comunicare : statut studenți ; statut preoți; uniforme ; 3 martie' 37**

Vict.Iamandi (ministr.Culte și Arte) ; **Valer Pop** (ministr.Industr)

I.Nistor (ministr.Muncii) - răspunsuri , polemici

(DAD, MO 39, șed.de miercuri, 3 mart.'37 , pag. 1828 - 1837)

[LD : pornește de la un **Comunicat** dat de guvern , privind o serie de măsuri pentru **despoliticianizarea unor instituții și mișcări** :

studentimea (cămine și universități) , **preoțimea** (biserici și întruniri) , **uniformele** (diverse gărzi) , **protecția muncii naționale** (aplicare)

Discursul și polemicile , mai ales cu Victor Iamandi , înlesnesc lămurirea

accepțiunii ce se dădeau unor **concepte și principii doctrinare** , în epocă.

și care , după al doilea război mondial, au căpătat **semnificații disjunctive** .

O trăsătură comună celor doi (care a transformat și prelungit , deseori , tribuna parlamentului în arenă de teatru) : dorința de a vorbi pățimaș , de a fi combativi cu adversarii , de a polemiza.

În ce privește **fondul teoretic** , avantajul argumentărilor **alternează** când la unul când la altul, în funcție de măiestria lor oratorică , de bagajul de informație vehiculat și de scopul urmărit.

[LD : 5 nov.2003 .Disputele nu trebuiesc scoase din context , iar confirmările ulterioare - pe termen scurt și lung - fac ca aceste subiecte să fie încă contradictorii , până în ziua de azi.

Istoricul - vrând / nevrând - poate să-și păstreze o obiectivitate absolută ,

numai prezentând cu onestitate diversitatea opiniilor. Este ceea ce doresc să fac eu .]

Îmi îngădui, fără a altera cu nimic din texte , și anumite departajări în discurs,

datorate parantezelor polemice de pe parcurs. Supratitluri problematice , îmi aparțin.

Textul integral - vezi xerox. **Doc.integral : fișier PNC - VI**

Goga / 3 mart.'37

▣ **Interzicerea studenților de a face politică ?!**

Comunicatul guvernului spune :

< **Consiliul de miniștri aprobă ca în legea depusă la Senat să se insereze un nou articol** , potrivit căruia **se interzice studenților , sub sancțiunea exmatriculării, să facă parte din vreun partid politic sau să participe la manifestări politice , obținându-se astfel despoliticianizarea studențimii universitare . >**

Deocamdată, îmi exprimă o mare nedumerire în fața acestei măsuri :

" Cum adică **exercițiul drepturilor politice** la aceia care sunt majori **se poate suprima ?**

Când un student împlinește 21 de ani, el nu intră , conform legilor în vigoare ,

în deplinul exercițiu al drepturilor politice ? [-----]

Cum adică, **tineretul nostru să fie așa de vitreg tratat**

încât să-i dăm un **certificat așa de trist** ,

și să-i spunem că **n-are dreptul să-și manifeste opiniile politice ?!**

Veacul al XIX-lea, în toată evoluția politică , reformele României, mișcarea tineretului

Din 1848 , de la Brătianu la Avram Iancu , care erau studenți , și până astăzi ,

în toată evoluția de simțire și gândire politică a neamului ,

tineretul a fost avangarda mișcărilor naționale la noi. (aplauze la PNC)

În calitate de tânăr student la Universitatea din Budapesta , eu nu eram decât

un atom din acea mișcare națională [-----] revista " Luceafărul" [-----]

Și eram student ! DI Nicolae Iorga , la 1907 , era în fruntea tineretului universitar ...

"Acum , acestor studenți , acestui corp de elită ca simțire românească ,

noi să le retragem drepturile firești , politice, de a-și manifesta opiniile lor ?

Goga / 3 mart.'37

▣ **Interdicția preoților de a se manifesta politic ?!**

"Se merge și mai departe , dincolo de tineret și **se confiscă dreptul preoțimii**

de a-și afirma părerile politice . (**întreruperi, proteste la PNL**)

-**M.Negură** (ministr.Cooperației) : **Doar în biserică !**

-**Goga** : **Eu mi-am făcut un act de conștiință din problema preoțimii .**

Eu însămi sunt fiu de preot. **Știu care este misiunea istorică a preoțimii,**

știu în ce făgaș s-a desfășurat , și aici , dar mai ales în Ardeal.

Comunicatul dvs spune :

< Aprobă demersul Ministerului Cultelor , făcut în numele guvernului , către IPSS Patriarhul , pentru a sancționa participarea preoților la campaniile de ură și de învrăjbire și care transformă biserica în armă de luptă politică .Autoriză pe ministrul Cultelor a a pela la măsuri pentru prevenirea acestor fapte . >

[-----]

-lamandi :

Am auzit însă ultima afirmațiune a d-lui Goga , că prin măsurile pe care le preconizăm , țintim să scoatem pe preoți din viața politică activă a Statului.

Este inexact . Însă trebuie să se știe că atâta timp cât biserica noastră națională este o biserică de Stat , ea este datoare să sprijine , cu toate puterile ei morale , ordinea pe care se bazează existența Statului nostru (aplauze la PNL)

În afară de altar și în afară de biserică , preotul este cetățean și este liber să gândească și să creadă după cum îl duce conștiința lui (aplauze la PNC)

Însă , în altar și în biserică , să înceteze orice agitațiuni , de incitație la ură și de răstălmăcire a rostului pe care biserica trebuie să-l aibă în viața Statului nostru "

(aplauze prelungite , bravo , la PNL) [-----]

-lamandi : D-le Goga, eu aș face apel la dvs , rugându-vă să credeți că , **dacă** guvernul a ajuns la hotărîrea la care a ajuns și pe care am comunicat-o azi dimineață **și șefului Bisericii noastre ortodoxe,**

[LD : coroborează cu discursul lui Miron Cristea din Senat , în aceeași zi]

guvernul se întemeiază pe fapte și nu pe presupuneri . (aplauze la PNL)

Sunt altare ale bisericilor , în care s-au pus anumite fotografii [Codreanu ? Moța ? Marin ?] și **sunt preoți care , de la înălțimea altarelor , au făcut apologia crimei și asasinatelor .**

[-----]

Goga -lamandi / 3 mart.'37

▣ **Polemică pentru prioritate**

▣ **Concurență pentru naționalism**

- Goga : **Nu știu dacă pe mine dvs mă considerați încadrat în mișcarea de dreapta .** Unele gazete spun că da .

-Vict.lamandi : Deocamdată vă considerăm în **mișcările de dreapta**

-Goga : D-ta nu vorbi cu " deocamdată" . **D-ta ai fost cuzist .**

-lamandi : "D-le Goga, eu nu am să-mi reneș nimic din ce am gândit și din ce am făcut .

Mi-am primit educația mea sufletească sub apostolatul profesorilor Iorga și Cuza , între 1910 și 1915 . Nu repudiez nimic din ideile călăuzitoare ale tinereții mele .

Le-am acordat cu ideologia Partidului Liberal , care este cel puțin tot atât de naționalist cum sunteți dvs (aplauze , bravo la PNL) care **târziu de tot** ați ajuns să vă fixați

într-un **partid cu titulatură naționalistă integrală ;**

și de 20 de ani stăruesc în credință și devotament în acest partid , pe care nu l-am părăsit , înfruntând toate riscurile și neuitându-mă la nici o oportunitate

și la nici o elasticitate de atitudine. (aplauze , bravo la PNL)

[-----]

Goga -lamandi / 3 mart.'37

▣ **Polemică privind " criminalitatea"**

▣ **Concurență pentru patriotism**

-lamandi : Dar o politică care își zice națională , dar țintește la însăși **surparea organizației Statului , prin mijloace criminale , aceea o repudiem , [G de F]**

căci **nu are ce căuta în biserică** .

-Goga : Dvs puneți greșit această teză . Aveți aerul că dvs vă împotriviți impulsurilor criminale , **și că eu le apăr !**

-Voci : Așa este !

-Goga : Cine spune așa, este o canalie! (**proteste, agitație**)

-Leon Scridon : Nu ne lăsăm terorizați de nimeni !

-Iamandi : Dați-mi voie să iau act , **cu deosebită satisfacție** , că dl Octavian Goga a luat poziție netă și categorică împotriva metodelor criminale și împotriva acelor care au introdus **asasinatelor în viața publică** . (**aplauze la PNL**)

-Goga : **Eu n-am apărut nici o dată crima !**

-Iamandi : **Însă ați sprijinit prin atitudinea dvs pe criminali**

-Goga : **Eu sunt un analist care trebuie să explic mișcările** . Este foarte ușor să răcnești, dar este foarte greu să gândești . **Eu nu sunt temperament de politician, eu sunt temperament de gânditor.** Prin urmare, **eu nu am apărut nici o dată crima.**

Eu , însă, **această fierbere a societății românești , din care asemeni fenomene se desfac**

-Voci : **Mustul ! Mustul !** [**aluzie la Mustul care fierbe....**]

-Goga : ... **această fierbere trebuie să o analizez , și nu mă dau în lături din fața acestei datorii pe care o am.** [-----]

Goga / 3 mart.'37

▣ **Atribuțiile istorice ale preoțimii**

" **Preoțimea noastră în tot parcursul vremurilor a fost în fruntea mișcărilor noastre naționale.** [-----] **dacă nu ar fi intervenit rolul preoților în viața noastră politică ,**
însăși existența noastră de Stat ar fi fost primejduită.

-G.Bota : Așa vremuri, așa preoți !

-I.Modreanu (PNC) : Dar în **războiul nostru pentru întregirea neamului,** nu au fost **preoți decorați cu " Mihai Viteazul " ?**

-Goga : Desigur! **Preotul, spune un mare franțuz, este conducătorul natural al satului ;** el este un **fel de judecător de pace , un îndrumător sufletesc al mulțimii** . [-----]
preoți cu crucea în frunte am avut noi în trecutul nostru

, și , potrivit rânduiei acestei tagme, atribuțiilor istorice ale preoțimii ,
se îndeplinește misiunea preoților și astăzi ,

când **preoții sunt susceptibili la curente de simțire și de gândire**
care agită organismul sufletesc al neamului nostru .

Noi nu putem să înfrânăm , într-un fel sau altul,

manifestarea limpede a tagmei bisericesti

și nu putem să stânjenim preferințele tagmei preoțești ,

față de un curent de gândire sau față de un alt curent de gândire."

Goga / 3 mart.'37

▣ **Misiunea istorică și politică a preoțimii**

▣ **Locul preoțimii în " dreapta naționalistă " , antibolșevică**

" **Există mișcarea comunistă** dincolo de graniță.

Preoțimea noastră știe ce înseamnă comunismul pentru biserică,
știe suferințele bisericii surori din Rusia,

știe care ar fi urmările unui triumf al comunismului.

Atunci dați-i voie preoțimii ca, cu gândirea ei politică ,

să se plaseze cu totul împotriva mișcărilor de stânga

și să se afilieze așa-ziselor mișcări de dreapta,

fiindcă **dvs vorbiți , și în gazete se scrie de " mișcările de dreapta " .**

[----- **Polemica - Goga - Iamandi : despre naționalism** -----]

" **Eu nu știu însă un lucru , d-lor deputați ; cine va califica vrăjmășia și ura ?**

Dvs sunteți sibilic în toate atitudinile și spuneți < nu li se va îngădui să ia nici un fel de atitudine de vrăjmășie sau ură >

Ce este însă vrăjmășia , ce este ura ? Nu se știe. Cine le califică ? Nu se știe .

Părerea mea este că se face o mare greșală .

Lăsați liberă manifestarea gândirii și a simțirii preoțești .

Nu te poți lupta cu aceste gânduri și cu aceste simțiri , care descind din vecinătatea altarului.

Preoțimea noastră a mers totdeauna pe liniile mari ale istoriei .

Nu am nici un motiv să cred că astăzi preoțimea nu va merge mai departe pe drumul consacrat , pe făgașul istoriei , îndeplinindu-și misiunea ei de odinioară .

(aplauze la PNC ; întreruperi la PNL) [-----ciorovăială : trecut , prezent -----]

-Emil Folea (PNL) : un alt fiu de popă din Ardeal vă întreabă :

dvs vcredeți că , preoțimea , prin politică , va ridica prestigiul bisericii ?

-Goga : "[-----] dacă preoțimea din Ardeal ar fi scoasă din îndeletnicirea ei firească , de a se ocupa de problemele politice , poporul român din Ardeal ar rămâne politicește orfan , pentru că în viața din Ardeal , față de minoritățile care sunt acolo și în special față de minoritatea maghiară - și cu deosebire în comunele mixte - preotul maghiar este un conducător național , și dvs trebuie să recunoașteți că eu spun adevărul

-Emil Folea : Nu pe cale politică !

-Goga : Ba da ! Conducător politic!

-Iamandi : Național. Trebuie să facă o politică națională . Eu cred că acesta este patriotismul comun al tuturor partidelor de răspundere din țară .

Dar o politică care își zice națională , dar țintește la însăși surparea organizației Statului , prin mijloace criminale , aceea o repudiem , căci nu are ce căuta în biserică .

[-----polemică Goga -Iamandi : crima politică-----]

-Goga : "Cât despre preoțime , despre vrăjmășie și ură ,

sufletul preoțimei este împletit din dragoste și ură .

Dragoste pentru mișcările care pornesc de la altar și se întorc la altar , dragoste pentru mișcările naționale ,

care reprezintă linia istorică a frământărilor noastre sufletești ,

și ură împotriva tuturor acelora care , cu atitudinea lor , primejduesc existența altarului și temelia vieții noastre bisericesti " (aplauze prelungite la PNC)

" Pe această dualitate de simțire , s-au întemeiat în cursul vremurilor ,

toate atribuțiile cârjei pastorale , pe această dualitate trebuie să meargă înainte preoțimea , îndeplinindu-și misiunea ei istorică .

" Întru cât mă privește pe mine , purtând în sufletul meu rezonanța seculară a altarului strămoșesc , vă asigur că voi îndemna și de aici înainte preoțimea

să meargă pe drumul dragostei și al urii :

pe drumul dragostei către țară , către neam și către biserică și pe drumul urei

împotriva tuturoar acelora care vor să se pună deacurmezișul misiunii istorice preoțești .

Dvs vorbiți că veți despoliticianiza viața noastră politică ,

dacă și studențimea și preoțimea o veți da la o parte .

Nu o veți despoliticianiza , o veți desintellectualiza .

Știu că pentru mulți dintre dvs mare trageră de inimă pentru acest substantiv nu există ; însă aceasta va fi consecința .

" Eu vreau ca preoții să-și aibă mai departe rolul de fruntași politici

în viața noastră publică , pentru că nu vreau să fac politică cu cârciumarii ,

vreau să fac politică cu preoții " . (aplauze la PNC)

De aceea eu calific aceste măsuri - ca să nu folosesc un cuvânt prea tare - ca gesturi dezordonate care corespund psihologiei omului care pleacă "

[---- paranteza cu uniformele -----]

-I. Florian (PNL ?) : " Prietenia cu dl Goga naște dintr-o veche admirație [-----]

dar , deși suntem dintr-o viță de preoți veche de 400 de ani ,

diferim fundamental cu privire la ura pe care o admite preoțimei .

Preoțimea din care mă trag eu , care se șterge în negura veacurilor,
avea o parte sublimă de romantism , pe care am păstrat-o până la vârsta de astăzi.

Preoții pe care i-am pomenit în trecutul meu ,
aveau credința cu toții că în altar vorbeau cu Dumnezeu .

Așa am pomenit din copilăria mea , de la tatăl meu bătrân, când,
în ziua de Paște, înainte de începerea liturghiei ...

-Goga : **Să nu plângi !**

-Florian : ... Nu , nu plâng . Îmbrăcat în odăjdiiile , cusute de biata maică-mea
în fir de aur și argint , și pe care le îmbrăca o dată pe an , spunea :

**< în ziua învierii să ne luminăm cu prăznuiri unii pe alții , să ne îmbrățișăm
și să ne zicem "fraților" iar celor care ne urăsc pe noi , să le iertăm toate . >**

Aceasta era doctrina preoțească de atunci [-----]

Preoția este o taină adâncă care înfrățește și a înfrățit pe oameni pe pământul
pe care s-au născut , l-au muncit și l-au apărat și au murit pentru el.

Aceasta ete frumusețea și taina adâncă a preoției . [-----]

-Goga : [-----]Di Florian a planat între cazanie și amintirile din copilărie...

[-----]protecția muncii românești-----]

- Nichifor Robu : Dar ce faceți cu rabinii , dacă pe preoți îi înmormântați ?

[-----]protecția profesiiilor liberale românești -----]

Goga/ 3 mart.'37

▣ Concluzie : Succesiunea !

▣ Mișcarea națională

[LD : până la alegeri și la preluarea guvernării ... mai erau 8 luni.

dacă nu aș ști cum s-au desfășurat evenimentele ... aș lua fraza lui Goga
ca pe o emfază , în plus... Lucrurile nu au stat așa ... și atunci **Atenție LD !**]

" Atunci , d-lor, dați-mi voie să vă spun că nu aceste măsuri de circumstanță
luate de un guvern care pleacă , vor putea să restabilească echilibrul interior al Statului nostru .

Aici nu se cere să se ia măsuri de un guvern care pleacă ,

ci se cer măsuri care să întroneze liniștea ,

măsuri care trebuie luate de un guvern care vine .

" Mișcarea națională , d-nii mei, este astăzi organică , ea nu mai poate fi nici trasă la îndoială
și avalanșa ei nu mai poate fi oprită .

" Întâi , triumful ideii naționale , cu toate atributele ei logice în viața publică și în viața de Stat
a României , și pe urmă , ordinea se va afirma , ca o consecință logică a acestui triumf "

(Aplauze prelungite la PNC)

O.Goga / 3 mart.'37

////////////////////////////////////

Victor Iamandi (ministrul Culte și Arte) - răspuns - (p. 1834 - 1835) / 3 mart.'37

" D-le președinte, d-lor deputați, voi fi foarte scurt în răspunsul pe care vreau să-l dau d-lui deputat
Goga. De altfel, din întreruperile care au avut loc și din precizările făcute în cursul lungii

cuvântării a d-lui Goga, cred că s-a putut vedea lămurit punctul nostru de vedere

în chestiunile pe care d-sa le-a ridicat de la această tribună .

Vreau însă să limpezesc , să scot în lumină , raporturile dintre guvern, dintre partidul
nostru și dintre Biserică, a cărei apologie a făcut-o dl Goga .

▣ Biserica - în preocupările PNL

▣ Tradiție și merite

" D-lor deputați, Partidul Național- Liberal este, în ordinea întregii dezvoltări a Statului nostru ,
în ordinea tuturor realizărilor națiunii noastre ,

creatorul tuturor instituțiilor și al tuturor așezămintelor de bază ale acestui Stat .

" Biserica Românească - și sub Vechiul regat și astăzi - nu a avut un **sprijinitor** mai convins , nu a avut un **apărător al intereselor ei spirituale** , mai hotărât și mai înțelegător decât **cum a fost Partidul Național - Liberal**. (aplauze la PNL)

" Este însă o deosebire fundamentală între **punctul nostru de vedere** și **acela exprimat de dl Goga** - punct de vedere pe care , de câțiva ani încoace , **d-sa l-a transformat în principiu de doctrină al partidului său** .

Noi nu confundăm Biserica neamului cu **partidul nostru** , așa cum face dl Goga , **care confundă Biserica ortodoxă cu partidul său** . (aplauze la PNL)

" Biserica , este adevărat , și-a îndeplinit rolul ei **în toate direcțiile vieții naționale** în trecut , așa cum foarte bine a spus-o dl Goga ; **slujitorii altarului au fost cei dintâi apărători ai limbii , ai sufletului , ai conștiinței românești** . "

Victor Iamandi / 3 mart.'37

▣ Biserica în România Mare

▣ Constituția 1923 - drepturi acordate

" Dar , în viața Statului nostru de astăzi ,

Biserica trebuie să se ridice deasupra partidelor politice , ca instituție ,

iar **ca îndrumare permanentă** , **ea nu trebuie să aparțină nimănui** ,

decât sufletului însăși al neamului (aplauze la PNL) [-----]

prin **modificarea Constituției** , la Iași , în 1918 ,

am dat drepturi politice și preoților și învățătorilor , dându-le posibilitatea să se aleagă

în Parlament [-----] pentru că **învățătorii și preoții sunt cei dintâi conducători ai satelor** . "

Dar ...

/ Preotul în Biserică , **trebuie să rămână exclusiv al Bisericii** .

/ **Măsura luată de guvern** , nu îndepărtează preoții din viața politică ,

ea nu face decât **să-i cheme la datorie** .

Goga a spus că Biserica și preotul sunt **împrăștiatori de iubire și ură !**

"**Eu știam că esența credinței creștine nu trebuie să fie sentimentul de ură !**

[-----]

////////////////////////////////////

Ion Nistor (ministr.Muncii) (p. 1835) / 3 mart.'37

▣ Închiderea și reorganizarea Universităților și căminelor

Răspunsul detaliat la întrebare îl va da dl ministru Angelescu .

Până atunci , unele deslușiri :

"**Turburările regretabile din timpul din urmă , care s-au produs la universități și cămine** ,

au determinat guvernul ca să vină cu măsuri drastice ,

pentru a pune capăt acestor turburări ,

închizând în mod temporar universitățile și căminele .

" Dar , pentru **ca răul să poată fi curmat din rădăcină** , odată pentru totdeauna ,

Ministerul Educației Naționale a elaborat un **proiect de lege**

pentru **reorganizarea vieții universitare** , stabilind dispozițiuni pentru disciplina studenților ,

o lege prin care **să se stabilească condițiile** în care

universitățile să poată funcționa în mod normal .

" Legea aceasta a trecut ieri prin **Comisiunea Senatului** ; azi se discută în Senat .

Ea va veni în fața **onoratei Camere** .Atunci dvs veți avea ocaziunea să apreciați

după cum merită , dispozițiile acestei legi care , de bună seamă , că **vor crea condiții favorabile**

pentru o dezvoltare normală și firească a vieții noastre universitare .

" De aceea , eu rog pe dl Goga să aștepte cu încredere **această lege** ,

care va da **cel mai bun răspuns la observațiile ridicate aici** "(aplauze la PNL)

////////////////////////////////////

Universități , biserică / 3 mart.'37

5.) Nic.Iorga - intervenție / la Creditul Agricol / ,

/ **conversiunea = rușine ! / demagogii / țărănul - ca om /**

N.Iorga (PND) la pr.de lege, Înființarea Creditului Național Agricol ,11 mart.1937 (DS, MO 42, șed. din 11 mart.1937 , p. 2437)

[LD : **când Iorga se înfurie, ca acum , este magnific !**

Am o părere foarte asemănătoare despre țărani , despre țărani din Miorcani ...]

-Christian Ciomac (PNL) :[-----]

De aceea, guvernul , în prevederea lui , **a atăcat problema sub trei forme,** ca o trilogie, în trei verigi .În primul rând a fost asanarea datoriilor agricole.

prof. N.Iorga /

▫ **Conversiunea**

" O mare nenorocire , care a început sub mine ,**dar fără nici un fel de socoteală.**

Toți țiganii, toți nevolnicii , toți înșelătorii au intrat în legea aceasta a datoriilor.

N-am făcut-o eu : mă scutur . Am și declarat , că **n-am nici o parte la această lege.**

Apoi, au venit alții și au adăugat demeagogie peste demagogie.

Ați omorât băncile .Mulți oameni de treabă au dispărut ca factori în agricultură ,

de pe urma netrebnicilor care trăiau numai din împrumuturi

Nu numai țărani , dar oameni care **n-au fost țărani nici o dată , s-au băgat în conversiune și**

a ajuns această lege una din rușinile cele mai mari

ale vieții economice și financiare din orice fel de țară !

De unde a plecat și **de ce a mers așa , nu zic nimic.** Dar, oricine a văzut ,

că atunci când eram la guvern nici n-am pus piciorul acolo unde se făcea târguiala .

S-au făcut târgueli sub mine ; au continuat sub țărăniști , sub Vaida,

și apoi ați venit dvs , în legătură cu alegerile, și ați fost foarte darnici cu pungea altuia.

" **Eu am fost pentru altceva : eu am fost pentru ajutorarea oamenilor, de la caz la caz,**

juducând omul, iar nu urmărind numai o clasă .

prof. N.Iorga /

▫ **Țărănul**

" **Ce este țărănul ? Eu nu știu ce este țărănul. Eu cunosc cutare țărăn.**

Cunosc un țărăn care este un om înaintea căruia mă închin : el e **un sfânt și un martir.**

Cunosc pe alții, între care trebuia făcută o alegere .

Dar sunt țărani care au devenit niște canale electorale și niște bețivi , care nu merită să fie ajutați deloc.

"**Este o aristocrație țărănească** pentru care trebuia legiferat ,

și o mulțime de țărani fără nici o socoteală , care nu trebuiau ajutați , fără discernământ.

Li s-au acoperit datoriile, ca să facă alte datorii pe urmă .

Așa este viața sprijinită numai pe exploatarea altuia .

[popularitatea electorală]

"Cum eu nu mă prezint la alegeri, **spun lucrurile cum sunt .** [-----]

Eu cu aceasta știu că mi-am pierdut popularitatea ,

dar , cât mi-a mai rămas , **o dau cui vrea "**(**mare ilaritate**)

Iorga / 11 mart.37

6.) **ing.N.Miclescu** (P.C.) - interpelare -12 mart.1937

Necesitatea unor măsuri de gosodărire a drumurilor

N.Iorga (PND) , intervenții ;**R.Franasovici** - răspunsuri

(D.S. MO 43, șed. din 12 mart. 1937, p. 2455-2456)

Doc.integral - fișier P.Conservator II

[LD . 12 nov. 2003 . De ce mă pasionează pe mine dezbaterile parlamentare ?

Pentru că le consider veritabile **show-uri politice!** Autentice **piese de teatru politic,** cu actori de calibrul .**Spontane, vii, directe, uneori academice, alteori anecdotice .** Era , de altfel, "**specialitatea "** lui Iorga să le provoace

În cazul de față, într-o interpelare aparent anodină - starea jalnică a drumurilor - ,se ajunge la necesitatea înzestrării armatei, la **iluzia păcii, la Liga Națiunilor...** la înzestrarea armatei și la "**spiritul criticist junimist**". Iar eu am impresia că din acest "**polen**", voi face "**miere**": adică **voi stabili atmosfera epocii!**]

Ing.Miclescu -Iorga / 12 mart.'37

▫ **Spiritul criticist junimist**

▫ **Scăderea prestigiului clasei conducătoare**

[LD : răbufnesc la Iorga resentimente trecute ..._La începutul intervenției lui Miclescu , avusese loc și următorul dialog :

-Miclescu : Dle Iorga, **dacă ați fi fost dvs ministru de finanțe , se făcea așa,** dar **ministru de Finanțe era un om** care voia să-și facă un partid....

- **Iorga : ...Nu-l amesteca pe dl Argetoianu ; poate îl mai întâlniți în viața publică.**

Fiecare are să-l aibă , la un moment dat , lângă dânsul " (mare ilaritate)

[-----]

"Nu se poate crede, dle Miclescu, că noi am fost orbi, netrebnici, nepatrioți!

Tocmai d-ta vorbești ,care ești unul din cei mai vrednici patrioți și care ți-ai legat numele de cea mai frumoasă bătălie din război ?

Tocmai d-ta cu partea negativă , junimistă, pe care nu poți s-o învingi ?!

-**Franasovici :** Toată lumea a trăit această iluzie a păcii, dacă nu într-o pace eternă, dar desigur într-o **pace de lungă durată, și ne-am înșelat !**

-**Iorga :** **De câte ori aud acest lucru, îmi apare cel mai caricatural junimist , dl Simion Mehedinți , care pufnește și critică toate , parcă dacă ar fi fost dl Simion Mehedinți și dl Țigara Samurcaș la guvern , schimbau cu desăvârșire soarta României !**

" Nu, să nu ne facem nedreptate nouă .

Uitați-vă la Italia, d-le Miclescu ,pe care o cunosc atât de bine.

Timp de mai multe decenii , **italienii nu au făcut altceva ,**

decât să spună ceea ce spunem noi despre noi .

Și a trebuit să vină **omul acesta de energie genială , dl Mussolini , ca să facă pe italieni a se respecta pe sine însuși.**

" Mai ales astăzi , nu trebuie să criticăm clasa conducătoare ,

pentru că se ridică până și quinoiul din stradă și zice : < toți sunteți sunteți netrebnici ! > ;

Să vin eu cu tot ce am putut strânge din demagogia mea !

Să ne iubim cu toții și laolaltă ,și, cu experiența noastră , să facem ceea ce noi, izolați , nu putem face . "

Ing.Miclescu / 12 mart.'37

▫ **Delăsare condamnabilă :**

▫ **Degradarea sănătății populației**

▫ **Degradarea drumurilor**

"Tot așa , în altă ordine de idei, **toată lumea știe** că **populația țării este decimată de bolile sociale și de alcoolism,** că **rasa noastră degenerază ,** că **vigoarea poporului nostru se distuge,** cu toate acestea, **până astăzi, nu s-a făcut aproape nimic în această direcție .**

"Și aici , în chestiunea noastră, **toată lumea știe** că **șoselele sunt ruinate ;** toată lumea își dă seama de **necesitatea lor,** pentru viața și prosperitatea țării, **și cu toate acestea nu s-a făcut nimic.**

"Zilele trecute , **dr Costinescu ne-a zugrăvit în culori negre starea sanitară a populației noastre de la țară.**

Se simțea **durerea adâncă a sufletului lui.**

Tot așa sunt convins că și **dl ministru Franasovici cunoaște starea șoselelor noastre și importanța refacerii lor , și ar fi dorit , de n-ar fi decât numai pentru a-și lega numele de o anume operă, să soluționeze această problemă .** [-----]

"**Aș fi vrut ca cuvintele mele să răsune ca un semnal de alarmă .**

Am vorbit pentru că **am crezut că este de datoria mea să o fac ;**

n- am avut însă nici un moment speranța că voi fi ascultat ,pentru că [-----]
nu au preocupat îndeajuns opinia publică .

Dar am vorbit cu convingerea că problema aceasta ,
ca și problema sanitară la sate, va fi atăcată. [-----]

"**Aș fi fericit dacă prin cele ce v-am spus, voi contribui măcar cu o iotă la lămuirea dvs ,**
în ce privește modul cum va fi dezlegată această problemă "

(**Aplauze prelungite,unanime, îndelung repetate**)

N.Miclescu / 12 mart.'37

7.) Lege ptr.prelungirea fără limită a activității prof.N. Iorga și dr. G.Marinescu

la Univ.București ,18. mart.'37

(DS , MO 48, șed. din 18 mart.'37, p. 2827- 2828)

[**LD : 16 nov.2003 .** Iată un act de factură aparte.Pe de o parte, **un Iorga modest dar orgolios, flatat dar obosit , mulțumit dar mâhnit , care nu acceptă privilegiile ;**

pe de altă parte, cele două adunări legislative , deputați și senatori ,

care vor să-i acorde **un semn de înaltă prețuire , dar respectând uzanțele legislative.**

Și parcă **un presentiment , sau numai o întâmplare** care îl va ridica la rang de presentiment :
sfârșitul apropiat . Rostul cuvintelor în destinul unui om.]

▬ Lege ptr.prelungirea fără limită a activității

prof.N. Iorga și dr. G.Marinescu la Univ.București ,

" **Articol unic. - D-nii profesori N.Iorga și dr.Gh.Marinescu** de la Universitatea București,
prin excepție de la dispozițiile înscrise la **legea pentru organizarea învățământului superior ,**
vor funcționa fără limită de vârstă la catedrele ce ocupă

Această lege s-a votat în **Adunarea Deputaților** în ședința din **15 martie** anul 1937,

și s-a adoptat cu majoritate de **108 voturi, contra 1. "**

////////////////////////////////////

-N.Iorga :" Dle președinte, d-lor senatori, **mulțumesc foarte mult deputaților**

care au binevoit **să se gândească la mine, admitându-mi o prelungire până la marginile**
vieții,care se poate ca să nu fie chiar așa de îndepărtate ,

fiindcă **în viața mea este multă muncă și sunt și oameni care îmi fac destule necazuri ,**

și **se poate ca limitele acestea ale vieții mele să fie mai scurte .**

"**Mulțumesc foarte mult dar vă declar că nu pot primi ,**

și **hotărât nu o pot primi** din mai multe motive :

Întâi, pentru că eu sunt **un om care îmi cheltuesc foarte multă activitate ,** și , prin urmare,
se poate întâmpla ca, **de la o bucată de vreme , să fiu obosit ,**

și nu înțeleg ca această catedră pe care am servit-o atunci când eram în plenitudinea ,

și sunt și acum în plenitudinea (aplauze prelungite) facultăților mele,

nu aş dori ca această catedră se devină loc de adăpost al oboselii mele.

" **Al doilea** motiv pentru care nu pot primi , este că,

dacă eu nu admit năvala unor grosolănii , foarte adeseori impertinente ,

ale unora din tineret, care-și cer locul înainte de a fi meritat ,

eu nu admit iarăși ca generația mea să stea prin legi excepționale

împotriva dreptului pe care-l are tineretul de a se manifesta și el.

" **Eu nu am fost în viața mea piedică nimănui.** De câte ori am văzut pe cineva care dorește
locul meu - desigur că aş dori să-l văd luat de cineva format de mine , nu de un dușman al meu,

ceea ce eu nu pot împiedica - **m-am dat în lături** , dar , repet,
nu pot , nu vreau, cum nu am vrut în toată viața mea ,
să fiu piedică nimănui și nu voi fi piedică nici în acest caz .

" **Când voi împlini 70 de ani**, chiar și în mijlocul anului,
dacă, bine înțeles, o anumită atmosferă universitară nu mă va sili să plec înainte ,
ceea ce depinde de guvern și de rânduiala pe care trebuie s-o facă în Universitate ,
când voi împlini 70 de ani, voi pleca.

" Și mai este altceva .Poate **să-mi dau seama** peste o scurtă vreme ,
că încep a mă pune la nivel cu unii colegi ai mei mai tineri .

Ce înseamnă aceasta ? Înseamnă că **eu , scâzând, să ajung să fiu ca dânșii.**

Și dacă aș ajunge să fiu ca dânșii, **nu aș mai ocupa catedra mea cu prestigiul trebuitor ;**
câte unul din colegii miei mai tineri, obișnuște a plagia ori încearcă în zadar
să găsească o idee generală , și e în afară de orice formă literară .

Eu aș fi deci dator să fiu puțintel tot așa în Facultatea de litere din București .

Prin urmare , aș avea dataoria a mă coborî, și **Universitatea are datoria să păstreze la**
catedră pe cine nu se coboară .

" **Mulțumesc** și acelora care au vrut să mă voteze .

Eu înțeleg să plec de acolo cu regretul tuturor, decât să rămân acolo cu părerea de rău a
acelora pe care i-aș fi împiedicat în dreptul lor , și cu regretul opiniei publice ,
care cere , într-adevăr, ca un om viu să ocupe o catedră universitară ,
fie a mea, fie a oricărui altuia. "

////////////////////////////////////

-prof.D-R.Ioanițescu (Fr.Rom .) : Dl or senatori, cred că sunt în **asentimentul întregului**
Senat , propunând **să nu primim refuzul d-lui prof.lorga** (**aplauze prelungite**)

D-lor , nu este vorba de personalitatea d-lui lorga , din p-d-v- al persoanei sale,

este vorba aici de o pierdere pe care ar încerca-o cultura românească ,

pe care dvs d-le prof.lorga **ați servit-o cu atâta strălucire ,**

încât cu drept cuvânt ați fost numit apostol al neamului (**aplauze prelungite**)

Dl prof lorga este însăși știința românească , cultura românească .

De aceea, **nu dvs d-le profesor hotărâți, ci noi** , în calitate de **reprezentanți ai națiunii** ,
suntem aceia care intervenim și **vă ordonăm să rămâneți la catedra dvs.**

Vă rechiziționăm , mobilizându-vă pe loc . " (**aplauze prelungite**)

////////////////////////////////////

-ing.N.Miclescu (P.Conserv.) : Dar nici nu poate dl prof să ne oprească.

Noi votăm legea, și rămâne ca **d-sa pe urmă să hotărască ce are de făcut "**

////////////////////////////////////

-prof.NPBănescu (raportor) : Dle președinte, d-lor senatori, proiectul de lege de față
are cu totul altă semnificație decât aceea care încearcă , să mă ierte prof lorga ,

de a se pune în discuție. Proiectul acesta vine ca **un omagiu al națiunii** ,

prin dvs, reprezentanții ei, un omagiu datorat savantului și omului de acțiune ,

care a adus **atâtea servicii aceste națiuni** , în toate domeniile .

Noi, indiferent de opinia dlui profesor lorga, **trebuie să votăm proiectul,**

care exprimă **acest omagiu adus muncii și meritelor** , **cu totul excepționale** ,

căroră , în numele națiunii , **le datorim recunoștința noastră "**(**aplauze îndelung repetate**)

////////////////////////////////////

-Voci : la vot! La vot!

-lorga :Eu votez contra !

////////////////////////////////////

Rezultatul votului :

Votanți ----- 148

Bile albe ----- 147

Bile negre ----1

////////////////////////////////////

-Prof.I.Nistor (ministr.Muncii) : În numele Ministerului Educației Naționale ,

pe care am cinstea să-l reprezint în absența dlui prof.Angelescu,

mă asociez și eu la omagiul pe care Senatul și Camera,

I-aduc **marelui nostru dascăl și învățat** , dl prof.Nicolae Iorga .
Să trăești, dle profesor ! (aplauze îndelung repetate)
Iorga , profesor pe viață / 18 mart.'37

8.) N.Iorga - Aurelian Benteoiu ,polemică fără obiect : vârstele ! , 20 mart.'37

(D.S. M.O. nr. 50, 20 mart.'37 . p. 3453- 3457)

[**LD : 16 nov 2003. Cum era omul Iorga ? conservator sau bătrân ?**

Cum era omul Benteoiu ? democrat sau tânăr ?

În profilul omului politic **ce aport aduceau : vârsta, cultura , temperamentul , ierarhia ?**

Era ultima zi a legislaturii PNLPe parcursul acestei ultime sesiuni,

Iorga fusese , ca **senator de drept** , "vocea înțelepciunii" , vocea ponderatoare ,

dar și al "ultimului cuvânt" în toate episoadele cheie cu care fusese confruntat guvernul

.Și, întâmplător sau nu , de fiecare dată înclinând **balanța bunăvoienței**

în favoarea încolțitei bănci ministeriale ,prinse în tirul unei **opoziiții ostile** .

Cu două zile înainte, putând fi luat dacă nu ca o încercare de **răsplată** ,

în orice caz de **gratitudine**, se votase legea prin care **era făcut profesor pe viață** .

Până și eu... m-am lăsat înduioșată de **modestia lui patetică** și am crezut că

măreția îl caracterizează . M-am înșelat .Fusese doar **un puseu aparent de modestie**,

care , în realitatea , ascundea **un orgoliu hipertrofiat, de atâtea onoruri**.

... Iar acum, dintr-un cuvânt , pentru un ton , pentru un gest ,

se simte ofensat de tânărul subsecretar de Stat **Benteoiu**,

pe care **îl hărțuie** până ce acesta **își anunță demisia !**

Nimeni și nimic nu a mai putut să-l potolească pe Iorga.

I se pusese pata ! "Jocul" se terminase.

Părăsește Senatul , luând după el toată opoziția.

Supapa ranchiunelor se întredeschide și își fac loc **frustrările și aversiunile**

caracteristice sfârșitului de legislatură , **prolog** al mult așteptatei **rotative guvernamentale**

Încerc să înregistrez cel mai greu lucru : **atmosfera** .

Să fi durat **cca o oră.Confruntarea dintre Iorga și Benteoiu** a fost **ca un șantaj** ,
ca o harță de om rău, pe care nu-l mai puteau satisface explicațiile și tămâierile. .

Pentru că Iorga , deși se pare că îl cunoscuse doar în acea zi,

a încercat un lucru grav :**a vrut să-l îngenuncheze** , să-l compromită **moral-politic. !]**

-Iul.Mumuianu (PNC) : **Aduce la cunoștința** ministrului de Finanțe [**Cancicov**]

și ministrului Justiției [**Sassu**] - absenți din incintă - că **societatea petroliferă italo -română**

din satul Câmpeni (Bacău) ,fiind datoare fiscului suma de 650.000 lei [-----] în 1936 ,

s-a vândut fără concurență ,pe un preț derizoriu .Ministerul de Finanțe a anulat vânzarea.

Acum câteva zile, operația s-a reluat , **imensa ei avere** , evaluată la **multe milioane** ,

a fost **adjudecată pentru cca 70.000 lei** , beneficiarii fiind , aparent, **jidanii Davidovici**

și Leibovici din Bacău .**Spre revolta locuitorilor din regiune ,scandalul a fost potolit** doar

prin faptul că **"jefuitorii" au distribuit o parte din mobilier unor funcționari și oameni**

mai răsăriți din localitate : preot, învățător, jandarm [dă amănunte]

Întreabă pe cei doi miniștri **dacă știu și cere imperativ intervenția autorităților** .

-A.Benteoiu (subsecretar de Stat la Justiție) : De la tribuna Senatului, se săvârșește astăzi

un păcat frecvent, o greșeală curentă , care se petrece zilnic și la tribuna Camerei.

DI senator Mumuianu pretinde că în legătură cu **mersul unei anumite societăți**,

anumite chestiuni **nu s-ar fi petrecut chiar ortodox**, după slova pravilei.

Posibil. Nu știu. Până la verificarea afirmațiilor d-sale , o iau așa cum a fost formulată , ca o afirmațiune."

-prof.Iorga : Care se sprijină și pe un denunț al meu, așa încât vă rog ,

dacă vreți să-i faceți morală , să începeți cu mine.

-Benteoiu : D-le profesor Iorga, nu fac morală nimănui ; fac o distincție...

-Iorga .Aveți vreme să o faceți, până îmbătrâniți .

-Benteoiu : Și anume, anumite nereguli se petrec , anumite ilegalități se săvârșesc
în complexul vieții unei societăți .Aceste ilegalități , după normele legii ,

trebuie să meargă la organele în competența cărora cad .

Părțile interesate **au dreptul la denunț , de plângere** la organele de justiție.[-----]
judecătoria, tribunale, Curți de Apel, Casație , pentru care **poporul plătește și le întreține să realizeze justiția** [-----] Lor vă adresați, și **trebuie să avem răbdare** ,
pentru că nu trebuie să le facem ofensa nemeritată de **a le condamna înainte de a vedea ce au făcut** [-----] În clipa în care

-Iorga : Cer cuvântul !

-Bentoiu : Dle profesor Iorga ...

-Iorga : Eu vă ascult , dar nu înțeleg !

-Bentoiu : Eu răspund d-lui Mumuianu

-Iorga : Dar îmi răspundeți și mie , pentru că eu am ridicat această chestiune ,
și eu sunt de părere că **avem dreptul să întrebăm orice** , și a întreba ,
aceasta **nu înseamnă a acuza guvernul** . (**aplauze prelungite la PNȚ și Fr.Românesc**)
Iar în cazul acesta, eu am avut scrisoarea în mână, și această scrisoare este a unui om onest .
Dvs veniți aici să ne faceți nouă morală ?

Vă rog **să nu râdeți** , pentru că eu **știu să fac pe cineva și să râdă** ,
dar **știu să-l și împiedic de a râde** .

Vedeți, dacă nu veniți dvs la Senat, nu știți bine care sunt **obiceiurile și autoritățile aici** ,
și **există și autorități care întrec și autoritatea locului pe care dvs îl ocupați** .

Prin urmare **eu nu pot să admit și nu pot să înțeleg morala care mi se face** . [-----]

Dar **sunt aici oameni care sunt parlamentari** încă de pe vremea când

d-ta nici nu te-ai născut . Cum, **d-ta ai pretenția că te-ai născut înaintea mea ?**

Sunt gesturi de care **trebuie să se desbارة oamenii care n-au mai mult merit** ,
decât **orice ministru** , care vine și se duce de pe această bancă.

Îmi pare foarte rău că prima dată când v-am cunoscut , a trebuit să vă vorbesc așa.

Veniți dvs și faceți teorii. N-am nevoie de teoriile dvs ."

-Bentoiu : Dle președinte, dlor senatori, îmi veți îngădui să demonstrez

că sunt pus într-o partidă absolut inegală .

-Iorga : Ați căutat-o!

-Bentoiu : Se urcă la tribună dl Mumuianu și ridică o chestiune precisă. ...
eu răspund d-lui Mumuianu ...

-Iorga : Da, dar dl Mumuianu a primit hârtia de la mine. Eu am ridicat această chestiune.

Prin urmare , **eu vă rog să-mi faceți lecție mie** , și eu vă trimit lecția înapoi

și cu dobândă . **Am mai crescut eu mulți oameni de vârsta dumitale**

și mi-au mulțumit pe urmă .

Mie să nu-mi facă nimeni pe Caesar, și să-mi rădă în nas .

-Bentoiu : **Dle profesor, vă rog să mă iertați .**

-N.Jechianu : Cerem închiderea discuției. **Nu se poate vorbi cu dl profesor Iorga**

cu mâinile în buzunar . Cu dl profesor **nu se poate discuta cu acest ton**

și cu mâna în buzunar **Nu se poate asemenea necuviință** .

Ce înseamnă atitudinea aceasta de necuviință ?

-Maximilian Hacman (vicepreșed.) : Vă rog să luați la cunoștință că **nimeni dintre noi,**

nici eu,n-am dreptul să opresc pe dl ministru să răspundă la o comunicare

adresată d-sale de la tribună .(**aplauze la majorități, la PNL**)

-Bentoiu : ... s-a ridicat chestiunea incapacității și lipsei de autoritate a autorităților ,

dar atâta vreme cât **autoritățile își măsoară autoritatea cu biletul de naștere**

și cu vârsta fiecăruia, firește că nu va putea fi ordine , ci anarhie ."

(**aplauze la majorități, la PNL**) Ce pot spune mai mult , de la locul de unde mă aflu,
decât să exprim gândul meu în toată sinceritatea ?

Nu interesează când m-am născut și cu câte decenii mai înainte

s-a născut dl profesor Iorga (zgomot)

-Iorga : Pe țară o interesează , pentru că **vârsta mea înseamnă merite pentru țară ,**

iar vârsta dvs înseamnă numai ambiție"(**aplauze la PNȚ, Fr.Rom., PNC**)

[-----] **De ce bateți cu pumnii în masă ?**"

-Bentoiu : "**De ce nu-mi permiteți să spun gândul meu sincer ?**

Din clipa în care am început să-mi dau seama de ce este bine și rău în această țară ,

pentru mine figura profesorului Iorga a fost aceea a unui **apostol al acestui neam**.

Departa de mine **intenția de a vexa** pe dl profesor Iorga.

Nu văd de ce sunt acuzat **de lipsă de deferență , de lipsă de respect**,

când eu **n-am răspuns d-lui profesor Iorga**. (**aplauze la majorități, PNL**)

[**explică ce intenții a avut în răspuns ; ce obligații are la o interpelare ;**]

Cu ce am păcătuit d-le profesor Iorga ?"

-Iorga : Dacă mă întrebați, vă spun foarte liniștit : **ați făcut încercarea de a limita dreptul nostru de a aduce ce chestiuni voim, așa cum voim noi.**

Faceți gesturi pe care, la bară ,adversarii vi le permit ,

dar pe care **eu nu le îngădui nimănui "**

[**Intervine Mumuianu**, care povestește cu lux de amănunte demersurile sale pentru a verifica dacă cele scrise sunt adevărate ; este rumoare ;

Iorga îl susține și îi cere să rămână la tribună ; **Mumuianu lungește , lungește era ultima zi a sesiunii , mai erau legi de votat !**]

-Iorga : Mai sunt senatori care doresc să vorbească în ceea ce privește **dreptul nostru pe care nu-l putem lăsa atâcat de nimeni .**

Noi am respectat banca ministerială , mai ales când era reprezentată de miniștri al căror nume s-a înscris în istoria țării.

Dar noi nu înțelegem ca oameni de vârsta noastră , senatori de drept,

și aceia care au ieșit din alegeri, **să fie tratați cu bătaie în masă și cu strigăte,**

de către un tânăr, un subsecretar de Stat, care trebuie să-și învețe meșteșugul ,

și cel dintâi meșteșug este **să înveți să respecti dreptul Parlamentului ,**

pe care nu l-a desființat nimeni. [-----] **nu putem tolera** ca cineva de pe Banca ministerială să aibă, față de membrii Senatului, **gestul de comandă și de amenințări .**

-Grigore Gafencu (PNT) : **Mă asociez cu desăvârșire la cele spuse de dl Iorga , și cred că n-am fi avut această scenă penibilă , dacă cu toții am fi luat mai în serios datoria noastră de senatori . (zgomot ,întreruperi) [-----]**

Țin să protestez cu toată energia la aceste scene

care scoboară atmosfera parlamentară "(aplauze la PNT)

-DRloanișescu (Fr.Rom.) : Dle președinte, **solidar cu dl profesor Iorga și cu dl Gafencu , rugăm pe dl ministru să înlăture orice gest care ar fi putut să jignească pe dl prof.Iorga,**

care, deși senator de drept, a fost unul care a desfășurat o activitate foarte mare

și plină de respect față de Parlament , **activitate pentru care ,**

dvs, Guvernul ,cel dintâi, trebuie să-l fiți recunoscător "(aplauze la Fr.Rom.și PNT)

-Mircea Djuvara(ministru secretar de Stat) : Dlor , **în numele guvernului, vă rog pe toți, și în deosebi pe dl prof.Iorga , pentru care am toți avem venerațiune sinceră și adâncă ,**

să binevoiți a crede că nici o clipă Guvernul nu a înțeles să răpească cât de puțin din drepturile Parlamentului .[-----] nu este cazul să ne supărăm

și rog respectuos pe dl profesor Iorga să creadă că spun din fundul sufletului

ceea ce spun, și **să nu se simtă ofensat nici de cuvintele ,**

nici de gesturile colegului nostru Bentoiu ,care nu a pus nici un fel de intențiune în modul cum d-sa a răspuns (aplauze puternice la PNL)

-ACCuza (PNC) : **"Noi avem dreptul să vorbim din două motive ,**

întrucât dl Mumuianu este un membru distins al partidului nostru,

și întrucât a fost atinsă și a fost jignită autoritatea d-lui prof Iorga ,

pe care noi îl respectăm cu toții " [**reia și el toată povestea de la capăt ;**

despre comunicarea lui Mumuianu ; despre jignirile lui Bentoiu ; etc etc]

-Aurelian Bentoiu : "Dle președinte, dlor senatori, **iată-m personal pus în cauză , pentru a fi avut curajul să răspund la o întrebare făcută de dl senator Mumuianu .**

[**explică care este funcția Senatului și a Camerei ; care este obligația guvernului ;**

ajunge la speța adusă de Mumuianu ; explică de ce a răspuns cum a răspuns ;

repetă că nici prin gând nu i-a trecut să jignească pe prof.Iorga .Totul la obiect, foarte corect

și elocvent .Atâta doar că eu nu-l văd , nu știu cu ce și cum îl enerva pe Iorga

Pe acest moment , ocupă scaunul prezidențial prof.Lapedatu]

-Iorga : **Dar ce înseamnă tonul acesta ? Poftim ton !**

Dle președinte , toată opoziția care este aici părăsește imediat sala de ședință ,

până ce dl președinte va lua cuvântul și va spune cuvintele pe care le așteptăm , și care nu pot fi decât corespunzătoare cuvintelor pe care le-a spus dl Djuvara
Plecăm cu toții Să vorbiți singuri !

(**membrii minorității părăsesc cu toții sala de ședință**)

-Al.Lapedatu(suspendă ședința pentru 5 minute) La redeschidere :

[**explică cum se procedează cu comunicările : se înaintează Biroului ; acesta îl dă miniștrilor , care se documentează și-și pregătesc răspunsul**]

Senatorul Mumuianu nu a procedat așa ! a făcut direct comunicarea , iar dl Bentoiu de aceea i-a dat răspunsul care l-a dat ...

-Bentoiu : **Am răspuns legal, și perseverez ...**

-Iorga : **Am răsturnat eu și miniștri întregi , da nu bucățele de miniștri !**

Nu permit să-mi faci gesturile acelea .Să le faci acasă la d-ta , slugilor d-tale !

(**întreruperi, zgomot**) **Ai nevoie să fii stăpânit !**

[**LD Prima schimbare de ton la Bentoiu . Dar prea fusese umilit !**]

-Bentoiu : **Te înșeli**

-Iorga : **Să nu faci semne ! Dle președinte, cum judecați dvs**

atitudinea unui subministru care nu face decât să ne amenințe cu pumnul , să bată în masă ? Unde suntem aici ?

(**dl prof Iorga , urmat de membrii minorității , părăsesc din nou incinta**)

-Lapedatu : **Dlor, constatând această neregularitate, declar incidentul închis.**

(**aplauze prelungite la PNL .Strigăte :Trăiască dl ministru Bentoiu !**)

[-----] **Rog pe d- nii senatori care s-au simțit jigniți , să treacă cu vederea lucrul, să ierte turburarea** produsă și **să continue** mai departe lucrările Senatului

(**aplauze prelungite, bravo**)

-Aurelian Bentoiu : (**întâmpinat cu aplauze prelungite și strigăte de bravo de majoritate**)

" Dle președinte, d-lor senatori, **din clipa de față eu nu mai sunt subsecretar de Stat.**

Împotriva tuturor stăruințelor care s-ar pune,

eu refuz să mai fiu subsecretar de Stat al Țării Românești.

Pentru ce ? se vor întreba acei care m-au trimis aici , aceia pentru care

timp de trei ani și jumătate am fost quasiprovidențial , le voi răspunde :

pentru că amorul propriu hipertrofiat al unui supra om ,

aparținând unui popor democrat , nu mă vrea pe banca ministerială.

"Eu, d-lor, pentru această însănătoșire a vieții publice ,

pentru care atâția fac refren din cuvântările lor,

mă retrag de pe banca ministerială ,

pentru a dobândi mai multă libertate de cuvânt și de cugetare .

" **N-am știut că într-o țară , în care se spune că democrația este falsificată ,**

n-am știut că intoleranța poate merge până acolo, încât să se amputeze

libertatea de gândire pentru faptul că ,

deși această libertate de gândire , nutrită din agonisita minții tale ,

este garantată de acea Constituție , al cărui apărător se pretinde dl Iorga ,

poți fi tratat , ajungând pe Banca ministerială prin propriile tale merite ,

nici cu rude , nici cu propteli sau mijloace de natură să sufere censure morală

(**aplauze prelungite , strigăte de bravo la majoritate PNL**)

" **N-am știut că într-un regim democratic , care este sinonim cu libertatea de cugetare**

politică , poți fi tratat , în clipa în care te-ai urcat prin propriu merit pe Banca ministerială ,

ca un copil care a mâncat o prăjitură mai mult, care poate fi pus la colț,

de gestul d-lui profesor Iorga.

"Dacă aici a ajuns democrația română, și dacă d-sale, într-un apus de existență,

în care a avut toate satisfacțiile , îi mai trebuia și satisfacția aceasta ,

eu din clipa aceasta nu mai sunt Subsecretar de Stat "

-Voci : **Nu se poate ! Trăiască ministrul Bentoiu !**

(**aplauze prelungite , strigăte de bravo la PNL**)

-Bentoiu : **"Am încercat să dau toate satisfacțiile , dar nu pot primi toate umilintele "**

(**Fiind ora 18 , Senatul aprobă prelungirea ședinței și-și continuă lucrările**)

Înfruntarea Bentoiu -Iorga / 20 mart.'37

9.) Gyori Illés Istvan "Metamorphosis Transylvaniae ",

Kiadtu az Uj Transilvanis , Cluj, 1937

Cf.Todor Avram, "Transilvanismul.Sufletul ardelean.Ideea ardeleană."

[BCS , Mss 17.685]

[LD: 21 nov.2003.Folosesc câteva **extrase traduse de Todor Avram**, așa, ca idee, și mă gândesc ce handicap avem noi prin necunoașterea limbii maghiare.

În interbelic, ardelenii care apucaseră să trăiască în **vechea Austro-Ungarie** , **cunoșteau maghiara**, încât dialogul era pe un teren cunoscut .

Bineînțeles, pe firul urmărit de **Todor Avram**,el **citează** mai ales **autori maghiari** cu **tendințe democratice**, să spunem de **"stânga"** , curent intelectual, scriitoricesc, reprezentând **curentul "ideii ardelenesti"**... într-o **idilică colaborare ardelenescă** , dacă se poate ... cumva **autonomă**.

Datorită evoluției evenimentelor apropiate ... acest curent a dispărut subit în 1940 ... și , după părerea mea ,revine din când în când, în momente de confuzie sau tranziție.]

[LD: **atenție !** Revezi fișierul anterior , tot la AvramTodor, problema maghiară .]

Kuncz Aladar /'36

< **Dovada ideii ardeleni este Ardealul însuși , încorporat în ea.**

Și mărturii sunt popoarele ardeleni care pot trăi alături

fără să renunțe la caracteristicile specific naționale .

Acesta este un program gata , crescut din condițiile ardeleni . >

[LD : **Nu am tremă și accente corespunzătoare la alfabetul maghiar și german.**

Folosesc semne alăturate]

Doc.integral- **fișier Maghiari II**

Gyori Illés Istvan / 1937 / retro '1919/ (p. 11-19)

▣ Clasa politică maghiară din Transilvania

▣ Speranța în armata română .

Suntem nevoiți să mărturisim că **maghiarilor de aici** [din Transilvania] , tocmai atunci în vremurile critice [1918-1919] **le-au lipsit conducătorii politici competenți.**

Conducătorii dinainte și din timpul războiului , o parte **s-au retras** la adăpostul palatelor ferite de bombardamente din **Budapesta** , așteptând în confort evoluția crizelor ;

altă parte au emigrat în străinătate , evitând calea răspunderilor pentru trecut ;

cei puțini, câți au rămas, n-au îndrăznit să-și asume obligația inițiativei, sub nici o formă .

Ordinea răsturnată și anarhia provocată de soldații înarmați care se întorceau de pe front, putea fi frântă numai cu mână energică ,

dar diferitele **Consilii Naționale** au fost **complet neputincioase în fața curentului**

distructiv .Când în **martie 1919** , s-a proclamat **Republica Sovietică** , **societatea maghiară spera limpezirea situației de la armata română** , care sosea în unități compacte.

Așa se explică **fenomenul , aparent ininteligibil**, că **burghezia maghiară a câtorva orașe ardeleni** (care a suferit **încercările grele ale stăpânirii roșii**) **a salutat armata română ca pe eliberatori** .

Astfel , la **Oradea, Satu Mare, și alte orașele** , **burghezia maghiară zorea intrarea armatei române** .**Conducătorii maghiarilor își imagineau** că " **eliberarea**" este o stare de tranziție ,

dar curând , în urma armatei române, **a sosit și administrația românească** care **s-a grăbit să organizeze orașele " eliberate"**

Gyori Illés Istvan

▣ Refuzul jurământului

▣ Reziștența pasivă

▫ Repatrierea în Ungaria

În aceste vremuri tulburi, maghiarimea a simțit puternic lipsa conducătorilor .

Dacă ar fi avut măcar un singur conducător care, față de dispozițiile contradictorii budapestane, ar fi lansat lozincă

< **Toată lumea să rămână pe loc! Toată lumea să depună jurământul !** >

cu totul **altfel s-ar fi format situația maghiarilor** ajunși **sub stăpânire românească** .

Dar **nimeni n-a vrut să apară și să-și ia responsabilitatea** pentru ca funcționarii care au jurat credință lui Francisc Iosif, Carol IV și Consiliul Național Maghiar , **să jure regelui românilor , să accepte oferta conducătorilor români și să nu-și saboteze funcțiile** în speranța că Românii nu le vor ocupa posturile **părăsite .Această sabotare , refuzul jurământului**, pe care au numit-o "**rezistență pasivă** " , a pecetluit definitiv soarta maghiarimii din Transilvania.

La schimbarea " imperiului" , peste 100.000 funcționari publici erau în Transilvania.

Ei și-au pierdut baza economică , și-au păstrat doar armătura ideologică care și așa era învechită de la începutul secolului

Săptămâni, luni și ani, au trecut într-o inactivitate absolută .

Firile mai viștoare **pândeau de pe acoperișurile caselor sosirea armatei maghiare eliberatoare** , și în acest timp **Românii s-au organizat comod în Transilvania.**

Când au vrut să depeie jurământul [după Trianon] , românii nu mai aveau nevoie de ei, și a început epoca cea mai tristă : "repatrierea" în locuințele de vagoane !

Aproximativ 250.000 maghiari au emigrat din Transilvania ,

într-un deceniu și jumătate : 3/4 din burghezia maghiară a emigrat exclusiv în Ungaria ; 50-60.000 muncitori și țărani au plecat :

muncitorii spre Vechiul Regat , țărani spre America de Sud .

Gyori Illés Istvan

▫ Revizionismul maghiar versus Intoleranța românească

▫ Necesitatea apropierei dintre cele două țări și popoare .

[LD : o foarte prețioasă mărturie, dar rarisimă .]

Cu toată politica românească din 1918, care s-a mișcat pe linia scopurilor ei naționale, curentul ultra naționalist , care a supus la multe încercări viața minorității maghiare , **este de dată recentă** . La izbucnirea acestei intoleranțe naționale românești , a contribuit mult **propaganda revizionistă** care a predominat viața politică a Ungariei .

[-----]

Minoritatea pitică maghiară , care ținea înainte de război

toată puterea politică și economică ,a inculcat în mase anumite dogme.

O astfel de dogmă a fost **teoria supremației maghiarimei** .

Am sădit , în generații, ideea că supremația maghiară este o lege naturală , este voința lui Dumnezeu, și nu poate fi modificată.

Cine se îndoia de asta , era anatemizat .Să nu se uite cazul lui Ja'szi Oskha' r !

Gyori Illés Istvan /1937

10.) Iuliu Pascu , De la dreapta la stânga , 28 apr .'37

(Rev.Parlamentul românesc , 28 apr.'37, p. 10-14)

[LD : **Iuliu Pascu** este un om " de dreapta" , de "**dreapta naționalistă** " .

Nu știu dacă este doctrinar (sau simpatizant) cuzist sau legionar.

Are observații pertinente privind sistemul de partide și , mai ales,

etichetările găunoase - " stânga" sau "dreapta " - cu mare trecere în epocă ,

la care subscriu .Numai că, **deși pornește cu intenția de a denunța găunoșenia etichetărilor,** nu ajunge decât la ...**inversarea de sens a valorii lor :**

"dreapta" este democrația națională iar " stânga" este trădarea națională.

Apoi părăsește complet titlul enunțat , și realizează unul din cele mai **virulente atacuri la adresa tuturor valorilor liberale** inaugurate prin **revoluția și generația de la 1848**, filtrate printr-un **conservatorism naționalist, xenofob, antiburghez, antiindustrialist** . Pentru mine, o nouă dovadă privind caracterul **neo-conservator al doctriinelor naționaliste** , de oarece **își atașează un "țărănism naționalist"** , deosebit de cel social -economic din doctrina PNȚ.] Doc.integral. **fișier Naționalism IV**

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

▫ "Dreapta" = democrație națională , demnitate

▫ "Stânga" = trădare și lașitate în folosul iudeo-capitaliștilor

Mai ales că s-a ajuns ca, prin născocitoarea viclenie iudaică, se face și o deosebire de ordin moral, după care "dreapta" este un fel de **asociație pentru jefuirea și tiranizarea propriului popor** , iar "stânga" este numai **idealism , dezinteresare și sacrificiu** pentru binele poporului ! "Nemernicii " **oameni de dreapta** sunt toți aceia care , **în loc să se închine iuhmanilor și să fie slugi ale marelui orient palestinian , cu sediul la Paris sau la New -York, au îndrăzneala să vrea ca , la noi acasă, politica statului să se facă pentru binele țaranilor și intelectualilor români , și nu pentru gloria marelui asociații mondiale evrești .** Și este o nemaipomenită rușine pentru noi Români , **să nu ne dăm seama de acest tertip iudaic,** și chiar dintre ai noștri **să se facă legiuni de soldați fanatizați ai " stângii" , adică ai iudeo-capitaliștilor și dușmani scoși din fire ai propriului sânge românesc !** "Adevărul adevărat este că , **dacă astăzi aceste două cuvinte înșelătoare ale dicționarului internațional al politicii iudaice , pot avea și un înțeles limpede ,** pe limba și în gândul curat al popoarelor creatoare de state, apoi acestea nu pot fi decât : **DREAPTA** e politica **democrației naționale ; politica dreaptă , adică cinstită , cavalească , pe față , cu răspunderea personală a celor ce o fac ; și închinată ,** chiar după catehismul bunului democrat , **națiunii care alcătuiește marea majoritate a membrilor statului și clasei sociale care are marea majoritate a poporului ; națiune și clasă socială care în România se topsc deopotrivă în minunata noastră țărănime .** **STÂNGA , e politica lui huci marginea , politică vrăjmașă, ascunsă, de lovire pe la spate a tot ce este mare interes al națiunii române , și nevoie mare și mică a țărănimii .** Iar cât despre scopul și metoda partidelor politice de "stânga" sau de "dreapta" , apoi în nici un caz **democrația nu poate fi în România de stânga, ci numai de dreapta,** pentru că **partidele zise de stânga , apără, sub flamura umanitarismului , exclusiv interesele iudeo-capitalismului internațional, reprezentat la noi prin minoritatea iudaică , cu al ei cortegiu cosmopolit , în care se furlandisesc și câteva cozi de topor , dintre ai noștri ;** În timp ce **partidele de dreapta luptă pentru cei 80% din populația țării, care e țărănimea, și pentru intelectualii și orășenii români, de baștină - care mai fac încă 5 % din populație , stânga iudaizată apără interesele și huzurul a 15% din populația țării,** aproape toți **străini de neam și de lege** .[-----]

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

▫ Pseudo-burghezia românească .

▫ Pauperizarea țărănimii

▫ Industria și burghezia românească = imitații fără fond

▣ România - stat de țărani , economie și civilizație rurală !

[LD Variațiuni neo -conservatoare pe tema **formelor fără fond** , justificând un "**țăranism**" xenofob, anti-industrialist, anti-burghez, anticapitalist .]

"Burghezia " românească este una din născocirile apărute în ideologia politică , întocmai ca și încurajarea industriei capitaliste , atât de **ucigătoare pentru viața economică a satelor** , pe urma **revoluției liberale de la 1848** și a **politicii economice a partidului liberal**. **Cuza și Kogălniceanu** au înscris desigur o mare **pagină în istoria noastră națională**. Clipa lor istorică cerea neapărat să ne lepădăm de tot prezentul și alt mijloc mai ușor pentru o **grabnică apropiere de viața normală a statelor apusene** , nu era decât acela de **a copia și impune** , cu puterea de constrângere a statului, **legi și așezăminte** care s-au nimerit să fie franceze. Trebuia chiar să fie franceze .[-----] pentru a ne afla **astăzi înglodați până-n gât**, pe acest drum ajuns la capăt , **de o șleahță de capitaliști bogați și o țărâtime tot mai săracă și năpăstuită** ca și înainte de împroprietărirea lui Cuza .

Și totuși, în toată această epocă, **trei sferturi de veac**, **deși am făcut două mari împroprietăriri și alte două mai mici**, **noi am legiferat și folosit toată puterea și banul statului exclusiv numai pentru ... burghezie !**

Burghezia română , cea mai **neromânească născocire a pașoptiștilor** , în frunte cu **ICBrătianu**, pe care ei au văzut-o de la început ca fiind una a **capitalismului industrial**, ce trebuia **fatal să devie iudaic și internaționalist** , fiindcă așa era el deja pe atunci în toate statele cu industrie mare încheată .

Ori, această burghezie este o idee de împrumut , **cu totul potrivnică și sufletului nostru și economiei și geografiei noastre** .

Nu numai că noi nu putem fi o țară de burgheji , **dar avem tot interesul să rămânem o țară de țărani** , **iubitori înverșunați ai gliei** , **un stat producător în întregul gospodăriei rurale**, **a tot ce trebuie unei vieți sănătoase** , **și trupește și sufletește** , **poporului întreg** .

Burghezia , da , este o **clasă socială** , dar numai **pentru țările** care au trăit secole de arândul **viața de cetate a orașelor întărite și încercuite în corsetul strâmt al zidurilor lor**. **Burghezia, populația burgurilor** , pe care noi nu le-am avut nicicând, are un anumit fel de trai , un anumit fel de a gospodări.

O casă pe câțiva metri pătrați , **cu ziduri groase** , cu rânduri unul peste altul ; casă lângă casă , ogradă lângă ogradă , deci fără nimic din ce face **farmecul gospodăriei rurale și a târgurilor și orașelor noastre** , iar **drept grădină** , câteva **oale cu flori spânzurate** printre gratiile ferestrelor , ferecate și ele, ca și porțile cetății însăși .

Și atunci , **fatal**, înăuntrul zidurilor țarmurite ale cetăților , în înghesuiala caselor strânte și întunecate , oamenii aceștia , "**burghejii**" , nu-și puteau câștiga pâinea zilnică decât **facând comerț și industrie** , care nu cer loc întins și care se pot face , mai ales comerțul , și în afara zidurilor . Și tot datorită acestui fel de a tăi, **sufletul burghez este meschin, temător și foarte iubitor al banului**.

Ce imensă deosebire între acest **suflet prăpădit** , de oameni pentru care **un răsărit de soare în linia orizontului este un farmec necunoscut** , **și între noi, mlădițe ale naturii** , **trăind larg și liber între cer și pământ** , pe întinderi al căror hotar ni-l fac doar rotunjimea pământului , **care e tot de la Dumnezeu** , ca și întreaga minune a lumii . **Libertatea de a simți imensitatea firii** , **noi am cunoscut-o**, **noi am trăit-o** ; noi nu i-am dus dorul . **Noi n-am cătat zadarnic albastrul cerului prin petecul de luminis al casei de peste drumul îngust al străzilor bolnave din cetate**. **Chiar și iobagii celor mai haini dintre stăpâni și-au păstrat și folosit din plin libertatea de a visa și a hălădui pe întinsul tinereții pajșiștilor și-n desișul tainic al codrilor seculari** .

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

▣ **Revoluția pașoptistă "națională" =**

▣ Năvala evreilor ... masoneria internațională ...

▣ Distrugerea târgurilor românești

Să facem din nimic o burghezie națională ?

Împerecherea acestor cuvinte este o nesocotință .

Nu burghezie ne trebuia nouă , și nu pe ea o puteam crea.

Dovada ? Ne-au dat-o cele trei pătrare de veac ale acestei înfiorătoare nebunii , înfiptă în legile și bugetul statului .

în disprețul vieții poporului de aproape două mii de ani [-----]

Și tocmai pentru că sufletul nostru este așa cum este , noi nu puteam deveni burgheji.

Și pentru că , **totuși**, s-a legiferat și s-au dăruit , cu o risipă și nepricepere unică în istoria lumii , banii statului pentru această născocire fără noimă ,

care e burghezia, cu adaosul ei , **industria mare** ,

s-au năpustit asupra noastră , năpădind de peste tot, din Galiția și mai ales din Rusia,

evreii, care aveau o îndeletnicire seculară de a specula banul și munca altora .

" Și așa, în ultima ei împlinire, **revoluția " națională "** de la 1848 ,

pândită din umbră de **masoneria internaționalistă** , și de pe atunci iudaizată ,

ne-a dus la **tragedia sfâșietoare de astăzi**, a marii și grabnicii **nevoi de a ne apăra** ,

în propria noastră țară , **munca națională**, **adică dreptul de a munci și de a trăi** ,

pe care ni-l judecă **leaota perciunată** ,

pe care **generația ce ne-a precedat a adus-o cu alai pe pământul nostru sfânt**,

pentru crearea burgheziei și încurajarea industriei naționale! .

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

▣ Sprijinirea negustorilor români !

▣ Orașe românești !

▣ Descotorisirea de străini!

"Ceea ce trebuia să fi făcut noi, odată cu înființarea **Băncii Naționale**,

era să fi **sprijinit pe meseriașii și negustorii români de baștină** ,

ai târgurilor și orașelor noastre , **și numai pe ei**,

pentru că **numai ei făceau cu adevărat funcțiunea socială și economică**

de a împlini toate nevoile de unelte, hrană și îmbrăcăminte ,

pe care țărănimea nu le putea lucra în gospodăria ei agricolă integrală ;

și pentru că **numai ei s-ar fi dezvoltat în chip firesc** ,

spre înjgheizarea singurei industrii mari necesare și folositoare satelor și orașelor ,

fără a nimici puterea economică , izvorul veșnic viu de îmbogățire al țărănimii ,

care este industria casnică .

" Și dacă am fi făcut această politică industrială națională,

azi noi am fi avut **o țărănime de desăvârșită neatârnată economică și bogată ;**

o țărănime care ar fi fost și prin avuția ei absolut imună propagandei iudeo-comuniste ;

o țărănime care ar fi fost cu adevărat statul român,

așa cum este prin numărul ei , națiunea română .

" Iar orașele noastre , fără această înspăimântătoare înșelătorie ,

ar fi fost cu adevărat **orașe românești** ,

iar nu orașele fericirii burgheziei iudeo-minoritare .

Și noi , toți Români , am fi trăit **în cel mai bogat stat**

și am fi fost **poporul cel mai sigur de sine** , din toată Europa.

"Grozava greșeală a înaintașilor noștri, trebuie **cât mai repede și mai hotărât înlăturată** ,

ceea ce , desigur, **nu prin mijlocul searbăd al legilor**

îngăduite de constituția liberalismului pașoptist, vom putea săvârși.

Dar chiar și dacă ar fi să răsturnăm devalma și legi și constituție ,

și toată " boierimea " capitalistă , noi tot va trebui să ne descotorosim de străini,
pentru a ne împlini destinul nostru național , pe acest pământ strămoșesc ,
al nostru și numai al nostru"

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

11.) N.Porsena : Reforma partidelor politice / 76 de partide politice ! 25 minorități ! /

Rev." *Parlamentul Românesc* "an VIII , nr. 232-234 , 28 apr.1937

N.Porsena /

▣ **Reforma partidelor politice**

▣ **76 de partide politice ! 25 minorități !**

Comisia Centrală Electorală înregistrase , la începutul anului 1937,

76 de partide politice , fiecare având năzuința "să ferească țara" .

În curând , vom avea 100 !

"**Îngerii**" ce s-au **auto-uns șefi de partide**, sunt , din întâmplare , niște iluștri **avocați de judecătorie de pace**, onorabili **negustori de stambă** , și, mai ales, **generali pensionari**.

Este surprinzător **câte aptitudini își descoperă** un ofițer activ ieșit la pensie !

În deosebi **cluburile politice** mișună de acești **domni fezandați** , care fac cu ochiul Puterii.

Dar , cum **fiecare partid trebuie să obțină 2 % voturi pe țară**,

cele 76 de partide ar avea nevoie de 152% din voturi ,

depășind posibilitățile electoratului românesc.

Fenomenul în sine nu are **nimic alarmant** , este cel mult **ridicol** .

Înainte de a arăta **ticăloșia partidelor politice** și **otrăvirea vieții publice** prin partide,

vom semna puținul bine ce răsare după urma lor.

Este bine :

Prin **ploaia de manifeste și gazete aruncate** asupra satelor,

în strigătele entuziaste de "**îrtie!** , **îrtie!**" ale cetățenilor rurali,

politicienii **țin treaz interesul țaranului pentru slovă** , atât de rară la sate ,

silindu-l să citească pe cel ce n-a uitat de tot **bucăea celor 4 clase primare** .

Este cunvma **o combatere a analfabetismului** într-o țară cu **44% analfabeți** .

Al doilea bine este **deșteptarea interesul țaranilor pentru treburile publice** ,

zmulgerea ei din existența apatică de orientali. Fără să exagerăm, cantitatea acestui bine

este apreciabilă , și nu putem refuza recunoașterea sa de jure .

Este rău :

Întâietatea având-o electoratul, e de la sine înțeles că **elementele ce se impun într-un partid**

...sunt **acerebrații, semi-analfabeții, agenții electorali**.

Elementele de elită sunt ,dacă nu puse la caranția, în orice caz **copleșite de agenții electorali**.

De aici, **o trivializare a mediului politic**, o decapitarea inteligenței, a talentului, a meritului ,

în folosul turmei vulgare O demagogie înfiorătoare .

N.Porsena / 28 apr.'37

12) Alexandru Cantacuzino, Opere complete, Colecția " Omul Nou" , 1990

▣ **CUM SUNTEM (p. 51- 90) , sept. 1937**

[LD .august 2003 . : închei o lună de **studiere a scrierilor legionare** , în căutarea celor mai avizate răspunsuri la fenomenul politic pe care l-au produs.

Iată un legionar care abordează **tema violenței legionare** fără echivocuri și subterfugii.

Aduce **pentru violența legitimă** : **argumente religioase** , **argumente istorice** ,

argumente morale . Greu de contrazis .Pe muchie de cuțit . Dar le aduce.

Revoluționar și creștin , patriot și justițiar , iubitor de neam și urător de împilatori străini,

el aduce legitimare : **păcatului legionar, răzbunării legionare, asasinatului,**

jertfei și martirajului , cu credința în **mântuirea de dincolo de moarte** .

Câtă deosebire între el și cei [de atunci și de mai târziu] care ...

ocoleau, contestau , atenuau, bălmojeau, falsificau , aceste motivații !

Și totuși, există un " **nod gordian**" pe care nici el nu l-a tăiat :

chestiunea asumării răspunderii , a **răspunderii morale și politice**.

De ce legionarii - Căpitanul, comandanții - s-au delimitat de "**răzbunătorii**" care au îndrăznit, s-au dezis chiar , de ei , la procese ... și abia , mai târziu , mult mai târziu , printr-un cult al " martirilor" s-au solidarizat cu ei ?

lată un legionar care **afirmă** (și argumentează) fără echivoc **necesitatea revoluției**

LD : Titluri, subtitluri, sublinieri, colorări îmi aparțin :

Fișier **Garda de Fier -VIII**

Al.Cantacuzino / 1937

[**Violența ca un păcat necesar sau iubirea fără discernământ ?**]

" **Sunt oameni**, cunosc câțiva, cari, fără să vrea, au cugetarea și cunoașterea hotărnicite și mișorante de frecvență , deprinderi și învățături neverificate .

Acești oameni, ne întâmpină **pe noi , naționaliștii porecliți extremiști, cu fraza :**

< toate sunt frumoase la d-voastră, dar nu aprob violența și ura. >

Fiind corecți, vom mărturisi :

1.Față de plămada simțirii și sufletului românesc din vremea noastră, **propovăduim violența.**

2. **Nu aprobăm ura.**

" **Admitem violența**. Nu sub forma de mijloc brutal și material de transformare a stărilor de fapt din Statul român, dar **ca metodă de educație națională și ca remediu** , pentru a stărni virtuțile inimii românești și a stărpi cusururile atavice ale firii noastre naționale.

Am mai afirmat această convingere : firea Românilor de acum

este **sluțită de câteva cusururi cari macină puterea Neamului nostru**

de a înainta **spre mărire** și de a se înălța către **culmile istoriei** .

Printre aceste cusururi sunt : îngăduința, repulsiunea pentru efort, pasivitatea în reacțiuni, resemnarea , moliciunea, iertarea, slăbiciunea memoriei.

Nu mă tentează , însă, **tactica lui Trozki** preconizând **lovitura de forță a unei minorități** instruite cu dibăcie, cu **lipsă de conștiință**, și **feroce hotărâre**.

"**Eu admit violența** , nu spre a realiza un rezultat material momentan în fapte ci **vreau să dobândesc o tradiție nouă de simțire și să schimb una veche.**

Vreau , mai presus de toate, **schimbarea omului român.**[-----]

"**Violențele noastre dacă au erupt în vremi de exasperare** , din **firea unui legionar** , când se simțea **zugrumat de o frumoasă și dreaptă mânie** , au fost totdeauna **fapte gratuite** , **fără profit sau răsăplată, fără utilitate pentru făptuitor**. Dimpotrivă.

Este deci o deosebire flagrantă între **poziția noastră** și **tema comunistă** care cere **lovitura strategică , forțată și violentă**, pentru a prinde puterea în Stat , **întâi** , și **a omului după aceea**.

Persoane cu prejudecăți , oameni puțin pregătiți, îndopați cu unele cunoștințe

puțin mistuite , ne dojenesc : **<Creștinismul este reliquia blândetii , a milei și a iertării . Ea poruncește să ne iubim dușmanii, asuprașii ; să ne ducem Crucea , după pilda Mântuitorului , până la capătul drumului , pe Golgota - și ne vom mântui. >**

"**Noi nu credem că această tălmăcire este cea adevărată inimei Mântuitorului.**

Dar nu vom intra în controverse teologice. Mai cu seamă nu cu proștii .

Ne îngăduim însă o întrebare : cum se face că tocmai **cei care voesc**

să apară drept cei mai intransigenți apărători ai Creștinismului,

sustin teza în temeiul căreia **comuniștii** îndeamnă la **dărâmarea bisericilor**

cu dinamite și la **nimicirea credinței creștine** ? **Comuniștii** strigă la fel :

<Creștinismul e o religie pentru infirmi ; Creștinismul încurajează robia și favorizează societatea burgheză ... creștinismul predică ascultare și supunere stăpânirii chiar când este abuzivă >

Aceasta este **tălmăcirea comunistă a religiei creștine.**[-----]

" **A atribui creștinismului virtuți scornite cu exagerare și rea pricepere** , cari servesc drept argumente convingătoare **spre a doborî credința creștină**

În inimile oamenilor , acest singur fapt **descalifică pe criticii noștri .**
Pe noi nu ne-ar supăra **dacă ar fi conceput în adevăr de Mântuitorul acest sens**
de **blândețe necugetată** și de **iubire fără discernământ** a Creștinismului.
Nu ne nemulțumește și nu ne stânjenește de fel , deoarece noi nu spunem că ,
în unele împrejurări , violența pe care suntem constrânși să o întrebuițăm noi ,
nu ar fi păcat , după religia creștină. Susținem însă că
e un păcat necesar , făcător de bine , răsturnător de nedreptăți."
Al.Cantacuzino / 1937

[**Violență revoluționară sau supunere nedemnă ?**]

" **Dacă li s-ar fi făcut educația violentei strămoșilor noștri ,** asupriți de Unguri
și celor asupriți de Turci și Levantini,
ne-am fi răsculat și ne-am fi exaltat și noi printr-o revoluție a noastră
- în care **Românii ar fi sângerat și s-ar fi purificat ;**
am fi ieșit , poate , cu o sută de ani mai curând,
din viața vegetală a unei colectivități disprețuite și iobăgite ;
ne-am fi ridicat pe treapta națiilor neîncovoiate și războinice , respectate , temute
și creatoare , încă de pe timpurile **când Napoleon întâiul ,** la începutul secolului al 19 -lea,
favoriza constituirea statelor naționale.
"Stau și îmi închipui **cum ar fi reacționat o fire de legionar**
în fața capugiului împărăției Otomane , împuternicit să vină **să taie capul Voevodului Ghiaur ,**
chiar în **reședința Domniei Române ?!**

" **Istoria Românilor este un deșert uscat** , în care , din păcate ,
sunt descurajator de **puține izvoarele de violență trebuitoare** pentru a îndestula
însetarea nației noastre istovită de atâtea veacuri vitrege .

" **Binecuvântate , slăvite , și creatoare de datini să fie violențele singuratice și falnice**
ale lui Horia, Cloșca și Crișan , ale lui Tudor Valdimirescu și Avram Iancu.

" În țara noastră , abuzul nu avea frâu , nu întâlnea margini .
Nici conștiința stăpânitorilor , nici unanima și solidara revoltă a supușilor -
nu s-au ridicat să pună hotar arbitrariului și infamiei.

"**Generația noastră a înțeles și a simțit**
că este **misiunea ei să pună acest hotar și l-a pus ;**

a pus în drumul **făptuitorilor de fără-de-legi ,** de vânzări de neam și de trădători ,
teama de a fi uciși.

Misionarii acestei generații cari au ridicat această stavilă binefăcătoare ,
au dăruit neamului român drept jertfă ,
viața lor de odihnă în fericire **dincolo de mormânt.**

"Cine oare va cuteza să ne învețe că dreptatea Dumnezească va nesocoti
în cântar binele făcut atâtor tinere vieți românești care , de acum înainte,
au să crească **apărate de vrăjmășa vânzare a credinței ,** liberate de jupuitoare prigoniri
și ferite de multe **răutăți și rele înăbușite în germe ?**

Numai cei care sunt părtași în rea credință , vor trage drept concluzie
că fiecare dintre noi **nu mai este legat să caute mântuirea sa după învățăturile Domnului și**
se poate urmări mântuirea României prin orice fapte și purtări necreștine.

" Eu zic Legionarilor : **purtați-vă după cum simțiți** că vă cheamă Cristos Dumnezeul
și vă învață să vă mântuiți sufletul.

" **Voi , însă , care aveți un suflet croit peste obișnuita măsură , nu dați înapoi**
de la împlinirea unei slujbe care ajută la mântuirea neamului ,
fie această slujbă un păcat creștin.

Poate slujitorii Domnului nu vor voi sau nu au dreptul să vă ierte pe pământ ;
dar **încredeți-vă în milostenia lui Dumnezeu în ceruri ,**
pentru a vă dezlega de păcate."

"Ce ușoare sunt teoria și sfatul : **<Fiți Dvs sfinți și încrușițați-vă mâinile**
în rugăciuni ; cădeți în genunchi cu gând de umilire spre iertarea păcatelor

acelora care vă greșesc. Aceasta, de câte ori noi făptuim o fără-de lege . >

"Cred că este greșit acest fel de a înfățișa poruncile Dumnezeuști, deoarece chiar aceasta este falsă atitudine creștină acceptată și întreținută de dușmanii Mântuitorului ; iar o asemenea simțire, sădită în inimile creștine, duce la prăbușirea Creștinismului și a Bisericii și la izbânda tactică a spitalului satanic. "

Al.Cantacuzino / 1937

[Sfinți sau eroi ?]

"Aici e timpul să punem o întrebare de grea însemnătate :
este sfințenia singura- și întotdeauna cea mai doveditoare de duh creștin și de Cristos ,Domnul nostru , **cea mai bine privită- metodă spre a dobândi viața veșnică ?**

Cred cinstit , că nu.

Cum ar crește mare și liberă , cum ar dăinui , cum s-ar apăra în lumea pământească , o națiune cuprinzând o mare proporție de sfinți și sfinți , sau chiar numai de monahi și de călugărițe ?

S-ar putea răspunde : **< va viețui din mila și sub paza lui Dumnezeu. >**

Nu este destul.

Ocotirea Domnului nu va înlocui nici odată vrednicia noastră.

Dumnezeu ne cere două feluri de vrednicii : vrednicia pământească și vrednicia cerească . Vrednicia naturii noastre și vrednicia spiritului .

Pâinea cea de toate zilele , fiecare dintre noi cât și nația noastră , trebuie să o cucerim și să o merităm : sub oblăduirea lui Dumnezeu ,da, dar cu silința , cu lupta , cu încordarea noastră.

Să presupunem că o națiune are gândul trândav de a se descărca asupra Providenței de grija și răspunderea viitorului ei , pentru a nu trăi decât în extaz spiritual.

Această națiune ar fi decisă să renunțe la dureroasa opintire a luptei pentru existență , la înțeleștarea uriașă pentru a purta spre înflorire destinul care l-a fost încredințat și ar vrea ca singură să-și conceapă , să-și însemne o soartă după mintea și după comoditatea ei. **Cdredeți că Dumnezeu ar înlesni acest capriciu , această nesocotire a gândurilor , a prevederilor și a rânduielilor sale ?**

< Națiunile nu sunt ceea ce gândesc ele , dar ceea ce cugetă Dumnezeu despre ele în veșnicie>.

Dacă națiunile sunt înfăptuiri cu destin statoncit de puternicia Cerească , trebuie să acceptăm calea care duce la desăvârșirea acestui destin. [-----] Avem datorința să cultivăm în noi germenul viril , slujind la împlinirea menirii noastre și la creșterea noastră către înflorire și rod.

Sfințenia e un mijloc de a se înălța în ceruri , dar este un mijloc cu întrebuițarea mărginită și rezervată , de care neamurile sunt oprite a se folosi.

Nu a fost îngăduit , nici scris , să fie neamuri sfințe și nu vor fi.

" Lor le este hărăzită o cale mai primejdioasă și mai aspră de mântuire.

"Dacă sfințenia nu este unica linie de mântuire , și nu este, deoarece viețuim într-o lume satanică, dovedim că **e o linie care duce la învierea neamurilor , e linia eroismului.**

"Fundamentul moral al raporurilor creștine , fie între oameni , fie între nații , nu va fi iertarea și îngăduința , decât în cazuri excepționale , nu va fi nici forța , **ci onoarea și iubirea.**

< Iartă-i că nu știi ce faci ! > este o morală puțin prielnică de utilizat în viața statelor.

" Nesocotirea realităților și a formelor istorice și o exclusivă preocupare contemplativă și spiritualistă , aduc consecințe vătămătoare în lumea oamenilor , deoarece opresc desăvârșirea și realizările spiritului eroic revoluționar și a geniului național , cari împodobesc ființa omului.

Iar nația care practică o asemenea purtare , cade pradă lesnicioasă a colectivităților îmboldite de simțuri animalice și diavolești , întrucât aceste abdicări întrețin și ascut capacitatea de dominație și de exploatare a unor seminții împotriva altora.

Neînsoțite de puterea eroică , blândețea , smerenia , iertarea , seacă rodnicia și independența Bisericii și forța ei de a răspândi lumina.

Exemplul unei țări spiritualiste și contemplative la exces sunt **Indiile**.

De aceea vedem atâtea **milioane de oameni** mulțumindu-se ,
sub constrângerea unei soarte dușmane,
cu o **fărămitură de viață nedemnă** de o creatură a Dumnezeirii.

" **Întrebarea lămuritoare este : poate fi învățătura creștină**
o metodă de înfrângere a vredniciei în creație, un procedeu de amortizare ,
de morfinizare a forței de viață a omului ?

Așa este , spun **comuniștii**. Deci Creștinismul este o înșelătorie.

Toți cei care conlucrează la înfățișarea unui creștinism beteag , schilodit și vlăguit,
se însoțesc cu vrăjmașii lui Cristos și ajută la izbânda acestora,
înstrăinând credința în Dumnezeu, de adâncimile sufletești ale namurilor.

**"Viața unei societăți se modelează după imaginea metafizică și etică
pe care omul și-o făurește despre om . [-----]**

[**Omul Evului Mediu ; Omul Renașterii**]

**"Suntem deci credincioșii îndrumărilor creștine când dăm legionarilor
o creștere de eroi , iar nu de sfinți"**

Al.Cantacuzino / 1937

[**Mântuirea singulară sau mântuirea nației ?]**

" **Suntem constrânși de unele împrejurări , să alegem între două căi :**
calea mântuirii sufletului nostru sau **calea mântuirii neamului român.**

Nu-mi recunosc nici o autoritate în a tălmăci înțelesul dogmelor creștine ,
dar **simțirea mea religioasă** mă îndrituește să cuget că inima Mântuitorului
își dorește în deosebi drept cerească mângâiere ,

mântuirea unei cât mai numeroase obște de oameni.

Mântuirea singulară a câte unui suflet îi este plăcută , dar nu e o bucurie desăvârșită.

**Inspirați de această simțire , nu credem că greșim când le arătăm legionarilor
drept țel suprem de viață : mântuirea neamului român.**

Mântuirea neamurilor - săvârșindu-se următor unei direcții și unei îndrumări sanctificate de
Dumnezeu - înseamnă mântuirea însăși a omenirii și totodată înălțarea și biruința Bisericii.

Așa vedem noi."

Al.Cantacuzino / 1937

[**Mântuirea " legionară" = credință ? utopie ? vis ?]**

" Am să vă mărturisesc o convingere a mea: omul nu-și poate dobândi mântuirea ,
nu se poate învrednici de fericirea veșnică , numai el singur. Fac excepție numai cazuri izolate.

El se mântuește laolaltă cu semenii săi. Bineînțeles, dacă merită. [-----]

În visele mele îmi apare **legea sufletelor mântuite** ca și cum s-ar asemana

legilor de constituire și de gravitație a stelelor.

Îmi închipui în ceruri un suflet mântuit formând **sâmburele unei nebuloase ;**

pe lângă acest **nod de polarizare** vin de **se adugă alte suflete , și dau naștere ,** împreunate,

unei stele , care , împrăștiind lumină și atracție , **se mărește cu încă multe suflete**

ce se suie în ceruri ; și așa apare, în depărtate înălțimi, **o fermecătoare constelație de suflete
mântuite** , cari revarsă peste inimile noastre , raze de balsam și împăcare .

**"Copiii noștri legionari vor tresări de bucurie privind și ubind constelația scânteietoare , falnică
și ocrotitoare a tuturor sufletelor mântuite ale națiunii române."** [-----]

"Convingerea mea este că această obștească mântuire

trebuie să se împlinească în unitatea mărginitoare a unei nații .

Eu, suflet de român, mă voi mântui laolaltă cu sufletele Românilor ,

cu sufletul nației române. Păcatele românilor apasă asupra mea, păcatul meu asupra lor.

**Răscumpărarea păcatelor conaționalilor săi, este cea mai nobilă și mai încovoioare
misiune dăruită omului.** [-----]

Dumnezeu a sfințit datoria Românilor de a iubi misiunea cu care ei au fost împodobiți,

datoria de a săvârși în lume , ceea ce a sorocit să fie săvârșit prin faptele lor

și datoria **de a se mântui laolaltă cu obștea românească.** [-----]

**Îndeletnicirea și grija superioară a creștinului legionar este de a-și servi neamul ;
de a mângâia și vindeca rănilile și durerile Românilor,
de a împărți frățeste munca datorată de toți,
de a păstra pentru fiecare Român , după merit, binefacerile și comorile românești,
de a duce împreună , fără iertare , fără bunătate și blândete ,
bătălia împotriva tuturor acelor care vrăjmășesc pe Dumnezeu
și împotriva tuturor acelor care dușmănesc românismul,
destinul nostru , sănătatea , deșteptarea și aptitudinile la glorie ale Nației noastre.**
[-----] **Așa simt eu pe plan creștin. "**
Al.Cantacuzino / sept. 1937

[**Revoluție , apoi unire !**]

"Să judecăm însă și pe plan practic , lumesc.

Trăim în momente însemnate de **istorice schimbări** în structura societății omenești.
Să cercetăm **mijloacele ce s-ar oferi Românilor** de a cuceri o altă soartă ,
de a-și făuri un chip împărătesc.

Eu spun : singurul mijloc de schimbare este : revoluția .

" **La ce pot servi metodele evolutive** când sunt întrebuinate de **oameni din timpuri învechite**,
cu suflete încătușate de teamă, **nepregătite pentru îndrăzneli** ;
oameni având **mintea strâmtorată și îngreunată** de cunoștințe și **obiceiuri decăzute ?**
Metodele evolutive au dat rezultate numai când au fost **folosite de națiuni**
cari **aveau conștiința lor națională** deja anterior formată în zguduirii revoluționare .
Sunt țări în care **un șir de revoluții au dat nației** cârmuite **conștiința puterii sale**
și o **neînduplecată mândrie** ;

și au dăruit stăpânirii totodată : **o înțelepciune și o amintire.**

[-----] În aceste țări, **duritatea și densitatea corpului național ,**
educația cetățenească veche și bine încercată a simțirii de neam,
facilitatea mijloacelor de cunoaștere și de comunicare ,
îi **permite norodului** , când s-a pătruns de un dezidetrat necesar,
să se închege într-un bloc care să poată orândui și comanda ,
prin metode de tranziție, biruința simțirii sale și ascensiunea socială ,
lentă și cruțătoare [-----]

" **La noi totul este diferit . Nu avem conștiința cetățenească de a fi Români.**

Nu avem, cei mai mulți dintre noi, **acel îmbold de demnitate** , de de neșovăitoare prețuire
a **calităților de cetățean român**, care te-ar face **să ridici sus privirea și fruntea.**
Săteanul român , fie el din Ardeal, din Basarabia, sau din Muntenia ,
știe că e Român fiindcă vorba sa, biserica sa , datinele sale sunt românești
(ca francezul la 1789 !) [-----]

Însă Românul nu este cu desăvârșire conștient de participarea sa la viața suverană
a unei colectivități cu destin superior ursitei vremelnice.

El nu se simte titularul cu răspundere al unui **rost**, al unei **datorii** și al unui **drept**,
ca parte a unei obști nemuritoare , a cărei grijă și mândrie trebuie să le poarte
alături de toți ceilalți semeni ai săi.

Fiecare Român lasă România în grija altora .

Acest **simțământ al valorii cetățenești** [-----]

este **altceva decât lealismul față de Coroană** ,
ori fidelitatea pentru cutare sau cutare cârmuire sau formațiune de Stat.

Flacăra acestui simțământ nu se prinde decât într-un cuptor revoluționar.

Ex. **Adevărata conștiință a eului german s-a făurit prin revoluția hitleriană.**

Tot așa în Italia , conștiința eului italian a rezultat din revoluția italiană.

[-----]

Deci porunca noastră , consemnul nostru este înainte de orice : **Revoluție**

-Revoluție în două acte : revoluționarea sufletului și

revoluționarea stărilor sociale și economice. [-----]

" **Unire vrem ; dar unire în sănătate și curățenie morală ; unire după operație , după stărpirea**

membrelor veștede și cangrenoase .

Nu unire dusă într-o turmă de milogi și de schilozi.

Această înviere nimic nu o va mai putea amâna.

Este ceasul ales de Dumnezeu pentru creșterea și dezvoltarea națiunilor. [-----]

Legionari, vindecați prin voința voastră debilitatea, totopeala și somnul sufletesc ;

vindecați bolnăviciosul complex de flexibilități naturii românești ;

rezitați furtunii , înfigeți în voi o bară de oțel care să înfrângă orice dorință de a o îndoi ."

Al.Cantacuzino / 1937

[Prima poruncă :jertfa și prozelitismul !]

" Întâi ,trebuie bine știut că metodele romantice ale luptelor pe baricade și ale agitațiilor zgomotoase , **nu se mai pot susține**.

Sunt hotărâtoare mijloacele militare tehnice de apărare

de cari dispune minoritatea care sprijină guvernul.

Coborârea în stradă a meselor trebuie să fie mult ,**mai prudentă** ca odinioară.

Mijloacele de intimidare și de represiune fiind acum

mult mai puternice la dispoziția Cărmuirii.

Nu trebuie dat prilejul să le exercite , exemplificându-și forța prin **demonstrații de severitate**.

Pentru noi **revoluția** e un fapt care **nu se confundă cu o lovitură de Stat**. [-----]

Revoluția legionară , deși va însemna o nouă repartizare de bogăție și

o schimbare de titulari ai cărmuirii , este înainte de toate **o noutate în simțire , în gândire .**

În revoluția ce o pregătim noi , noutatea este mentalitate noastră eroică,

în opunere cu mentalitatea de profit .

Revoluția noastră începe prin **infiltațiunea acestui nou fel de simțire**

și de gândire. **Deci prima poruncă revoluționară este prozelitismul.**

Prozelitismul și în straturile asuprite și în cele asupritoare. [-----]

Unele stări sufletești sunt contagioase. Jertfa de sine face excepție.

Ea nu s-a dovedit a fi contagioasă. [-----]

Al.Cantacuzino / 1937

[Forțele antagoniste în confruntare :

burghezia + minoritatea idovească

țărănimea + tineretul intelectual]

Această perioadă preparatorie este necesară mai cu seamă la noi în țară ,

unde **antagonismul de clase se produce**,

de o parte, între **o minoritate jidovească** unită cu o **clasă burgheză venală**, [-----]

și de altă parte , **clasa țărănească domoală , fatalistă, supusă, blândă și omenească**.

Acestea sunt masele care se ciocnesc.[-----]

Ne afurisesc jidanii , complicii și clientela lor , al căror interes și meșteșug sunt să

asuprească și să stoarcă beneficii din vlaga națiunii trudite [-----]

Ne afurisesc toți umanitariștii , individualiștii și sensualiștii cari nu știu să se despartă de o

civilizație de plăceri , de profituri egoiste , de confort, de capricii personale și de desfrâu

materialist [-----]

Ne afurisesc împuterniciții forțelor reacționare , cei căpătuiți și instalați în desfătări ,

care au născocit imaginea creștinului slăbănog, umilit, îndurând resemnat robie și batjocură

în a ceastă pământeană vale a plângerii [-----]

Mai suntem criticați și defăimați de toți disipolii materialismului istoric , marxiști,

internaționaliști, anarhiști, pentru că suntem naționaliști .[-----]

Mai suntem ponegriți de toți cei a căror inimă și gândire sunt strâmtorate

de un gen de **mentalitate religioasă** foarte răspândită [-----] **preoți, mai cu seamă**

catolici, destul de mulți, și unii **eclesiastici protestanți și anglicani** ,

care sunt **în rătăcire** de a crede că **internaționalismul comunist** [-----] și **jidovesc** [-----]

este o credință cu care **creștinismul se poate împăca** [-----]

o asemenea mentalitate ocupă astăzi **o poziție de prim rang în conducerea Vaticanului** .

[-----]

[Moartea legionară = libertate și demnitate

Jertfa lui Moța și Marin

" Ce înseamnă pentru noi dragostea de moarte ?

Înseamnă iubirea pentru oportunitatea celei mai luminoase jertfe. [-----]

Moartea este plăcerea și prilejul de a te dăruia fără recompensă. [-----]

Astfel iubirea legionară înseamnă mai mult decât a iubi, înseamnă a fi pregătit de moarte.
Conviețuirea aceasta intimă cu moartea, această plăcere a dăruirii în moarte, sorbită cu nesaț,
sculptează, în chip de o domitoare unicitate, toată figura morală a generației noastre legionare. [-----]

Cu această atitudine, rezolvim totodată și cauza libertății și cauza demnității omului.

[-----] Nu veți întâlni tineret mai liber ca acesta, mai demn și mai aspru,
care, în sângele misiunii sale, nu poate fi încătușat nici de prosperitatea materială
și nici măcar de fericire. Această simțire de zei, este o creație legionară."

[-----] Omenirea trăește condusă în deosebi de farmecele unor închipuiri.

Lumea elenică, botezată de roua unei civilizații primăvărâtece,
era fermecată de bucuria de a trăi.

Lumea romană, de dorința de putere.

Lumea medievalăde frica de Dumnezeu

Lumea modernă de rațiune, progres, dor de libertate, pofta de bogăție

"În jurul acestor icoane trecute ale sufletului omenesc, se adună acum mormane
întristătoare de candelă stinse.

Două zâne mai tinere ne vrăjesc nouă sufletele : este zâna Jertfei și e zâna Morții.

Adaptându-se o apreciere pe care Charles Maurras o formula despre câțiva marinari cari

[-----] au săvârșit o operă de salvare a unui echipaj naufragiat, se va putea scrie
peste zeci de veacuri, în cartea nepieritoare a istoriei, despre fapta legionară :

Mai mult decât vitejia, stăruința în vitejie, mai mult decât mărinosul avânt,
sfânta răbdare de a-l reînvi, înmărmuresc admirația celor cre se succed.

" Cu inima îmbeșugată de această scânteietoare comori de gândire și de simțire
și-au dăruit viața Ionel Moța și Vasile Marin.

1. Pentru frățietatea creștinilor luptători sub comanda lui Cristos Dumnezeu,
în armata intolerantă și biruitoare împotriva năvălirii satanice ;

2. Pentru mântuirea în rândul obștei naționale .

Acesta este drumul crucii și al luminii, pe care Ei l-au străbătut . "

Al.Cantacuzino / sept.'37

[Biruința legionară = ziua răfuelei !]

" Ionel Moța și Vasile Marin nu se simt deplin mântuiți, ei încă se odihnesc ;

îi vor căsni păcatele noastre, greșelile nației românești ;

îi vor canoni abaterile neamului lor de pe linia de glorie și a destinului său.

Ei nu vor intra în veșnica fericire și în pace,

decât odată ce vor vedea înaintând pe calea mântuirii, neamul lor românesc.

În acel ceas al învierii, peste o atât de înfiorată pătimire legionară,

vor veni însă, în zbor de triumf, multe vrăbii cu croncănit pretențios și certificate dubioase.

Ne vor copleși cu sfaturi, de care să poată beneficia,

și cu laude, cari ne vor înjunghia mai rău ca atentatele din trecut .

În loc să se căiască și să se prosterne, vor încerca, cu îmbieri nerușinate,
să ademenească biruința noastră însângerată și credința noastră chinuită.

Violența legionară va nimici fără îndurare pe toți cei cari se vor încumeta
să tocmească târguri, când nația se va cumineca la lumina mântuirii "

Al.Cantacuzino / sept.1937

13.) Victor Puiu Gârcineanu , Din lumea legionară , [**probabil'36-'37**] , 1940

Biblioteca tânărului legionar. Serviciul propagandei scrise

/ Ce este mișcarea legionară.

/ Pe ce se sprijină mișcarea legionară

1.Năzuințele sufletului colectiv ale neamului.

2.Prezența în istorie a Căpitanului

/Comunitățile legionare

cuibul , tabăra , temnița , Legiunea.

/Omul legionar : un om nou - un om adevărat

/Mesianismul legionar .

Unicitate și importanță (internă , universală)

Regionalismul și iredentismul.

[LD : 1Sept.2003 . Lucrare **tipărită post.mortem** ; a colaborat la " Vestitorii"

, la care a avut contribuții asemănătoare . Titlurile vorbesc de la sine.]

Atenție : La 21 / 22 sept.'39, în **lagărul din Vaslui , sunt asasinați 32 legionari** ,

(15 studenți și 4 avocați) , **printre care și Victor Puiu Gârcineanu .**

De la Gârcineanu ne-a rămas cea mai **hiperbolică caracterizare a Căpitanului**,

în care folosește cca **60 de epitete caracterizante, metafore , comparații**,

alăturându-i personalitatea lui **Ștefan cel Mare , Francisc de Assisi**,

iar inspirația de la **Dumnezeu și Isus**.

Și tot la Gârcineanu **găsesc** , într-un limbaj **frust, șocant** , dacă nu dezlegarea ,

măcar aproximativa lămurire , cu privire la **caracterul " educativ" al temniței** ,

în viziune legionară : rezistența la bătaie, schingiuire, etc , **cu păstrarea secretelor**

și nețrădarea , în sens "**nicadoric**" ...ca **o condiție morală**

de **inspirație " cristică"** , având ca pildă exemplară **jertfa Meșterului Manole**.

De altfel, la Gârcineanu găsim chiar ideea că **Garda ar fi fost "prima" , "unica"**,

mișcare politică din Europa structurată religios (Mesianism)

Frumos spus. Romantic. Înduioșător. Cutremurător . **Dar ...**

Ce anume **păcate** , ce anume **secrete** , aveau de păstrat "**camarazii**" ,

încât trebuiau **să suporte** această **școală dură a temniței pentru mântuire ?!**

Și **pe cine nu trebuiau ei să trădeze** , și **pentru care fapte ...**

încât **să se poarte ca nicadorii** [asasinii lui Duca] ?!

Teribil ce seamănă această educație cu pedagogia " bolșevică" -de care țin să se delimiteze -

cu singura deosebire că bolșevicilor le porunca ... Lenin, Stalin, etc etc...

iar pildele erau luate din lupta conspirativă, ilegală, a "tovarășilor" ...

În ultimă instanță, care sunt asemănările și deosebirile **pedagogiilor de " reeducare"** ?

La toate astea mă gândeam fișând broșurica ... lui Puiu Gârcineanu.]

Victor Puiu Gârcineanu /

▣ **Ce este mișcarea legionară (p.1- 3)**

" Mișcarea legionară nu este o mișcare politică. Ci o revoluție spirituală :

o mișcare care **a transformat viața românească** nu în manifestările ei, ci **în esența ei.**

" Firește că **există o manifestare politică** a mișcării legionare .

Și **o manifestare culturală**. Și **una socială**. Și **alta morală**.

Dar fiecare din acestea și **toate la un loc** nu sunt decât **oglindiri pe planuri variate**

a unei puteri **mai înalte** ca toate aceste manifestări , **depășindu-le** pe toate și , mai ales,

fecundându-le pe toate : **puterea spirituală.**

Legionarismul aici își are valoarea lui unică : în aceia că **a izbutit să pună în mișcare**

realitatea centrală a vieții : **spiritul.**

"Mișcarea legionară este înaintea de toate o revoluție spirituală ,

una din acele **prefaceri launtrice** și totale ale sufletului omenesc ,

care **nu se petrec în istorie decât la răscrucele vremii, la deschiderile de epocă.**

Nu un partid politic se ridică prin mișcarea legionară.

Ci o lume nouă se naște , în întregime și organic : **lumea legionară. "**

Victor Puiu Gârcineanu /

▫ Pe ce se sprijină mișcarea legionară (p. 4-16)

" O mișcare sufletească cu adâncimea și , în același timp, cu orizonturile legionarismului, este un fenomen de suflet omenesc , pe care istoria nu-l realizează **decât atunci când Dumnezeu orânduiește o rodnică potrivire.**

Toate schimbările mari în lume s-au petrecut numai atunci când s-au putut alătura cei **doi factori decisivi în istorie :**

1. Năzuințele adânci ale sufletului colectiv

2. O personalitate creatoare care să le fecundeze.

" O lume nouă nu se naște decât atunci când **toate năzuințele sufletului colectiv-** oarbe și haotice în felul lor - **sunt fecundate** , adică sunt scoase din starea de permanentă latență , delimitare de virtual, **trecute în actual și concret,** prin **puterea de fixare a unui creator de geniu .**

Care, prin aceasta e genial : **este omul reprezentativ .** [**Căpitanul**]

În jurul axei care este personalitatea sa, **toate elementele nebuloase vin și se așază** după afinități și valențe, după o mare lege de armonie și , **din haos, se încheagă o lume.**

" **Lumea legionară** se încheagă azi , determinată de această mare **lege cosmică.**

Lumea legionară se realizează azi din **năzuințele adânci** și permanente ale neamului nostru, care se cristalizează, în sfârșit, **în jurul celei mai reprezentative personalități** [**Căpitanul**] pe care **Dumnezeu a hărăzit-o istoriei românești. "**

1.Năzuințele sufletului colectiv ale neamului.

Suntem un neam de oameni nobili, fiindcă suntem singurul neam care păstrăm aici , în această parte a Europei, tradițiile pământului și ale cerului de deasupra noastră.

Fiindcă suntem stăpâni din vremuri imemorabile pe pământurile acestea peste care toate neamurile , dar absolut toate neamurile care ne înconjoară , au venit mult mai târziu.

Oaspeți pe pământurile acestea sunt Ungurii și Bulgarii, și Sărbii și Rușii și Polonii și Slovacia. Și totuși, suntem un neam cu soartă tragică.

Căci neamul românesc nu a putut realiza , până azi, o istorie luminoasă.

Istoria noastră are numai frânturi de glorie : Mircea, Ștefan, Mihai, Horia, Mărăști, Mărășești.

Dar toată istoria noastră - **modestă și chinută** în înșiruirea ei , **glorioasă** în toate momentele ei de izbucnire - demonstrează din plin **posibilitățile** neamului nostru .

Sufletul colectiv românesc , a fost totdeauna - dar absolut totdeauna - un suflet care a răspuns total la toate marile chemări.

[**Atenție LD : recunoaște și evenimente din epoca modernă , nu sare înapoi peste 300 de ani , dar preia spiritul celor spuse de Vasile Marin, de Alecu Cantacuzino....]**

[**-----Ștefan, Mihai, Horia , Tudor, Cuza , Liga Culturală,1916, Averescu -----]**

" Ce mare ridicare de suflet românesc înseamnă **fanatica mișcare populară** în jurul figurii **generalului Averescu** .și **mișcarea naționalistă din 1922** .Și imensa , **oarba popularitate a partidului național-țărănesc** , în 1928 .

" **Este semnificativă izbucnirea aceasta de suflet colectiv** , orb dar neobosit, repetată așa de stăruitor, **cu toate decepțiile**, de la război încoace.

Lucrul acesta dovedește în chip izbitor , împotriva mentalității imbecile de astăzi, **că neamul acesta nu e deloc un neam sceptic, nici individualist, nici obosit .**

Ci e un neam a cărui **năzuință socială** , al cărui **idealism** și a cărui **putere de credință** - deci de creație - **sunt nelimitate.**

Care neam ar mai fi fost în stare de efortul acesta de **idealism gratuit și nesfârșit ?**

Întrebați-vă dacă **poporul italian ar fi fost în stare să repete fenomenul** minunat de aderență colectivă în jurul unui om ,

dacă **Mussolini l-ar fi înșelat** pe italienii în așteptările lor ?!

"**De ce atunci aceste mari posibilități sufletești nu s-au realizat efectiv**

într-o istorie glorioasă ?

Pentru că, până astăzi, **soarta ne-a ținut mereu într-o dramatică nepotrivire.**

De la război încoace, **nu mai avem oameni .**

Iar până la război, când mai erau oameni, **nu era vremea lor.** [-----]

"**Fenomenul legionar nu era posibil până la război** , pentru că **sufletul românesc**

nu avea la îndemână **conștiința globală a puterilor sale**.
lar de la război încoace, **legionarismul nu s-a putut realiza** pentru că,
deși sufletul colectiv românesc a ajuns la maximum tensiunii ,
în toate momentele decisive **au lipsit oamenii excepționali**
cari să canalizeze cu geniul lor această tensiune.

"Dar dacă **fenomenul legionar** , până azi, nu era posibil, **azi e fatal**.
Astăzi, **pentru prima oară în istoria românească**, **Dumnezeu a hărăzit potrivirea rodnică**
a acestor **două puteri : sufletul colectiv românesc** ajuns, în sfârșit, la conștiința totală
a valorilor sale, și **prezența simultană a unui conducător excepțional"**

2.Prezența în istorie a Căpitanului .

"**Acest conducător excepțional este Căpitanul.**

Lumea legionară se naște din **virtuțile sufletului românesc**,
prin **prezența polarizatoare a Căpitanului.**

"**Personalitatea acestui om e reprezentativ românească** prin aceea că
e singurul om politic care crede în Dumnezeu.

Prin aceasta, e pe linia lui Ștefan cel Mare.

" **Personalitatea acestui om e unică** , prin bogăția fără sfârșit a tuturor însușirilor lui.

Pus în fața oricăror situații de viață, omul acesta a putut întotdeauna să facă față.

Pentru că are la îndemână toate însușirile sufletului omenesc.

Omul acesta e **un cerebral și un sentimental**, în același timp, **e rațional și mistic**,
e bun și aspru , **blând și neiertător**, **voluntar și domol**, **mâmdru și modest** ,
tenace fără să fie rigid, **idealist** fără să fie utopic, **vizionar** al marilor latențe românești,
cu o înaltă **energie spirituală**. Pe cât de rezistentă **energie fizică**, **pedagog și comandant**,
răbdător , **stăpânit**, **chibzuit**, deși **tumultuos** în structura temperamentului său,
viteaz și, mai cu seamă, **moral** în cel mai greu înțeles al cuvântului , adică dezlegat de
imperative personale - **om predestinat înaltelor dominări colective.**

"Și iată, **omul acesta e valabil pentru toate planurile vieții.**

Omula acesta are cea mai armonioasă îmbinare a intelctului cu voința și sentimentul ,

fiind prin asta **omul cel mai întreg și mai sănătos al contemporanității** ,

expresia cea mai pleneră a omeniei noastre românești.

Cerebralismul său e un cerebralism care merge până la luciditate, la iluminare,

voința e o voință de oțel și afectivitatea sa e uriașă , o afectivitate care

proiectează asupra tuturor ființelor din jur marea sa radiație interioară.

" **E ceva unic** - ca în pasiunea **Sfântului Francisc din Assisi** - în uriașa putere de iubire

a acestui om **pentru ceilalți oameni** , pentru **celelate fapte ale lui Dumnezeu** ,

pentru **animale și găzele** colorate ale câmpurilor, pentru **flori și pentru păsările lui**

Dumnezeu....Și **pentru copiii** **o uriașă putere de iubire** , **o nesfârșită bunătate.**

"Aici , de sigur, e **însușirea esențială** care îl face **un predestinat** .

Nimic nu s-a făcut nicio dată în lume , **fără iubire**. Nu putem iubi - nu putem crea.

E un adevăr care depășete biologia. **Pornește din divinitate, de la Isus,**

Cine poate închina o mare , **o nesfârșită iubire** acestui neam românesc, **acela îl va fecunda.**

[-----] **Fenomenul politic românesc** , adică o mare înflorire de năzuinți vitale

va fi posibil când **neamul acesta va simți** [-----] **o mare iubire** care planează deasupra-i

[-----] sentimentul **marii comuniuni românești.**

Și atunci se va deschide **marea epăcă românească.** [-----]

Vict Gârnicănu

▣ **Patru noi comunități : cuibul, tabăra, închisoarea, Legiunea.**

"**Pentru revoluționarea fapturii noastre românești**, pentru realizarea în fiecare din noi

a unor **noi valori de viață sufletească** , **Căpitanul întrebuințează ca mijloace tehnice de**

educație : cuibul, tabăra, temnița , care , toate trei, sunt **trepte de introducere**

pentru înglobarea noastră definitivă

în cea de a patra comunitate , care le depășește pe toate : **Legiunea.**

"Legiunea e marea comunitate spirituală din care facem parte , azi, toți legionarii , din care vor face parte, mâine, toți românii.

Legiunea tinde să se confunde cu întreaga comunitate românească.

Și mâine, când va ajunge astfel, Legiunea nu va fi decât expresia , sub formă de oaste, a întregii suflări românești .

a) Cuibul este cea mai mică înghesbare de comunitate legionară prin cercurul ei restrâns, dar cea mai importantă , prin efectele adânci pe care le are asupra membrilor săi .

În cuib se pun **bazele educației legionare**. În organizarea și în activitatea cuibului, se arată dintr-o dată deosebirea care diferențiază lumea legionară de lume democratică și anarhică de azi. **lată ce este cuibul : < Un grup de oameni sub comanda unui singur om.**

Cuibul n-are comitet .El are numai un șef care comandă , un corespondent care poartă corespondența , un casier care strânge cotizațiile și un curier care face legătura cu alte cuiburi sau cu șeful județului. Toți aceștia, ca niște frați adevărați , ascultă de camaradul lor care îndeplinește funcția de șef de cuib. > (Cărticica șefului de cuib, p. 1)

Efectele vieții în cuib sunt hotărâtoare. Constrâns în mod statornic la o activitate de încadrare , admirabilă prin continuitatea ei și prin prin influența ei asupra amănunțelor de viață , fiecare membru al cuibului , care are cât de puțină râvnă și cât de puțină mândrie, termină prin a deveni un adevărat legionar.

Înrâurirea vieții de cuib se arată în două direcții hotărâtoare :

1)în modificarea componentei morale interioare

2) în reeducarea spiritului social creativ (spiritul de inițiativă) .

Cu aceste două obiective, **educația și transformarea sufletească a fiecărui membru al său, înăuntru, și îndeplinirea inițiativelor de interes obștesc, în afară,**

activitatea cuiburilor legionare a izbutit să schimbe viața românească , pretutindeni unde ele au prins și s-au încheat .

Din România pe care îi știm : obosiți, democrați, decolorați, trândavi ,hoți, comozi, puși pe plăceri, fără idealuri, strâmbi și neputincioși, într-un cuvânt din niște oameni fără axă, - fără vlagă,- educația legionară a izbutit să realizeze în câțiva ani , minunea : oameni de credință - oameni de faptă.

b) Tabăra , realizează aceleași binefăcătoare înrâuriri asupra sufletului românesc, ca și cuibul. Numai că le realizează la proporții mai mari.

Efortul suflesc e mai adânc, opera realizată e ma mare, legionarii sunt mi mulți.

Tabăra, prin proporțiile ei, e locul și singura modalitate de anticipare a marelui viați legionare de mâine. Tabăra e o proiecție în mic a României Legionare.

c.) Temnița este a treia comunitate de încheare a sufletului legionar :

cea mai importantă .Spiritualitatea profund creștină care însuflețește viața legionară , aici își are verificarea cea mai luminoasă : în acceptarea temniții și a suferinței.

Desigur, pentru idealul lor curat , adevărații legionari în - în viața lor de toate zilele - viață de așteptare ,de neisprăvite privațiuni, de hulă, de ironie, suferă în viața de tabără , care este viața de efort și constrângere.

Dar suferința în înțeles extrem de încercare , suferința în înțeles de pătimire , de abia de la închisoare înainte se arată.

Numai cine poate înfrunta temnița și toate grozăviile care în țara asta fără stăpân sunt legate indisolubil de dânsa , cine poate înfrunta temnița

cu toate corolarele ei de pătimire fatale : bătaia, schingiuirea, teroarea, moartea , numai cine poate înfrunta temnița în sens nicadoric,[asasinii lui Duca]

și rămâne neclintit privind iluminat spre cerul lumii legionare , care se ridică, numai acela este legionar adevărat .

" De la temnița înainte începe adevărata verificare legionară : pătimirea și jertfa.

Cuvintele Căpitanului : < Cine renunță la mormânt , renunță la înviere .

Pentru că , condiția învierii stă în acceptarea prealabilă , neșovăitoare , senină , a durerilor și apăsării mormântului >

- sunt inspirate deadreptul din pilda lui Isus, și conțin în ele adevărul veșnic , pe care vor trebui să-l realizeze oamenii , azi ca și ieri, ca și în vecii vecilor,

oridecâte ori vor voi să se depășească pe ei,

să înceapă o viață nouă, de mântuire , sau măcar de creație.

Neamul nostru îl mărturisește așa de frumos în **legenda Mesterului Manole**.
Nu există creație decât de la **depășirea propriei noastre ființe**.

d) Legiunea

"Deasupra tuturor acestor trepte de **comunitate nouă de suflet românesc**, e cea care le depășește pe toate , și care e **scopul celorlalte : Legiunea**.

Înfăptuirea desăvârșită a Legunii- comunitatea organică a întregului românism - e visul , mărturisirea și destinul istoric al generației noastre. "

Vict Gârniceanu

▫ **Un om nou - un om adevărat (p. 18-23)**

[LD : Câțeva nuanțe diferite (față de Cantacuzino, spre ex.),dar esența și ținta este aceeași . Nu lipsește șocul : **omul nou , legionar** - ca exemplu de român eliberat de **complexul " resemnării"** - este întruchipat de **asasinii lui Duca și asasinii lui Stelescu ! Și celelate succese și trăsături** imprimare de Legiune... **te iau cu fiori !** Dar trebuie să încerc să-mi depășesc propria scară de valori , pentru a-i înțelege....] Rezum și extrag câteva citate...

Nu există psihologie definitivă , împietrită .

Scepticii , proștii , nepăsătorii , negtiviștii , disperații , ignoră acest adevăr , vorbind mereu de ...< **incapacitatea românească de a crea istorie** > de < **iremediabila mediocritate a sufletului românesc** > .

" **Această convingere** care a ajuns să-și puie pecetea **pe toată atmosfera socială** românească atât de **resemnată** și de **vlăguită** de astăzi, **este extrasă**, de fapt, mai mult **dintr-o singură regiune semnificativă a românismului : Bucureștii** și dintr-o **foarte mărginită perspectivă de timp : ultimii 18 ani.**"

" Ei bine, **afirmăm cu toată credința că neamul românesc are toate latențele** întregi pentru a da în scurtă vreme la iveală , în văzul , înțelegerea și recunoașterea tuturor , **un suflet colectiv glorios** , în locul celui mediocru și obosit de astăzi. [-----] **Legiunea a izbutit** , chiar numai până azi, **să structureze un cu totul alt tip de Român,** decât cel de până acum.

" S-a spus până acum **că Românul e un om resemnat** întotdeauna să primească evenimentele , nici odată în stare să reacționeze în fața lor.

Ei bine, s-a văzut în tragedia din 1933 [asasinarea lui Duca!] și în 1936 [asasinarea lui Stelescu !] câtă valoare mai are povestea asta cu **resemnarea** și cu **pasivitatea** și cam în ce măsură **sunt în stare să reacționeze acești noi români , care sunt legionarii.**" [-----]

" S-au îngrozit toți oamenii conștienți de **lașitatea și de aplicare spre compromis** a Românului

Legiunea le-a arătat un Român demn - un Român neflexibil - mai mult : **un Român eroic , gata să moară pentru credința lui " [LD ?]**

" Au vorbit imbecilii de **scepticismul organic** al firii românești , de **structura sa rațională** prin excelență, de **incapacitatea lui religioasă** [.....] că suntem singurul popor european care **n-am dat mucenici** .Ei bine **Legiunea nu numai că a modelat un tip de Român credincios** ,legionarul ; dar **temelia însăși pe care s-a ridicat Legiunea ,** în marile ei persepective , **esența însăși a mișcării legionare , e religia.**

Spiritul legionar a realizat acest fenomen unic în lume : **singura mișcare politică structurată religioasă** " [-----]

" **Realizarea unui om nou** constituie unul din **obiectivele mari ale mișcării legionare.** Tehnica de realizare a acestui om, e foarte simplă , cum sunt foarte simple toate lucrurile în Legiune. **Căpitanul nu vrea să realizeze un om nou în sensul de inedit ,** adică un om cum n-a mai fost niciodată. **Nebunia asta demiurgică** a trufiei omenești , **care vrea să realizeze în lume numai lucruri noi, dincolo de ce a lăsat Dumnezeu ,** această **nebie de megalomani și caraghioși reformatori ,** a putut s-o aibă **veacul acesta de raționalism individualist** care se va termina în curând și **împotriva căruia apariția Legiunii e cea mai decisivă reacțiune.**

Nebunia aceasta demiurgică în voința de a crea o lume inedit nouă și oameni inedit noi, a putut să o aibă revoluția franceză sau sora ei bună, revoluția rusească.

Legiunea voind să realizeze un om nou, nu face decât atât :

deschide iar toate izvoarele vieții , pentru ca omul să devie iar un om întreg.

Năzuind să facă un om nou, Căpitanul nu vrea decât să realizeze pe omul adevărat .

[-----]

Omul adevărat este omul întreg , cu toate compartimentele sufletului valabile,

omul pe care tratatul de psihologie îl numește omul pasional.

În omul acesta nu predomină intelectul sterp, nici voința oarbă și animalică.

ci toate cele trei mari puteri ale sufletului sunt în armonie : intelectul, afectul și voința.

[-----]

Vict Gârnicănu

▫ **Mesianism românesc.** (p. 24 - 31)

[LD :sept.2003 .Îmi vine în minte romanul lui Llosa ... **Războiul sfârșitului lumii...** și alte romane hispano-americane despre aceste mișcări colective mesianice...

Dar sunt lecturi din deceniul care a trecut, nu-mi propun să abordez fenomenul, nu știu cum l-aș putea integra unei filozofii istorice ... Acolo sunt ficțiuni ...

Să fi fost în România un fenomen "protocronist" ?! Las pentru alții]

" Spre deosebire de marea masă a românilor, legionarii trăesc cu conștiința unei înalte nobleți românești. Atitudinea aceasta de nobleță românească rezultă, desigur, din convingerea indiscutabilei valori morale pe care a reprezentat-o totdeauna , prin structura lui, sufletul neamului românesc. [-----]

Prin realizarea mișcării legionare , a structurii ei, a marilor ei axe spirituale, a supremei sale înălțări spre Dumnezeu, sufletul românesc dezvăluie puteri sufletești nebănuite de adânci și de complexe, și își fixează o poziție în momentul de azi al Europei, care e însăși poziția de axă în jurul căreia

urmează să se întoarcă mișcarea istoriei de azi înainte. [-----]

E prea vastă această chestiune de filozofia istoriei , ca s-o putem expune aici în dimensiunile ei întregi. .Ne vom mărgini , deocamdată , să o schițăm :

" Prin legionarism, neamul românesc a realizat acest fenomen unic în istoria modernă a Europei : o mișcare politică structurată religios.

Și nu religios vag, ci deadreptul creștin.

Singura mișcare politică care își are temeliile în teologia creștină.

Aici stă unicitatea inegalabilă a mișcării legionare .

Fascismul , Hitlerismul , comunismul , azi - ca și întotdeauna mișcările colective -

au luat coloratură religioasă , e drept.Dar acesta e un fenomen foarte banal

în psihologia mulțimilor.Oridecâte ori sentimentele care conduc o colectivitate

iau o intensitate mare în întinderea lor, ele tind să capete o notă religioasă.

Dar aceasta este numai o formă și nu fondul religios al mișcării,

fiindcă acest misticism , această quasi-religiozitate , se rezolvă , de cele mai multe ori, în obiective omenesti , nu transcendente.

Religiozitate adevărată există numai acolo unde există un obiect al ei trnscedent,

unde există la capătul ei Dumnezeu. Unde nu există Dumnezeu,

ci un obiectiv omenesc, nu este religie, ci cel mult misticism.

Misticismul, în el însăși, poate fi un fenomen sufletesc cu totul inferior

Toate marile mișcări colective moderne sunt mistice , nici una nu e spirituală.

Fascismul , are mistica statului - patria luată ca realitate materială.

Hitlerismul , mistica rasei - sângele ca valoare în sine

Comunismul , mistica goală a colectivului - colectivitatea ca valoare în sine.

Toate trei sunt mișcări mistice cu obiective omenesti.

" Abia legionarismul realizează pentru prima dată în istoria modernă ,

o mișcare colectivă spirituală ,

pentru că numai legionarismul se înalță până la Dumnezeu. [-----]

Ei bine , **faptul acesta e hotărâtor pentru poziția românească în perspoectivele istoriei** care se deschid. Pentru că , **pe acest drum, al căutării colective a lui Dumnezeu , vor trebui să vie după noi toate neamurile.** [-----]

Ei bine, **pe drumul acesta al reîntoarcerii oamenilor către Dumnezeu , neamurile ne vor găsi pe noi ca învățători.***

(* Cf.Actualizarea românească a lui Hristos , " Vestitorii")

Iată dar, înălțimea unică a ceasului românesc de azi.

" Se vor întreba mulți (și s-au întrenat până acum) , cu multă ironie, ce efecte **imediate** , ce importanță **politică** are în momentul de azi , această atitudine mistică și spirtuală , acest **misionarism legionar**. Pentru cei care tot repetă de atâția ani prin mari **ziare naționaliste** și prin **declarațiile** solemne ale marilor oratori politici , prostia enormă că **neamul acesta nu dorește decât să fie lăsat să trăiască liniștit** , între garanțiile tratatelor de pace . Pentru toți politicienii și ideologii , cari au tot afirmat că **neamul românesc n-are veleități și că e un neam modest și de treabă** , și cuminte, care nu vrea **decât să fie lăsat în plata Domnului** , ca să-și trăiască viața lui modestă , așteptându-și moartea lui anonimă , pentru toți cei care au spus - începând de la simpla bâlbâilă politicianistă sau gazetărească , și teminând prin **afirmația cu pretenție culturală - că neamul românesc nu e un neam mesianic** prin chiar firea lui , le vom răspunde foarte simplu :

" **Mesianismul românesc există.** Dincolo de toate discuțiile și interpretările istorice sau psiho-etnice, **mesianismul acesta este o realitate** , este **starea de conștiință a întregului tineret legionar.**

Tineretul legionar trăește în starea de conștiință a unei supreme valori spirituale românești și de aici , în **conștiința destinului mesianic al neamului nostru ."**

" **Cum să nu ia coloratură mesianică , tensiunea de suflet a unei mișcări colective , a cărei finalitate ultimă stă în aceste cuvinte :**

< Telul final al neamurilor este viața ?

Dacă este viața , atunci **nu interesează mijloacele** pe care neamurile le întrebițează spre a și-o asigura. Toate sunt bune, chiar și cele mai rele.

Telul final nu este viața, ci Î N V I E R E A .

Învierea neamurilor înaintea tronului lui Dumnezeu. > (Cartea Căpitanului, p.425)

" **Dați-vă seama** , domnilor români nemesianici , ce **înălțime uluitoare de suflet** e aici , ce **puteri adânci** se încordează **lăuntric și nevăzut** , ca să ajungă la expresia acestor cuvinte . Ei bine domnilor , **înălțimea aceasta de suflet n-o mai găsim nicăeri împrejurul nostru și nici o dată , în cursul mileniului care a trecut.**

" **De la Hristos, nimeni n-a mai pus atât de înalt și definitiv, accentul vieții în transcendent . Nimeni n-a mai urmat învățatura lui** pentru a înălța colectivitatea la aceste orizonturi nesfârșite . [-----]

Cum să nu ia o coloratură mesianică mișcarea legionară , pe care o frământă astfel de puteri sufletești ?

Și cum să nu se proiecteze un mesianism românesc , de la astfel de înălțimi și din conștiința unei poziții spirituale așa de unice în manifestarea de suflet a popoarelor europene ?

[-----]

Gârcineanu /

▣ Regionalismul și iredentismul.

" Aa ! vă mai întrebați ce importanță **politică** poate avea acest **mesianism legionar ?** Iată: Sunt **două probleme esențiale** ale politicii românești de la război încoace :

1. **Separatismul politic al românilor din provinciile alipite** - acel regionalism care e, de la război încoace, spaima, acoperită sau mărturisită, a tuturor momentelor dificile ale politici românești

2. **Tendențele centrifuge ale minoritarilor** cari năzuiesc spre **alte idealuri naționale** decât cel românesc.

Acestea sunt **problemele vitale ale statului românesc**, căci în ele stau **însăși condițiile de existență politică** ale acestui stat.

" Soluția lor stă în spiritualitatea și în mesianismul legionar .

Prima problemă a și fost rezolvată în spirit legionar.

Generația tânără de legionari din Ardeal nu știe ce înseamnă regionalism.

Cine cunoaște bine Ardealul, știe că **generația tânără a Ardealului trăește cu o singură obsesie : misiunea legionară a neamului românesc.**

La a doua problemă, **problema minorităților**, se va rezolva

numai atunci când mesianismul legionar, adică această înaltă stare de conștiință românească, **va cuprinde întreaga masă a neamului nostru** .[-----]

Atunci **își vor da seama și minoritarii că trăesc în țara unui neam nobil.**

A singurului neam care s-a ridicat cu tot sufletul său în **Sus, spre Dumnezeu**, într-un moment istoric în care toate celelate neamuri îl căutau orbește și nu puteau încă să-și mărturisească căutarea lui.

Atunci vor simți toți străinii că în sufletul acestui neam sunt energii și înălțimi spirituale unice.

De care vor avea și ei nevoie pentru sufletul lor propriu.

Problema minoritarilor se va rezolva atunci prin respectul și iubirea care se vor naște în ei pentru valorile neamului românesc.

" **Dar până la această răsturnare de poziții spirituale, nu se poate face nimic.**

Ce putem face cu **un neam ca Sașii**, care au o așa de înaltă conștiință a valorii lor culturale, a valorilor exclusiv germanice ?

Ce putem face cu **stăpânirea materială românească în Basarabia**, atâta vreme cât asupra suferințelor ei mai stăruie și va mai stăruia misterioasa atracție a mesianismului rusesc ?

Împotriva mesianismului rusesc și a oricărei alte atitudini de mândrie etnică minoritară, nu putem opune decât o singură putere : mesianismul românesc. "

Victor P.Gârcineanu, 1936 sau 1937

14.) Gh.Brătianu, Expozeu, Întrunirea liberal-georgistă de la Marna, 1 nov.'37

Gh.Slama, C.Toma, Mihai Antonescu - cuvântări

("Dimineața", an 33, nr. 11.088, 2 nov.'37 + foto medalion Gh.Brătianu ; M.Antonescu)

Doc.integral : [fișier PNL-g -III -](#)

[LD, 8 dec. 2003 . : **Interesant destin politic și-a croit tânărul Gh.Brătianu .**

Cu **orgoliul descendenței** din **Alex.Ioan Cuza** (pe linie maternă) și **I.I.C Bătianu** (pe linie paternă) ; cu **complexul de a fi un " Brătianu "** dar de a nu face parte din "**familia Brătianu**" ; cu **ambitiția** de a deveni **liderul istoricului Partid Liberal** ; cu **conștiința valorii intelectuale** ce i-o dădea **temeinica pregătire istorică și politică ...**

Gh.Brătianu a fost, fără îndoială, un clar-văzător, un promotor, un luptător, un patriot, pentru toate marile cauze românești .

Din 1930, de când se rupse din PNL pe tema restaurației,

a luptat pătimaș împotriva partidului pe care dorea să-l conducă !

a avut destule răspunderi morale, tăceri echivoce și simpatii nefirești,

la asasinarea lui Duca și în alte momente de dificultate pentru liberali ;

a procedat ranchiunos, solidarizându-se cu adversarii ai PNL.... Dar

a) **Av. Gh.Slama** (vice președ. la Capitală) / 1 nov.'37

▣ **Sucesiunea pentru Gh.Brătianu !**

[-----]

Noi luăm exemple de la **generațiile care și-au înțeles misiunea** , care au înțeles că **viața nu dă numai drepturi , dă și obligațiuni** , că în urma lor trebuia să rămână operă constructivă , care puneau noi pietre pentru înălțarea edificiului social.

A governa nu înseamnă viață de huzur , nu înseamnă a ține timpul în loc.

A governa înseamnă a crea. [-----] **Opinia noastră publică dorește omul nou , providențial , de autoritate morală , demn și de curaj** , care să îndrepte relele . Ea și-a fixat atenția asupra dvs .

De la dvs se așteaptă redresarea morală , sănătatea țării , încredere și o zi mai bună.

//

b.)Gh.Brătianu / 1 nov.'37

▣ PNL- 7 ani de opoziție

▣ Idei și acțiuni georgiste salvatoare

Principiul naționalismului

" Tot astfel, în 1933 am fost printre cei dintâi care, în ritmul vremurilor noi,

am știut să afirmăm nu numai **principiul naționalismului** ,

pe care alții l-au îmbrăcat în formule mai zgomotoase [**Goga, Codreanu**] ,

dar **posibilitatea unor realizări concrete**, în deplin acord cu **sentimentul național**,

în marginea rațiunii și a bunului simț. [-----]

Și în aceste revendicări , pe care le-am cules din aspirațiile cele mai firești ale poporului

nostru, **am știut să nu trecem de marginea** care desparte **sentimentul de răspundere**

și al interesului de stat , **de desfrâuul făgăduelii deșarte și demagogiei ."** [**PNC și G de F**]

[-----]

" În toate împrejurările , am socotit însă , că **cel mai sigur reazem** al unei **bune politici**

externe, este o cât mai **temeinică și serioasă pregătire a ostirii** și a apărării naționale.

Această preocupare se poate urmări ca **o linie nedesmintită a acțiunii noastre**

de la începutul ei , până astăzi. Vă voi aminti numai **două împrejurări** :

când au început penibilele discuții în prea **vestita afacere Skoda**,

nu ne-am amestecat în amănuntele unui proces de atâtea ori zădărnicit ,

prin manevre lăaturalnice, ci am urmărit statornic două obiective :

sanțiuni pentru vinovați și **executarea neîntârziată a contractelor de armanet** ,

refăcute mai târziu în condiții mult mai grele. [-----]

.... acum doi ani [**1935**] spuneam la această tribună :

< **Să știe jefuitorii fără rușine** ai avuției publice, **corupătorii și traficanții**

cu obrazul și cu trupul țării, ori unde s-ar afla, să știe în special acei **vinovați de**

dezarmarea noastră de astăzi, că , prin noi, **brațul dreptății** se întinde asupra lor

și că va ști să-i apuce și să-i târască la **ispășirea pe care o merită** ,

oricare ar fi piedicile și ori unde le-ar fi adăpostul . > [-----]

Etică politică

Și , în sfârșit, de-a lungul anilor de luptă și de jertfă , s-a desprins din acțiunea noastră ,

în crizele trecute de guvernare , sau în cadrul mai recent al **Frontului Constituțional** ,

în mijlocul **oportunismului** sau **lipsei de conștiință**,

ce s-a vădit de atâtea ori **în rândurile altor formațiuni politice** ,

o hotărâre stăruitoare și neînduplecată de a păstra neatinsă ,

împotriva ispitelor ca și a amenințărilor , **demnitatea noastră de oameni și de români.**

" Putem afirma , fără teamă de desmințire, că **acest sentiment** ne-a călăuzit și ne-a stăpânit

în toate acțiunile noastre , întotdeauna întovărășit de **conștiința neadormită a intereselor**

supreme ale statului și ale națiunii.

Aici am găsit îndreptarul care ne-a arătat nu numai **drumul de urmat**,

dar și **marginile între care acest drum a fost tras** :

marginile care despart **lealitatea de servilism**, **interesul social de demagogie**,

naționalismul constructiv de **excesele distrugătoare** , **realismul unei politici** de independență și echilibru de **abstracțiunile periculoase ale ideologiilor internaționale** , **realizările temeinice** pentru apărarea țării de **parada deșertăciunilor de împrumut** .

Cele mai multe din aceste acțiuni , nu au fost cu puțință

decât prin acțiunea de independență a opoziției .

Am luptat deschis pentru că am fost liberi ."

[-----]

[LD : indiferent de circumstanțe , de argumente , de explicații....

I la acest capitol **Gh Brătianu are perfectă dreptate**]

" Nimic nu se poate îndruga temeinic și cu folos în viața statului , fără o noțiune limpede a legii și a dreptului .

Trăim de 4 ani sub sub regimul măsurilor excepționale .

la adăpostul cărora **polițismul s-a întins în toate domeniile vieții publice** ,

cuprinzând **până și acel al culturii** . A protesta a ajuns o banalitate .

Dacă amintesc astăzi această chestiune , nu este pentru a repeta ceea ce s-a spus aici și aiurea , de atâtea ori : **problema trebuie privită** în toate ramurile ei ,

în toate consecințele sale publice .

" **De la întemeierea României moderne** , s-a menținut un anumit echilibru

în așezămintele noastre fundamentale , **între autoritate de guvernământ și voința națiunii** .

Acest echilibru este în tradiția instituțiilor noastre , în structura organică a statului

român . El se cere restabilit . [-----]

Sanționarea abuzurilor și afacerilor

" **Deopotrivă de primejdioasă** , dacă nu mai gravă , este însă prăpastia care s-a săpat tot mai mult între **noțiunea de guvernământ** și aceea de **moralitate** .

Nu ne ajung protestele la sfârșit de guvernare împotriva afacerilor și abuzurilor

înfăptuite de unii și tolerate de alții , în tot decursul ei .

Mai mult ca oricând , **cinstea trebuie restabilită în drepturile ei** , și **afacerismul înlăturat** din viața politică prin **sanțiuni necrutătoare și exemple** printr-o expresiune mai serioasă și mai sinceră a intereselor legitime și a competențelor profesionale .

Să nu ascundem realitatea : este în joc întreaga autoritate a clasei noastre conducătoare , este vorba de **fundamentul însăși a ideii de partid** .

De nu găsim în propria noastră conștiință puterile de reformă și de reacțiune ,

să nu ne mirăm de creșterea curentelor revoluționare

care strâng în jurul lor **nemulțumirile și decepțiile**

și **pot zădărnici orice dezvoltare normală a ideii de stat și de ordine** . "

[-----]

c.) prof. Mihai Antonescu / 1 nov.'37

[LD : 8 dec. 2003. Vorbește în numele **organizațiilor georgiste din întreaga țară** , la banchet .Din fotografie mă privește un chip tânăr , iar cuvintele lui sunt pline de credință și speranță .

Peste 8 ani , alături de Ion Antonescu , urma să cadă secerat de **gloanțele plutonului**

de execuție ... la Jilava . Nu știu dacă s-a alăturat mareșalului din proprie inițiativă sau ...

a primit recomandare din partea lui George Brătianu , la rândul-i , peste ani , **asasinat de călăii comuniști de la Sighet** . Oricât mă străduiesc , este imposibil să-mi reprim oroarea față de soarta acestor bărbați politici . Din această cauză , deseori , nici nu mai pot fi obiectivă ...]

" Suntem astăzi la o **răspântie a vieții publice românești** . Se vorbește de răspântii ,

se strigă că **guvernarea de mâine** trebuie să însemne **biruința spiritului de învoire în România** .

Nu numai cei ce urmează **lupta marelui stegar Gheorghe I.Brătianu** , ci , mai presus de noi ,

toată țara , toate generațiile , așteaptă să vadă **triumful nădejzii de astăzi** . [-----]

Frează un **cuget de învoire** în sufletele noastre ale tuturor .

" În frământarea de care e cuprinsă țara , **se vorbește de două modalități de învoire** :

1) a luminării cugetării și 2) a orbirii disciplinare .

D.Gh.I.Brătianu , cărturar și cugetător de frunte , a ales **prima cale** .

De aceea , **în locul vorbelor și făgăduielilor de răz bunări** ,

Gh.I.Brătianu a făcut azi catehismul guvernării de mâine. [-----]

**În numele tineretului, dvs trebuie să faceți să triumfe principiul
că oamenii politici care sunt slabi , să lase locul lor celor ce știu să stăpânească destinul
național . [-----]"**

PNL-2 / întrunire / 1 nov.'37

**15.) I.Mihalache , Expozeu ,Com. Ex.PNȚ ,/ demisia din președinție /24 nov.'37
Iuliu Maniu - Cuvântare / reales președinte /**

(" Dimineața " , 25 nov.'37)

+ 2 foto de la ședința C.Ex., oratorii la prezidiu, vorbind :

Mihalache între Lupu și Madgearu ; **Maniu** , Lupu, Mihalache....

(Emil Hațieganu , g-ral Rujinski ,Sauciuc -Săveanu ...)

[LD : 14 dec.2003 :Pe toate posturile TV și radio , se anunță că ieri, 13 dec. , **Sadam Husein**
a fost arestat , la Tikrit , în Irak. Multe comentarii , descriind comportamenul lui , și bucuria
irakienilor , fac comparații cu arestarea lui **Ceaușescu** și bucuria românilor , în **decembrie**
1989.Privesc-ascult și eu , și meditez asupra destinul oamenilor, al popoarelor, al țărilor ...]

Și personajele decare mă ocup eu acum - **Tătărașcu , Mihalache , Maniu , Vaida ...**
, care , în acel sfârșit de an '37 , se confruntau -înfruntau -luptau pentru destinul României,
peste un deceniu , au avut parte de închisoare și sfârșituri tragice.

Sfârșitul lor - "**sfârșit fără glorie**" , cum spunea Fătu - mă obligă să scriu despre ei cu cea
mai mare obiectivitate , pentru a le recunoaște merite și neîmpliniri , clarviziuni și erori ,
adevăr și minciună , dreptate și injustiție]

[LD : Mihalache devenise **președintele PNȚ** , la **22 nov.1933**, după acea criză din partid,
soldată cu plecarea lui Vaida și ezitățile lui Maniu.- Revezi **fișier PNȚ - VIII** .

Se împlineau patru ani. **Condusesse și refăcuse PNȚ , în cei 4 ani de opoziție**,
cu speranța și convingerea revenirii la putere.

În ultimii 7 ani de când demisionase (iunie 1931) , **Maniu** , **retras** în tăcerile-i din Bădăcin,
deseori absent din țară, rareori prin Parlament , mai provoca câte o **tensiune cu țintă**,
cel mai adesea, "**constituțională**" . Este motivul pentru care este **rechemat la șefia PNȚ** .
PNȚ părea să aibă două " linii" , doi șefi, două capitale, două strategii .

Cu toate acestea , PNȚ nu s-a scindat . **Mihalache fusese paratrăsnetul**.

Pildele și supranumele cu circulație în epocă

- **Hercule și Cincinat** pentru Mihalache ; **Sfinxului de la Bădăcin** , pentru Maniu -
pot fi considerate nu numai **borne de început și sfârșit** a unei perioade de
președințiealternativă la PNȚ , ci caracterizează **o relație specială** a celor doi, **atât de diferiți**,
dar **atât de nedespărțit**, pe parcursul întregii lor vieți politice în România.]

Redacția / 24 nov.'37

▣ **Atmosferă, protocol , noi înscriși...**

La ședință, participă , pe lângă toți membrii Comit.Executiv : **g-ral I.Sichitiu** (fost șef al Marelui
Stat Major) , **Nona Otescu** (fost subsecretar de Stat, guv.lorga-Argetoianu) , **Emil Hațieganu**
(fost intim al lui Al.Vaida _Voevod) , **proaspăt înscriși în PNȚ** .

Domnește o atmosferă de **mare însuflețire și hotărîre de luptă bărbătească** .

Ion Mihalache a apărut la braț cu **Iuliu Maniu** , primul cu un **buchet de garoafe albe**,
al doilea un **buchet de garoafe roșii**.

Adunarea, în picioare, **ovaționează pe cei doi șefi ai partidului**.

Mihalache l-a invitat pe **Maniu** să ia loc pe estradă .

Maniu îi spune : < **Domnule Mihalache, d-ta trebuie să treci mai întâi,
pentru că ești președintele inimilor noastre** >

[-----]

" Domnule general Sichițiu, [**proaspăt înscris în PNT**] eu nu știu judecata pe care v-ați făcut-o dvs , dar ca copil al pământului țării, eu știu că , **mai presus de judecări și de calcule strategice, glasul pământului v-a chemat aici între noi.** (**aplauze prelungite**)

Și același glas al pământului **va chema aici pe toți acei care pierzându-se și încurcându-se în examenul sforilor complicate ale politicii bizantine de la București, vor simți în cele din urmă că se asfixiază în atmosfera lipsită de lumina adevărului - și de oxigenul clar al demnității ofensate , și vor merge unde îi îndeamnă instinctul de conservare al unei națiuni demnă de o altă viață .**

" Și poate că pilda dvs va trezi în sufletul multora conștiința că **datorează ceva națiunii acesteia , care pe copii săraci i-a crescut cu burse, cu banii Statului scos din contribuția săracului , care tot el este și birnic și soldat, și muncitor al ogoarelor ce hrănesc pe toți. Și vor găsi, poate, că au datoria să-i întoarcă îndărăt , cu dobândă, vechiului creditor sărac , țaranului român ; și astfel energia de care mai dispun, nu o vor pune la contribuție în serviciul complotului de asasinare a voinței și demnității naționale , ci o vor pune în serviciul cauzei drepte a acestor săraci , ce formează națiunea cea adevărată .**

" **Se vor pomeni astfel și ei că intră în luptă pentru adevăr, demnitate, corectitudine, cu hotărârea să spulbere cu un ceas mai devreme , minciuna , echivocul, promiscuitatea și afacerismul fără sancțiuni** (**aplauze prelungite**) [-----]

Mihalache /

Audiență la Rege / retro ' nov.1935

Mitul lui Hercules : între Minciună și Adevăr

[LD : un Mihalache, patetic, înduioșător, înțelept, ca un dascăl de țară ; vorbind în parabole cu tânărul rege , ca în poveștile de altădată !]

"Acum doi ani , într-una din cele mai importante **audiențe** cu care am fost **onorat de Suveran** - era înainte de **14 noiembrie 1935** - cu sentimentul de răpundere ce simțeam că port , mi-am permis , **văzând zbuciumul sufletesc al Suveranului ,** să-i amintesc povestea din mitologie a lui "**Hercules la răspântie**"

" **Se sfârșea un drum cunoscut, se începeau două drumuri noi și necunoscute.** Hercules stătea la gânduri pe care din ele să apuce. Și pe când chibzuia , i-au ieșit în cale , de pe un drum din cele noi, **zeița Minciunii , și de pe celălalt drum , zeița Adevărului .** Și i-a zis cea dintâi, **zeița Minciunii : < vino pe drumul meu Hercule ; nu știu unde duce și nu vreau să știu ; știu atâta , că este așternut de plăceri ; toate voile îți se vor face și timpul se va scurge fără nici un obstacol în cale . >**

Cea de-a doua, **zeița Adevărului, i-a zis : < Vino pe drumul meu Hercule .** **Drumul meu e mai greu .Dar sufletul meu curat și trupul meu nepătat , îți vor fi de ajutor să birui toate piedicile ; și la capăt , te așteaptă victoria de care vor vorbi timpurile și neamurile .Nu lega, Hercule, numele Minciunii de numele tău - ci împreună-l cu Adevărul și Virtutea . >** Și a fost cea mai mare din victoriile a lui Hercule ,

căci a fost **o victorie morală , nu una din cele fizice prea obișnuite forței sale : s-a biruit pe el însuși, apucând calea Adevărului .** " [-----]

" **S-au deschis și în calea PNT cele două drumuri , cu cele două zeițe : a plăcerilor personale , onoruri și demnități** putând duce însă la **pierzarea nădejdlor unui neam întreg - și a virtuții capabile de jerfe , pe drumul spinos al adevărului , corectitudinii și realelor răspunderi .**

" **PNT nu a ezitat o clipă .** Prin mine , a dat **răspunsul** pe cât de **respectuos ,** pe atât de **hotărît .** Domnilor, n-am vrut - și nu exagerez nici un cuvânt - **n-am avut bucurie mai mare în viața mea , de când fac politică , decât aprobarea unanimă, elementară, organică, a gestului pe care l-am făcut , din partea tuturor frunțașilor cu care m-am consultat .** [-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▫ Conștiința datoriei împlinite

[LD : este o autentică **profesiune de credință** a lui Ion Mihalache. În propoziții de o simplitate impresionantă, Mihalache are în acest moment **clipa lui de grație** , ca om, ca politician, ca bărbat de stat . Dar , mai presus de toate , vădește o **responsabilitate morală deosebită** , lucru mai rar întâlnit la politicieni.]

" D-lor, **nu știu cum puteam să-mi fac datoria mai bine, mai logic, mai consecvent, mai demn** . Atitudinea mea, în acord cu a conducerii centrale, a pornit din **sentimentul datoriei față de Țară și Tron** .

Eu cred că în jurul Tronului, ca și în fruntea țării, **trebuie și oameni întregi și caractere** . Altfel, **vântul demoralizării prea ar pustii sălbatec** în sufletul nevinovat al țării.

" **Mai cred** că **trebuie păstrat obraz și în politică** . Prestigiul țării nu se poate despărți de **prestigiul guvernelor** care se perindează la cârma statului. (**aplauze**)

Un guvern, ca să fie eficient în opera lui de guvernare, are nevoie de **concepție clară** , de **unitate în execuție**, și de **prestigiul moral al persoanelor**, adăugat la la prestigiul investiturii oficiale a legii, care singură nu valorează prea mult .

" **Mai cred** că o guvernare fără o **responsabilitate reală** , nu poate duce la **sanționarea marilor vinovați și a marilor păcătoși**, iar **cu sanționarea mărunță a păcătoșilor nici nu se îndreaptă o țară** . Atmosfera morală continuă a se vicia

până a ajunge la **starea de paralizie** generală :

nici un simț de reacțiune , nimic **nu ne mai impresionează**, nimic **nu ne mai revoltă** .

Asta e moarte lentă .

" **Cred** , dlor, că aceste considerații depășesc cadrul mărunț de partid ;

ele sunt puternice imperative naționale .

" Ținând seama mai mult de rostul nostru în Stat , decât de măruntele avantajii , de onorurile și demnitățile personale , **nu mi-a fost greu să aleg** , între **sentimentul de răspundere** pe care-l avem față de toți cei care așteaptă de la noi , demnitate, adevăr, dreptate, realizări mari-și între **perspectiva de a cădea compromiși** după câțva timp , prin însăși compunerea guvernului , și astfel, **de a ajunge instrument de batjocură în mâna adversarilor noștri** , spre **marea decepție** a celor care și-au pus nădejdea în noi, cari au luptat, cari s-au jertfit .

"**N-am ezitat să aleg** calea mea și a partidului. **Așa am înțeles să-mi fac datoria**. (**aplauze**)

Eu nici nu puteam face altfel. " [-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37 / retro

▫ Președinția PNT

▫ Proba de rezistență

[LD : revezi **dezbaterele la criza din PNT** , o dată cu **demisia lui Vaida**, cu **refuzul lui Maniu** , și cu **preluarea președinției de către Mihalache** **Fișier PNT VIII**]

" **Când am venit președinte al partidului** , [23 nov.'33] **v-am spus :**

mă luați președinte al partidului cu însușirile , dar și **cu defectele mele** .

Nu știu dacă **comportându-mă așa, am adus un activ partidului** .

Știu că **mi-am făcut datoria și am conștiința senină** . [-----]

Partidul are nevoie de contact proaspăt **cu pământul și cu țara** , cu **țaranul** mai ales.

Nevoile lui, aspirațiile lui, nevoile și aspirațiile celor legați în soartă cu el, au trebuință de **o nouă pipăire, nou studiu** , și de oameni cu simț practic *gospodăresc* , și de oameni de înaltă pregătire tehnică și politică . **Brazda sufletului țărănesc** trebuie adâncită . **Dacă toți cer prezența unui țaran în fruntea partidului** ,

poate că e necesar . Am acceptat .Nu cu ușurință .

Știam că **nu-mi este ușor să prezidez un partid care are atâtea somități** ;

numai **profesori universitari 120** , atâtea **generali**, atâtea **ilustre personalități politice** .

Cât m-am trudit să nu scobor prin actele mele , prin cuvintele mele,

demnitatea atât de înaltă pe care mi-ați conferit-o !

Dacă m-am achitat conștiincios și demn , nu știu ,

dar ceea ce știu este că **m-am silit și mi-am făcut datoria** .

Socot că **am dat partidului puțința** , prin contactul cu pământul, prin **contactul cu realitățile**,

prin **studii**, prin **reorganizare**, prin **acțiunea și disciplina** permanentă încununată de succese în lupte - **să definitivăm o ideologie și un program pe baze național-sociale în cadrul sistemului monarhic constituțional.**

" Cât de puternică a ajuns **conștiința morală și conștiința programatică a PNT**, la care voi fi putut și eu contribui cu ceva , **s-a văzut în ceasurile probei de rezistență. Exemplul dat este fără precedent în istoria politică a țării românești.**

Totdeauna , partidele istorice , compuse din state majore de ilustre și bogate personalități , în fața ispitei puterii, s-au dislocat .

Pentru prima dată , un singur partid rămâne bloc , unitar , în fața ispitelor :

Partidul Național Țărănesc (**aplauze**) [-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▫ **Retragerea din președinția PNT**

▫ **Pilda lui Cincinat**

[LD : este , în această nouă mărturisire a lui **Mihalache , multă modestie și măreție.**

Poate și **naivitate**. Cu o **mentalitate țărănească** , cu tot cu **prejudecățile ei:**

orașul = locul pierzaniilor ; Bucureștiul = Bizanțul decăderilor .

Poate și cu o **strângere de inimă** , izvorând din respectul "**monarhist**" .

Cu o **romantică asumare identitară romană** (repugnându-i bizantinismul) , rod al **iluminării prin cultură și experiență** . **Prea personală** ca să nu fie autentică.

Și cea mai **valoroasă mărturie** : **Ion Mihalache** despre **Mihalache Ion**.

În ce măsură **predarea ștafetei "constituționaliste"** lui **Iuliu Maniu**

a fost un act benefic sau nu este un lucru asupra căruia **eu încă nu mă pot pronunța.**

Cred că va rămâne un subiect deschis...]

" **lată cum**, domnilor, în mod **logic**, urmându-ne consecvent drumul nostru,

am ajuns la o răscruce unde conducerea lui Iuliu Maniu

pe noul drum al constituționalismului, se impune ca **un comandament național.**

[-----]

" **Nimeni nu e sigur de sângele său ;**

și **nimeni nu are merit sau vină** de sângele adus de alții prin vinele lui .

Dar fiecare este stăpân pe sufletul și apucăturile sale - și **se poate cinsti cu ele** când sunt bune , și **răspunde de ele** , când se manifestă în chip neplăcut și dăunător.

Altfel n-ar mai exista nici codul penal nici codul moral.

" **Nu știu ce fel de sânge îmi vor fi lăsat mie strămoșii.**

În micile mele călătorii , **n-am simțit nici o reacție** a celulelor mele organice,

în mijlocul operelor bizantine , desigur foarte frumoase ;

dar am simțit < cutremurul celular > al tuturor fibrelor mele

și **toată aprinderea înclinărilor mele** , **când am văzut la Roma** apeductele, drumurile, canalizările, fântânile, drumurile, templele, teatrele, Forul...

Emoția mă posedă **ca și cum ași fi fost eu însămi arhitectul și inginerul ...**

" **Țăranul din Topoloveni, n-a venit cu pedigriuri** în politica țării ; nici **cu nume** ,

nici **cu avere**, nici **cu situații sociale** ; n-a fost **măcinat de ambiții** ,

n-a alergat după **glorii și măririi** .

Dar el n-a știut minți , nici pe cei de jos, nici pe cei de sus.

" **N-am vorbit ce n-am știut ; n-am întreprins ce am crezut că nu pot ;**

n-am ambiționat la măririi și la averi; mi-am potrivit fapta , cu vorba și cu portul.

Dacă acestea constituiesc un capital, îl las Partidului și , prin el, **țărănimei române.**

Duc și sufletul și cămașa tot așa de **curate precum le-am adus de acasă**, de la izvor.

Mai curate decât < uniforme voluntarilor > de pe Calea Victoriei ,

expuse în galantare și apoi aruncate după primele bubuituri de tun la Turtucaia -

mai curate decât conștiința plină de **compromisurile zig-zagurilor** unei politici

de jidov rătăcitor, a **celor ce țin** cu orice chip ,

să mi se înfățișeze mie ca dascăli de politică .

" **Țăranul din Topoloveni a trăit douzeci de ani în mijlocul Bizanțului bucureștean ;**

pentru a-l pune pe baze solide , pentru a-i preciza programatic ideologia lui,
pentru a-l încheia într-un suflet de forță .

Partidul nostru care are baze solide în toate provinciile țării.

Ai depus o muncă uriașă , pe care am urmărit-o cu atenție și cu mare admirație pentru d-ta .

Nu știi cine ar mai fi putut-o face .Trebuia un om care să aibă sistem de profesor,

un om care să aibă inimă și devotament pentru cauza publică , cum ai d-ta .

Chiar acum, în timpul din urmă , când ai dat examenul cel mare al vieții d-tale,
te-ai prezentat într-o postură atât de admirabilă , încât este imposibil
să nu rămână toată lumea , care te privea înduioșată, adânc mișcată, adânc recunoscătoare
, că un fiu al neamului românesc , expus la cele mai mari tentațiuni ,
a știut să afirme suflet, gând, caracter , în forma în care ai făcut-o d-ta (aplauze)

Eu te rog să primești din partea mea și din partea întregii obști a Partidului nostru,

cele mai adânci și sincere mulțumiri ." [-----]

Iuliu Maniu / 24 nov.'37 / retro' iun.'31

▣ Semnificații :

▣ Demisia lui de la președinția PNȚ (22 iun.31)

[LD : iată de ce îmi este greu să apreciez atitudinile complicatului Iuliu Maniu.

Am recitat împrejurările în care a demisionat în iun.'31.

[LD : revezi demisia lui de la președinția PNȚ , din Parlament, din șefia PNȚ-Ardeal,
cu retragerea din viața publică, Bădăcin etc., după căderea gov.GGMironescu ,
instalarea gov Iorga , alegeri parlamentare .Considerată ca o gravă greșeală ,
apreciată de unii ca marcând încheierea carierei politice a lui Maniu ...

la Fișier PNT- IV - / legislatura Iorga -Argetoianu .]

" Ai binevoit a spune că-mi dai o comandă.

Trebuie să spun că n-am crezut în viața mea că mi se va da o astfel de comandă
și n-am crezut că țara românească va ajunge în așa grea situație
încât eu va trebui să primesc să satisfac o comandă
atât de departe de gândul meu , de stăruințele mele.

" După 12 ani de președinție a acestui partid [1919] , la un moment dat , [22 iunie 1931]
nu obosit, nu dezgustat , nu din indiferență față de marile țeluri pe care le urmărește partidul,
nu din nesimțire față de soarta acestei țări, nu că nu mă simțeam capabil de muncă ,
ci fiindcă credeam că altul poate face mai mult , că poate face mai bine decât mine ,
și că poate să aplice metode pe care eu nu le știu , pe care eu nu le pot aplica,
mi-am dat demisia din președinția de partid.

"Și atunci, rugămintele dvs au fost zădarnice ca să nu duc la îndeplinire această hotărîre.

Am dus-o. Am spus prietenilor mei [1931] :

< ...am fost în lupta politică din tinerețe. Am făcut tot ce omenește este posibil ,
după modestele mele puteri, să satisfac îndatoririle impuse.

Va judeca lumea și istoria , dacă va avea vreme să se ocupe de faptele mele,
dacă am îndeplinit cu cinste misiunile încredințate ,

sunt hotărît să nu mai iau parte , în viața politică și în viața publică a statului român , în
nici un fel de calitate. Vreau ca liniștit, din depărtare , să mă delectez

de felul cum înflorește țara românească , națiunea română , constituită într-un stat unitar,
puternic și frumos, cu atâtea jerfe și muncă uriașe ! >

Și am mai spus :

< Ferească Dumnezeu să vină ceasul în care eu voi crede
că țara este în atât de mare pericol .

încât eu trebuie să-mi pun din nou munca mea de om politic

în serviciul partidului meu și al țării mele . > [-----]

Iuliu Maniu / 24 nov.'37

▣ Acceptarea revenirii la președinția PNȚ (24 nov.'37)

[LD : Citesc și recitesc împrejurările în care a revenit la șefia PNȚ , în nov.'37

Chiar dacă pentru țară, pentru partid, momentul este greu,
Maniu parcă reîntinereste, parcă are de făcut ordine în altă Vienă (ca în 1918),
parcă **are de organizat** o altă bătălie la Alba Iulia - ca în 1918 , ca în 1928-
devine **dârz, patetic, ofensiv** , gata să-și asume sarcini și răspunderi .
De data aceasta , **bătălia lui cu Carol al II-lea, cu camarila, cu PNL, cu Bucureștiul !**
Cei 7 ani , s-a " delectat " (cum a promis în '31) sau a "**boicotat**"?

Nu pot da un răspuns tranșant la această întrebare .

A fost luat prin surprindere ... nu a avut un text pregătit ... improvizează.]

" **Dacă comanda d-tale**, Domnule Mihalache, **astăzi o urmez**,
aceasta o fac din **respect pentru d-ta** , din **dragoste față de partid**,
din **devotament pentru țară** și pentru că, într-adevăr, găsesc că a sosit
un moment de suprem pericol pentru națiune și țara română (**aplauze puternice**)
a sosit momentul tragic când **se pun în joc toate rezultatele obținute de generații**,
de secole, pentru înfăptuirea unui mare ideal.

" Așa fiind, **fiecare trebuie să stea la locul unde este comandat** , unde este comandat de
corporația de care este legat cu sufletul, și cu aceleași idealuri .

Dvs îmi comandați să stau unde ați stat dvs.

Având în vedere tragicul momentului , **mă duc la locul pe care-l comanzi**
și voi năzui să fiu vrednic urmaș al d-tale , pentru ca , pe urmă,
să fii d-ta iarăși urmaș , când îți va veni vremea din nou. (**aplauze prelungite**)

[-----]

Eu nu vă voi arăta **dvs.programul meu politic**, nici **metodele mele de luptă** .

" Am fost 12 ani președintele dvs. [1919-1931] Mă cunoașteți.

Cunoașteți programul meu ; cunoașteți metoda mea . **Trăesc și mor cu ele**. (**aplauze**)

Nimic nu părăsesc când trec la locul d-tale.

" **Eu stau pe baza Preambulului** atât de frumos făcut ,al **Programului nostru**

[10 oct .1926],care s-a făcut și cu colaborarea d-tale ,d-le Mihalache .[LD : **Fișier PNT - I**]
Ideologia depusă în acel preambul, **este credința mea politică** , perfect **consunătoare**
cu declarațiunile mele anterioare din Cluj și Bădăcin . Le voi servi cu credință.

[-----]

Iuliu Maniu / 24 nov.'37

▪ **Ideea națională .**

▪ **Încurajarea elementului românesc**

[LD : da, este terenul pe care **Maniu este o forță**. Judecată dreaptă, gând limpede exprimat,
dreptate pentru neamul românesc, fără nedreptățirea altora.]

[-----]

" Domnilor, **sunt obișnuit să vorbesc clar**. Vă declar dvs , în mijlocul vâlturilor demagogiei
care se aruncă în multe părți ale țării, că **eu nu sunt entuzias și nu sunt nici un fel de anti** .

Eu sunt pro- pentru neamul românesc (**aplauze**)

Eu nu sunt dușmănos față de nimeni ; nu persecut pe nimeni .Nu fac nedreptate nimănu.

Dar sunt pentru ridicarea elementului românesc , pentru **întărirea lui**,

și sunt pentru ideea că statul român național , cu toate forțele sale ,

trebuie să ajute elementul românesc (**aplauze**)

" **Nu vreau nedreptate** .Nu vreau nici lipsirea nimănu de drepturile sale născute

în momentul când a venit pe lume . **Eu sunt pentru dreptate** nu din măriime ,
ci dintr-o **pornire sufletească** , care este o **predispoziție individuală** a firii mele
și pentru că știu că **dreptatea este caritatea rațiunii**. (**aplauze**)

Dreptatea este caritatea inteligenței, adică , creerul îți arată , sprijinit pe suflet,

să nu faci ceea ce este nedrept, fiindcă se răzbună.

Ce a fost monarhia austro-ungară , decât o **perpetuare a nedreptății** ?

Care i-a fost soarta ? S-a distrus.

" **De aceea, domnilor, eu aş crede că statul român ar trebui să inaugureze**
o politică de stat prin care , în mod **organic și sistematic**,

să protejeze elementul românesc, ca să refacă ce a pierdut prin împilări de secole.

[-----]

" În sensul acesta concepem ideea națională, nu ne va putea nimeni învinui de nedreptate.

Nici nu va putea nimeni spune că nu suntem vrednici să guvernăm țara în care suntem.

Aceasta se poate face, și trebuie făcut, fără însă a persecuta pe alții ,

care nu vor putea lua în nume de rău că nu vor putea avea

protecțiunea nedreaptă pe care au avut-o secole de-a rândul ,

care n-au știut-o folosi nici pentru ei, nici pentru a câștiga respectul lumii.

" Păstrez pe masa mea la Bădăcin, un cadou dat de prietenii mei acum 30 de ani [1907] ,

după terminarea unei lupte crâncene .Sunt semnați pe acest cadou Goldiș - fie iertat ! -

Ștefan Pop, Suci, Alexandru Vaida, fratele Marșeu și prietenii noștri Iancu și Velici din

Arad .Ei au scris pe acest cadou al meu lozinca de totdeauna :

< Strașnic în luptă, mărinos în pace ! > (aplauze)

Vai de acea națiune, vai de acel partid, vai de acel comandant , vai de acel general,

și vai de acea trupă , care va fi mărinosă în luptă și strașnică la pace !

Va pierde războiul și la masa verde va fi compromisă . " [-----]

Maniu / 24 nov.'37

16.) Iuliu Maniu , plecarea la Cluj - Bădăcin , 28 nov.'37

("Dimineața" , 30 nov.'37)

[LD : 5 zile stătuse Maniu la București . Pleacă în Ardeal , la Bădăcin, de unde va conduce

" bătălia " electorală , conduce partidul ... În drum i se face o primire triumfală la Cluj

Un reportaj banal . Îl folosesc pentru a releva câteva lucruri de care nu m-am ocupat ,

deoarce documentele nu vorbesc explicit :

/ Pentru Maniu , " acasă" era Clujul, Ardealul , Banatul, provincia " pălmuită " , " insultată " ,

iar Bucureștiul precum , altădată, Budapesta !

/ . Că , pentru el, cel mai grav era faptul că guvernul Tătărescu nu era

nici guvernul țării, nici al PNL (dar nici nu spune al cui era)

și Ardelul fusese pălmuit , nesocotindu-i -se drepturile !

/ Că în discurs a spus lucruri și mai dure , care au fost cenzurate ,

cu spațiu gol lăsat de ziar.] Doc.integral : fișier PNT XV

Iuliu Maniu / 28 nov.'37

" Mult stimată domnișoară , iubite amice, domnule președinte , vă mulțumesc tuturor

pentru amabila primire ce mi-o faceți , aceasta cu atât mai mult cu cât

nu vin printre dvs cu ramura de măslin a păcii ci cu hotărîrea de a vă chema la luptă ,

pentru că iar s-au călcat în picioare dreptul și dreptatea

și s-a lovit cu piciorul în demnitatea națională .

" Nu s-a chemat la putere partidul nostru și președintele lui , Ion Mihalache ,

ci a fost lăsat la cârmă d.Tătărescu . [.....spațiu cenzurat]

S-a pălmuit astfel Ardealul , căci în guvern nu e nici un reprezentant al provinciei noastre

LD : Al.Lapedatu și Valer Pop !] Aceasta este o intolerabilă insultă și

un păgubitor fapt pentru interesele Ardealului și Banatului ,

precum și pentru afirmarea închegării provinciilor cu țara mamă ."

[-----]

Iul.Manu / 28 nov.'37

17.) Corneliu Zelea Codreanu , Circulări și Manifeste , Munchen, Ediția a 5-a, 1927-1938 ,

a) Declarație, Pactul de neagresiune cu Maniu și Brătianu, 30 nov.'37

b) "Slobozenie" la intrarea în Gardă , 30 nov.'37

CZCodreanu / 30 nov. 1937

▣ Acordul electoral cu Iuliu Maniu și Gh.Brătianu (p. 220 - 223)

17.b) CZCodreanu / 30 nov.1937

▣ **Circulara 117 : "slobozenie" la intrarea în Gardă (p. 224)**

(în atenția doritorilor)

[LD : Este în plină campanie electorală . Nu sesizez exact sensul și scopul acestei deschideri de porți, după atâția ani de categorică interdicție .

Ori voia să verifice " sinceritățile" în condiții de luptă cu riscuri , ori era sigur de victorie, și-i trebuiau aderenți la guvernare.

Nu cunosc efectul acestei invitațiidar știu că nu era un capriciu.]

" În toamna aceasta se împlinesc **7 ani de când am interzis cuziștilor de a putea pătrunde în Mișcarea Legionară.** Motivele care m-au determinat atunci să iau această hotărâre se știu și se vor vedea mai limpede într-o circulară ce va urma.

" **Aceeași măsură am luat-o în 1934 împotriva liberalilor** căroro **le-am interzis intrarea printre legionari,** deoarece partidul lor a oprimat , schingiuit și chinuit , o întreață tinerime , **din ordinul puterii iudeo-masonice.**

" În adevăr, sunt **7 ani de când nici un cuzist n-a pătruns la noi .**

Și nici un liberal, de 4 ani.

Astăzi ridic acest zăgaz pentru termen de o lună de zile , adică până la 30 decembrie.

Luna care urmează **se pot înscrie și vor putea deveni legionari, și cuziștii și liberalii ,** în afară de acei care au atăcat ei personal , Legiunea.

După data de 30 decembrie se vor închide aceste înscrieri .

Luna următoare va fi după alți 7 ani , adică în anul 1944, în decembrie .

Am luat această hotărâre pentru că știu că **e ușor să te înscrii la cineva când îl aplaudă toată lumea .Eu vreau să văd în aceste vremuri când sunt atăcat , cine bate la ușa casei mele.**

Vreau să știu , în aceste ceasuri de răspântie, **pe cel ce se vinde, pe cel ce șovăește și pe cel ca are încredere nelimitată în brațele și inimile noastre .**

Și credință în marele destin legionar "

Corneliu Z.Codreanu / 30 nov.'37

18.) Întruniri electorale , Declarații și cuvântări , Brașov.12 dec.'34

Întrunirea guvernamentală :

Al.Lapedatu (PNL) , **Voicu Nițescu** (Fr.Rom.) , **N.Iorga** (PND)

("**Dimineața** " , 33, nr. 11.130, 14 dec.'37)

[LD : **31 dec. 2003. Meditație** : În noaptea asta se va păși în An Nou.

Ar putea fi câteva aniversări .S-ar putea trage niște învățăminte .

Sunt românii monarhici ? Au avut și au ei vreun sentiment " sacru" pentru monarhie ?

155 de ani de la acel "Deșteaptă-te Române ! " al lui Andrei Mureșan , devenit după 1989 **imnul de stat al României,** ne având nici o legătură cu spiritul în care Mureșan l-a creat !

85 de ani de la neuitatul 1 decembrie 1918 , când Transilvania s-a unit cu Țara ,

, când Vaida cu Maniu erau "frați și eroi" ,

devenit , după dec.1989, **ziua națională a României ,**

numai pentru a se aboli 23 august'44

66 de ani de la alegerile din dec.'37, când **Vaida și Maniu** erau la cuțite

anti- și pro-carliste , de luase foc scena politică românească.

63 de ani (sept.'40) de la **abdicarea forțată a lui Carol II** și proclamarea **Regelui Mihai I**

56 de ani (30 dec.1947) de la abolirea monarhiei, **alungarea Regelui Mihai ,**

și proclamarea republicii

14 ani de la revoluția " anticomunistă" , când în locul lui **Ceaușescu** a venit **Iliescu ;**

când țării nu i se mai spune , **nici republică , nici regat ,** ci **România .**

3 ani de când **Iliescu i-a permis** ex-regelui Mihai , reîntoarcerea în țară ca persoană privată .]

[LD : adunare guvernamentală făcută în aproape exclusivul scop

de **a contracara propaganda lui Maniu în Ardeal,** de a.- l compromite , de a-l discredită.

Ca să fie cu efect, sunt scoși la " înaintare" doi onorabili ardeleni - **Lapedatu și Nițescu -**

și ranchiunosul vechi tovarăș , **Nicolae Iorga**.

Este adevărat că **Maniu procedase la fel**. Cei trei reușesc să facă o " execuție " în toată regula.
Dar , oare , **adevărurile lor - uneori pertinente** - câtă valoare morală au ?]

Doc.integral : fișier PNL XII

Al.Lapedatu / 12 dec. '37 / retro '

▣ **Acțiunea dizolvantă , uzurpatoare , a lui Maniu**

" **D.Iorga** va supune , desigur , unei analize mai amănunțite aceste **afirmațiuni , unele false și tendențioase , iar altele defăimătoare și calomnioase**.

Totuși , fie-mi îngăduit să le relevez și eu , **în ceea ce privește partidul meu .**

D.Maniu spune că , după **20 de ani de la unire** , ar fi trebuit să vină aici la Brașov ca la un mare **praznic de bucurie și de frățietate , nu de luptă și de vrăjmășie**

Dar cine , în acești **20 de ani** , a turburat liniștea acestei țări și a zădărnicit și buna înțelegere între frați ; cine a ajutat mai mult și **s-a opus oricărei politici de consolidare și de propășire ; cine chiar a năzuit să uzurpe și să dărâme întreaga organizație de stat și tot ceea ce au creat** cu muncă grea și patriotică **predecesorii noștri și**

cine , în fine , prin **politica financiară nechibzuită și aventuroasă**

a dus **țara pe pragul ruinei și dezastrului ?** " [-----]

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ **"Naționalismul " liberal - " naționalismul " lui Maniu**

▣ **Atitudinea față de minorități**

" **Lozincile : < România a românilor ! > și < Prin noi înșine ! >**

sunt **lozincile Partidului Liberal** de la începuturile sale , de acum un secol , și până azi , ele au făcut obiectul preocupărilor și realizărilor sale ,

în tot acest timp și în toate domeniile vieții publice ,

conducătorii PNL n-ar fi făcut niciodată

ceea ce a făcut dl Maniu , la Alba Iulia să înscrie în actul Unirii , **liberalități pentru minorități** prin care se ținea și mai departe **Neamul Românesc în situația sa de inferioritate**

nici n-ar fi recunoscut , **cum a recunoscut dl Maniu** , în timpul **Consiliului Dirigent ,**

vechi privilegii ale acestor minorități , ca situațiuni îndreptățite și câștigate ,

nici n-ar fi însărcinat , cum a însărcinat **d.Maniu pe Vasile Goldiș** , să întocmească

o organizare de stat întemeiată pe **cadastru național al minorităților** ,

și nici n-ar fi plănuț , cum a plănuț dl Maniu , să întocmească

un statut aparte al minorităților , alături de Constituția țării. [-----]

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ **PNL , Coroana , Dinastia.**

[**LD : incredibil ! sare peste rolul lui IICBrătianu** în criza de la succesiune a lui Carol ;

peste **Vintilă Brătianu și IG Duca** față de **Restaurație** ;

peste ... **sucesiunile din '31-'32** , când **PNL a cerut guvernarea dar nu i s-a dat !**

Și asta numai pentru a prezenta idilic-constituțional relația PNL -Carol !

Îl consideram pe Lapedatu un "**caracter**" ! Îl voi urmări după '38 și , mai ales , în 1940]

De la 1930 la 1933 , s-au succedat la guvern **4 sau 5 formațiuni național -țărăniște**

PNL , care se găsea în opoziție , **ar fi putut evident reclama guvernarea pentru sine ;**

el **nu a făcut-o** însă și **nici nu anumit aceste guverne <guverne personale > ale Regelui ;**
a respectat drepturile și prerogativele constituționale.

" Iată concepția și atitudinea **oamenilor din PNL față de Coroană**.

Prin aceasta **și-au câștigat ei înalta încredere a Suveranilor țării** , ca să poată governa cu cel mai mare succes și folos pentru țară , și anume :

Ion C.Brătianu , încrederea Regelui Carol I ;

Ion I.C.Brătianu , încrederea **Regelui Ferdinand I** ;
Și , de ce n-am spune-o ? **D.Gh.Tătărescu** , încrederea **Regelui Carol II** .
" N-am defăimat și n-am insultat Coroana [**LD : adu document retro'**] ,
Am considerat-o și o considerăm sacră , ca simbol al unității și solidarității ,
al continuității și , mai ales , a stabilității în viața națională .
O știm prețui , pentru că noi cunoaștem rostul ei în istoria modernă a României .
Fără Dinastia noastră și fără înțelepții noștri Suverani , n-am fi ajuns unde suntem
și ne găsim astăzi , prin **evoluția istorică** continuă solidă și mereu ascendentă ,
fără de crizele constituționale sau dinastice , **ce s-au produs** , din nenorocire ,
cu urmări atât de dezastruoase , în mai toate statele din sud-estul Europei "
[-----]
Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▫ Iuliu Maniu -Camarila

[LD : ehei , ce substituie și ce deturnare de direcție operează Lapedatu ! .
Și n-ar fi rău , și , poate , ar fi și onorabil , dacă , doar peste două luni , Carol nu va da lovitura .
Așa , argumentele și epitetul lui Lapedatu rămân simple invective ,
care pot fi întoarse împotriva sa . !]
" **Dar dl Maniu în cuvântarea sa [de la Brașov , 5 dec.] se ocupă în mod particular**
de așa-zisa camarilă ; a făcut-o ca și în adunările țărănești de la Cluj , de la Vioara și de la Vinț ,
cu o lipsă de cuviință și de cavalierism , pe care d-sa le socotește ca semn de bărbăție ,
și de curaj civic și patriotic ." **Camarila** aceasta ar fi , după părerea d-sale ,
toți **cei ce au contribuit la continuarea guvernării liberale .** dacă este așa ,
atunci **în fruntea camarilei se găsește d.Nicolae Iorga ,**
care , între toți oamenii politici consultați de MSR , a recomandat mai stăruitor această soluție ,
ar fi apoi **d-nii Vaida , Goga , și mareșal Averescu , [-----]**
și nu aceea despre care , cu o dezinvoltură și cu o lipsă de pudoare fără precedent
la oamenii politici din toate țările , a vorbit și vorbește dl Maniu . "Al.Lapedatu / 12 dec '37
////////////////////

Voicu Nițescu / 12 dec.'37

▫ Înfrățire și luptă națională

Președinte al Fr.Românesc -Brașov , el spune :
" **Brașovenii au trăit și trăesc în tradiția lui Andrei Mureșanu ,**
care a propovăduit **pacea și înțelegerea între frați .**
Când au fost alegerile comunale , românii au înțeles să răspundă la **chemarea**
lui **Andrei Mureșanu** și au ales acel **Consiliu** care este **o mândrie românească .**
N-are ce căuta aici zavistia și ura între frați !
Brașovul trebuie să fie **pildă de luptă pentru afirmarea românească .**
În Brașov nu se poate duce luptă de clasă , ci luptă pentru înțelegerea intereselor noastre
naționale . **Să nu se folosească țărănimea pentru interese de partid .**
Țăranii nu pot fi îndrumați **să caute o viață mai bună , mai fericită ,**
peste hotare , și mai ales spre Răsărit . [-----] **Cine îndeamnă deci țărănimea**
să urmeze calea din Rusia , face o crimă națională . [-----]
Voicu Nițescu / 12 dec.'37

▫ Monarhia.Regele Carol II

[LD : discursul lui **Maniu de la Brașov (5 dec.'37) , probabil a fost cenzurat și**
nu a apărut în presă . De aceea trebuie să-l reconstituim din replicile ce le-a primit]
"S-au ridicat aici din **Brașov** , într-o adunare , nu de mult ,
cuvinte de ură contra unei **instituții** care este **adânc încrustată în sufletele ardelenilor .**
Acea instituție este **monarhia .**
Este împăratul visat atâtea secole și care **ne-a desrobit la 1 decembrie 1918 .**
A încerca să-l clintesti , înseamnă a deschide drum liber anarhiei ,

a întreprinde deci o acțiune de **învrăjpire între frați** .[-----]

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

[LD : rezultă că , din 1932, deci de 5 ani, nu mai vorbise la o întrunire publică.

Ca și Maniu , dar din **alte motive și cu alte intenții** , după eșecul guvernării **Iorga părea că se retrage în turnul de fildeș.**

Acum, odată cu criza din '37 , el **își reîncepe ofensiva politică** .

Ca de obicei , vorbește în parabole. Acum , parabola cu "**generatiile istorice**"

Numai că , dacă **lui Maniu îi spune pe nume** , și-l micșorează fără cruțare, despre tineretul "**trupă de asalt**" ... face doar aluzii .

Spre ex, **nu rostește numele lui Codreanu** , deși se referă la el !

Altfel , vorbește ca un bătrân , dar ca **un bătrân conservator**, încă **nedispus să predea steagul credințelor sale....**]

[-----]

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Motivarea prezenței lui**

" Întâiul meu gând era **să viu înaintea dvs** pentru **a respinge anumite neadevăruri**, și **eu , ca istoric**, să repun în **adevărata lor lumină adevărurile** pe care **persoana ce le-a vorbit , ori nu le știe , ori nu vrea să le spună .**"

[-----]

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Maniu - al treilea voevod ?!**

" **Se spune că avem în țară trei voievozi .**

Eu îl cunosc pe dl **Iuliu Maniu** , al **treilea Voevod**, însă **cu mai puține drepturi . Primul Voevod este Regele**, apoi dl **Vaida Voevod** care nu este contestat ,

și , în fine, dacă vrea , și dl Maniu .

Dar dacă drepturile celor dintâi voievozi nu se contestă , sunt convins că **Primul Voevod al țării va ști să îl facă pe al treilea voevod, să simtă că are, într-adevăr, înaintea lui , un Voevod.**

" Dl Maniu nu-i acasă , pentru că nu este în familie , pentru că nu are nici casă , nici familie.

În cultură nu-i prezent, pentru că nu are un ideal.

Nu poate fi socotit exponentul naționalismului românesc.

[-----]

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Maniu - personaj maghiarizat politicește**

[-----]

" Să lichidăm cu basmul acestui personaj !

Dl Maniu este un om maghiarizat politicește ,

și confundă moșia de la Bădăcini cu țara !

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Maniu și Mihalache : țărăniism de paradă !**

Iorga relevă **contradicțiile între ideile și acțiunea d-lui Maniu** de astăzi, spunând că **face un țărăniism de paradă .**

" **Dl Mihalache** reprezintă **țărăniismul**, **numai** prin aceea că **nu-și trage o pereche de pantaloni** , peste acei pe care îi poartă .

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Maniu : republică caragialicească**

▣ Tineretul nu cu "trupe de asalt", cu "mistere" și violențe trebuie să preia conducerea țării !

[LD Iorga , ca de obicei , vorbește în parabole. Aici, parabola cu generațiile "istorice" Numai că , dacă lui Maniu îi spune pe nume , și-l micșorează fără cruțare, despre tineretul "trupă de asalt" ... face doar aluzii , altfel înțelepte , dar , spre ex , nu rostește numele lui Codreanu , deși se referă la el !]

" Trebuie să mergeți aici în Ardeal lângă oameni care vă reprezintă interesele, și nu după acei care , în momente de acestea, lucrează contra Domnitorului țării, pentru o republică caragialească .

" Pentru că eu sunt părintele și chiar bunicul tineretului de astăzi, mă adresez acestora și le spun că ei sunt trupele de asalt , dar steagul tot noi îl ținem peste mormântul acelor care s-au jertfit pentru noi .

Câtă vreme trăim noi , n-aveți nevoie de nici un mister ,

n-aveți nevoie să împrumutați formule străine ,

sau să întrebuințați violențe care să vă dea conducerea țării .

" Cu bătrânii în frunte, tineretul nostru își poate face intrarea triumfală în istoria țării , astfel încât ei vor ieși în momentul când noi îi așteptăm să-i promovăm ca urmași ai noștri .

" Eu mă îndrept cu încredere către tineretul nostru și îi spun :

veniți fii buni alături de înțelepciunea noastră ,

pentru ca să întărim țara , pentru care au murit atâția înaintași ai noștri "

N.Iorga / 12 dec.'37

////////////////////////////////////

Adunarea de la Brașov : Lapedatu, Nițescu , Iorga // 12 dec.'37

19.) Întrunirea PNȚ din sala " Marna" , zădărnicită , duminică, dimineața , 12 dec.'37

dr.Lupu, Gr.Filipescu, Iul.Maniu - declarații la balconul Clubului

("Dimineața" , an 33, nr. 11.130 , 15 dec.'37 + foto : balconul cu personalități ; mulțimea sub balconul clubului)

[LD 29 dec. 2003 . Zâmbesc de o coincidență tulburătoare : atmosfera și fotografiile îmi amintesc de adunarea PNȚ zădărnicită de FSN prin 1990 , când de la balconul sediului PNȚ , Petre Roman urla : < s-au demascat ! s-au demascat ! > , iar " urmașul lui Maniu, Corneliu Coposu, era transportat cu tab-ul !]

[LD : În noaptea de 11 / 12 dec.'37 , se reintrodusese starea de asediu .

Măsura, pusă în aplicare de Gabriel Marinescu , aplicată cu atâta duritate contra PNȚ , a lui Maniu, nu putea să aibă ca efect decât o reacție de bumerang.

Nu știu dacă gazele lacrimogene au țâșnit din același ordin .

Aceasta să fi fost "reforma morală " pe care dorea Tătăărăscu s-o pună în operă ?!

Discursul amenințător a lui Tătăărăscu (la adresa lui Maniu) asociat cu gaze lacrimogene și trupe de ordine (jandarmi, polițiști, infanteriști) a îndârjit bucureștenii, electoratul din țară , și va duce , în mare parte , la eșecul guvernului în alegeri .] Doc.integral : **fișier PNT -XVI**

Redacția /

Forțele de ordine - coordonate de Gabriel Marinescu !

La ora 9 , au început să se vadă importante măsuri de ordine luate de guvern.

Au fost concentrați câteva sute de gardieni, câteva companii de jandarmi, și numeroase detașamente de infanterie.

Aparatul de stat era dirijat de însuși dl subsecretar de stat Gabriel Marinescu,

prefectul Poliției Capitalei .Cum în cursul nopții a fost dată o nouă Ordonanță

cu privire la întrunirile publice, poliția a încercat să împrăștie pe cetățenii care stăteau în afara clădirii , producându-se mici busculade ,

deoarece oamenii veniseră să asculte pe **Maniu, Lupu și Filipescu** . [-----]
În câteva clipe s-a văzut în diferite părți ale sălii , ridicându-se **un fum alburiu**, se dăduse drumul unor **fiole cu gaze lacrimogene**. S-a produs o **învălmășeală de nedescris**. Toată lumea dădea busna afară . **Protestele deveniseră de o violență extraordinară** . Într-un sfert de oră , gazele au umplut sala, încât toată lumea a fost silită să părăsească sala. Afară, **autoritățile căutau să canalizeze** cele câteva mii de oameni . O parte din ei, au fost împinși **spre stația Buzești**, alta **spre Calea Griviței** . [-----]
La ora 12 , **str.Clemanceau era o mare de capete** . La capătul străzii , spre **grădina Atheneului** , vreo **10 cordoane de jandarmi barau drumul**. Alte măsuri severe de ordine, au fost luate spre **Calea Victoriei, Biserica Albă** . [-----]
Cuvântări din Balcon .

dr.Lupu / 12 dec. '37

▣ **"Palmele fasciste" !**

▣ **Răzbunarea la vot !**

"Ați văzut astăzi în fața dvs **metodele fasciste** . La 16 noiembrie, **Țara a primit o palmă** când **Ion Mihalache a fost făcut țopârlan și îndepărtat de la cârma țării**, iar **astăzi , inteligența țării** , în frunte cu **Iuliu Maniu și Grigore Filipescu** , a primit **a doua palmă** . **Vom ști să-i răzbuim** și , la **20 decembrie, îi vom doborâ la pământ, pe toți acei care i-au insultat**. [-----]

Grig.Filipescu / 12 dec.'37

▣ **Guv.Tătărăscu = regimul oamenilor fără caracter**

▣ **Revolta generală, conștiința cetățeneascăva izbânda**

" Vă pun d-lor următoarea **întrebare** : credeți că un **asemenea regim poate dăinui ?** **Prezumția** care a determinat **menținerea la cârmă a d-lui Tătărăscu** , a fost că **România este locuită numai de oameni lipsiți de caracter, gata să accepte orice** . " Faptele au dovedit că **socoteala a fost greșită**.
În loc de **depresiunea scontată** , a urmat o **revoltă generală** . [-----]

Iuliu Maniu / 12 dec. '37

▣ **Gaze lacrimogene pentru cetățeni!**

" În al douăzecilea an al **Unirii României Mari**, suntem **împiedicați cu gaze otrăvitoare** să ne spunem cuvântul (**Voci : rușine ! rușine!**) În loc ca conducerea de stat să cheltuiască bani pentru a face gaze în contra dușmanilor Țării și de a face măști scutitoare pentru cetățenii noștri, contra gazelor dușmane, **se cheltuește bani ca să facă gaze otrăvitoare pentru a împiedica cetățenii să-și spună cuvântul** , atunci când este vorba de soarta și de viitorul țării .. " Iată o **icoană tristă a stării în care trăim**. Parcă nu vărsasem noi destule lacrimi de durere și de rușine pentru starea în care se găsește țara , pentru ca **să ne arunce și gaze lacrimogene** , ca să vărsăm **lacrimi artificiale** - lacrimi care sunt deja secate în ochii noștri , din cauză că au curs destule lacrimi adevărate de sinceră durere. [-----]
Ad.PNȚ / 14 nov.'37

20.) Gh.Tătărăscu , discurs radio, înfăptuiri , program , seara,12 dec.'37

Răspuns la criticile lui Maniu :demolarea lui Maniu

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + **foto Tătărăscu la microfon**)

Doc.integral : fișier Guvern Tătărăscu - XV -

[LD : Există o **înlănțuire de răspunderi și vinovății** care vor duce la ceea ce s-a numit degringolada alegerilor din dec.'37 , guvernarea Goga -Cuza , urmată de "**lovitura de stat**" , sau "**dictatura regală**" , sau "**regimul autoritarist**" a lui **Carol II** . Fără nici o îndoială , **momentul va marca mai multe "sfârșituri"** : **a regimului democratic, a Constituției din '23 , a sistemului parlamentar , a mecanismului pluripartidist , a succesiunii firești la guvernare .**

De ce nu a rezistat acest regim în România ?

După opinia mea, la această întrebare , nu este un singur răspuns Depinde de **firul** pe care-l deșiri din această ghem de contradicții , depinde de **startul de plecare** ales (1918 ? 1928 ? 1930 ? 1931 ? 1933 ? 1937 ?) și , nu în ultimul rând, de "**actorii politici** care au intrat în joc.

Analizând acest discurs radio-difuzat al lui Tătăărăscu , la o impresie grăbită , poți spune : **pin-pong electoral ! filipică tătăărăsciană ! plata și răsplata față de Carol II ! poliță plătită lui Maniu !** În realitate , este puțin din fiecare , dar mult mai mult .

În tot discursul său, Tătăărăscu nu are o vorbă de spus la adresa **cuziștilor, a legionarilor, a giorgiștilor , a țărăniști -radicalilor, a social -democraților, a corporatiștilor, a agrarienilor , a minorităților**, ș.a. și ai liderilor lor , fie ei **Goga, Cuza, Gh.Brătianu , Iunian, Manoilescu, Argetoianu,** Nu ! Ca și **Maniu** , a cărui țintă era PNL , **Tătăărăscu** are o singură țintă : PNL . **Maniu** revenise în lupta politică , redevenise președinte al PNL , aparent cu acest unic scop : **demolarea guvernului Tătăărăscu și a camarilei ;**

Tătăărăscu nu este șeful PNL , apără guvernul și pe MSR Carol II , și aparent are acest unic scop : **să împiedice succesul lui Maniu .**

Rezultatul imediat al acestui **duel electoral** ... urma să determine alegătorul român , peste doar o săptămână (20 dec.) , cui să acorde votul !

Cele două mari **partide istorice , democratice și de guvernământ** s-au **anihilat** reciproc , s-au **compromis** reciproc , s-au **demolat** reciproc .

Pe marginea lor , **celelate partide** și-au alăturat glasul la această demolare , și au încercat , fiecare **după forță și program , să capteze alegătorii captivi, desamăgiți, derutați .**

Rezultatul a fost pe măsură . Subtitluri, sublinieri, semne , colorări , îmi aparțin.]

Gh.Tătăărăscu / 12 dec.'37

▣ **Campania electorală**

" **Lupta electorală** este în **plină desfășurare** .

Pretutindeni **se ciocnesc programele , criticile și făgăduelile , pasiunile și interesele** .

În decursul acestor lupte s-au **rostit critici și observațiuni obiective** ,

privitoare la **guvernarea noastră din trecut și la programul de guvernare pentru viitor** .

" Am datoria să **privesc cu mulțumire și cu recunoștință aceste critici și aceste observațiuni** , întrucât el constituiesc și **un imbold și un îndreptar** .

" În același timp. însă, s-au **rostit și critici nedrepte** , care , **alterând adevărul**,

au drept scop **crearea unei atmosfere defavorabile guvernului** .

Pe această cale **voiesc să răspund acestor critici .** " [-----]

" **Iată 20 de întrebări** , cuprinzând **cele mai importante înfăptuiri ale guvernării noastre** .

Da , răspunde evidența și realitățile de sub ochii noștri . Da , răspunde buna -credință .

Nu - răspund numai **orbii** care nu văd , **surzii** care nu aud și **bârfitorii de meserie și**

toți interesații cari formează **armata relei credințe și care nici nu vor să vadă și să auză .**

[-----]

Gh.Tătăărăscu / 12 dec.'37

▣ **Programul de mâine = program de continuitate**

▣ **Program de muncă, de vrednicie și disciplină**

"**Adversarii noștri și-au îndreptat** , în același timp, criticile lor și asupra **programului nostru de viitor** . Ce este acest program ? **El nu este un program de ademenire** . [-----]

" **Noi nu putem să alunecăm pe povârnișul făgăduelilor înșelătoare .**

Căci cine făgăduiește că poate scuti orășanul și plugarul de impozite , înșală ;
cine spune că poate da sătenilor pământ printr-o nouă exproprierie , înșală ;
cine făgăduiește că va scuti pe cetățenii țării de serviciul militar , înșală .
Înșală toți care făgăduiesc că pot aduce fericirea și belșugul pe pământul românesc ,
fără trudă și fără muncă . [-----]

Reformă morală : etica politică

"În linia despoliticianizării vieții Statului, vom inaugura noi metode și noi practici ,
care vor înălța prestigiul vieții publice,
prin înlăturarea ultimelor reminsențe ale politicianismului disolvant și
prin promovarea generală a muncii , a meritului și a competenței .

În realizarea acestui program de etică politică ,
nu vom cunoaște nici o reticență și nici o șovăire , socotind-o ca
împlinirea unui act de importanță istorică în consolidarea Statului Român.

[-----]

Gh.Tătărașcu / 12 dec.'37

Acuzele lui Iuliu Maniu

" În afară de criticile privitoare la înfăptuirile de ieri și la programul de mâine al Guvernului,
s-au pornit și atacuri care nu au nimic programatic , urmărind numai semănarea urii și atătării .
În capul celor care organizează aceste atacuri s-a așezat d. Maniu .

Regret mult că sunt silit să citez un nume propriu în această expunere .

Dar când guvernul este atăcat , în felul cum a fost atăcat , de dl Iuliu Maniu ,

sunt dator să indic numele agresorului și să uzez de toate mijloacele de apărare ..

" Voi examina în fața țării, toate acuzațiunile aduse guvernului de dl Iuliu Maniu ,
și voi descoperi mobилul acțiunii sale . [-----]

Gh.Tătărașcu / 12 dec.'37

Alegerile administrative

< S -a ofensat națiunea ! > , strigă totuși dl Maniu .

În ce constă această ofensă ?

D.Maniu pare că voește să susțină că d-sa reprezintă națiunea , fiind că partidul d-sale
a înregistrat în ultimele alegeri administrative un vot de 28 % din totalul voturilor exprimate .

Ce au indicat aceste ultime alegeri ?

În fruntea clasamentului politic stă Partidul Național -Liberal , a cărui emanațiune este
guvernul actual. Așa dar, dacă ar fi să tragem o concluzie politică din aceste alegeri,
aceasta nu ar fi decât în favoarea PNL și deci a guvernului.

Partidul d-lui Maniu , având concursul altor grupări și forțe electorale , s-a clasat al doilea ;
iar celelalte partide în luptă , reprezintă mai mult decât partidul d-lui Maniu .

" Poate, în asemenea condițiuni , dI Maniu vorbi în numele națiunii ?

Domnia sa poate vorbi în numele a 28 % din națiune , a cărei onoare înțelege să o apere,
căci restul, adică imensa majoritate a națiunii a respins perspectivele guvernării d-sale .

Prin urmare , greșește dl Maniu când susține că soluțiunea adusă crizei din noiembrie
este o ofensă adusă națiunii .

Ofensă adusă națiunii poate fi numai declarațiunea d-lui Maniu ,
care voește să identifice națiunea cu cele 28 % procente ale partidului d-sale !

Gh.Tătărașcu / 12 dec.'37

Guvernul și Ardelenii ?!

"În aceeași postură neprielnică se așază dl Maniu și când mă acuză că nu am cerut ,
cu prietul formării guvernului, colaborarea nici unui reprezentant al Ardealului și
că disprețuiesc astfel mândria acestei provincii.

" Afirmarea este, în primul rând, inexactă .

Doi reprezentanți ai Ardealului figurează printre miniștrii azi în funcțiune.

În decursul trecutei guvernări , am avut , de asemenea,

o reprezentare ardeleană numeric superioară .

Ce a realizat , însă , dl Maniu pentru Ardeal , și ce am realizat noi ?

" **În decursul acestor 4 ani de guvernare** , având de luptat cu toate dificultățile crizei economice mondiale , **am acordat** , totuși , **intereselor ardeleni o promovare și ocrotire** pe care pot s-o califice **fără precedent**.

" Ne-am străduit și am reușit să creiăm în primul rând ,

noi posibilități de dezvoltare pentru economia Ardealului , și în special pentru cea agricolă ,

căutând să găsim **noi debușuri** pentru produsele ei ; datorită politicii noastre , **crescătorii ardeleni își vând astăzi vitele cu preț îndoit** , față de prețul de acum patru ani .

" **Am stimulat apoi și am ocrotit toate industriile ardeleni .**

Urmare a acțiunii noastre , toate aceste **industrii sunt în stare de înflorire** .

Am creat , în același timp , **industrii noi** . Mai toate **industriile de război nou create au fost așezate în Ardeal** . La **Brașov , la Zărnești , la Orăștie , la Avrigh , la Cujir , la Petroșani** , s-au făcut **investiții de peste un miliard** , care vor da un nou impuls dezvoltării Ardealului .

" **Am ajutat institutele de credit din Ardeal** ,

și prin acest ajutor ele s-au putut menține și înflori .

" **Am ajutat Școala , Universitatea și Bisericiile naționale din Ardeal** ,

prin mărturiile care stau vii pe tot cuprinsul Ardealului .

Am început în Ardeal acea **operă de reparare istorică** [**protecția elementului românesc ?**] pe care o revendicăm ca una din **înfăptuirile cele mai importante a le guvernării** .

" **Iată ce a făcut pentru Ardeal , guvernul nostru "**

" **Ce a făcut dl Iuliu Maniu pentru Ardeal , în timpul guvernării sale ?**

D.Iuliu Maniu obișnuiește să vorbească , din când în când , în numele creștinismului și **se arată a fi un suflet moral și creștin** .

Ce a făcut pentru Biserica Românească din Ardeal ?

Ce a făcut pentru Biserica Ortodoxă care a suferit atât de mult în trecutul vitreg al neamului nostru ? **Ce a făcut pentru Biserica Unită** , căreia îi aparține ?

D.Manu e om de cultură . **Ce a făcut pentru așezămintele culturale ale Ardealului ?**

D.Manu , ca șef al guvernului , a putut cunoaște toate **problemele economice ale Ardealului** .

Ce a făcut pentru soluționarea acestor probleme ?

Ce a făcut pentru industria Ardealului ?

Ce a făcut pentru instituțiile financiare românești din Ardeal ?

Ce activitate a desfășurat d.Iuliu Maniu pentru acest Ardeal ?

Nu cunosc această activitate și nimeni n-o cunoaște .

Dacă ea a existat vreodată , în decursul guvernărilor d-sale , atunci ea s-a desfășurat incognito pe pământul ardelenesc .

Greșesc - **istoria Ardealului va reține** drept operă pozitivă a guvernărilor d-lui Maniu **pensionarea funcționarilor unguri , care refuzaseră să depună jurământul datorit Statului Român** . **Această reformă** stă la activul guvernării d-lui Maniu ,

la capitolul < **promovării națiunii majoritare** > [-----]

Gh.Tătărașcu / 12 dec.'37

Guvernul : dictatura ?! nesinceritate în politica externă ?!

" **În cadrul aceluiași critici , dl Iuliu Maniu acuză** apoi guvernul de **două păcate suplimentare : guvernul este antidemocrat și pregătește dictatura , și guvernul este lipsit de sinceritate în politica sa externă** .

" Drept răspuns acestor **acuzății glumețe** , rog pe dl Maniu să ia la cunoștință

că , în țara aceasta , **numai proștii și nebunii se pot gândi la dictatură** . [-----]

Cât privește **politica externă** , să aștepte dl Maniu că **problemele de politică externă**

nu pot fi subiecte de agitat în pulberea străzilor și că legitimele sale curiozități

în acest domeniu **pot fi pe larg satisfăcute** în biroul **Ministerului Afacerilor Străine** ,

[-----]

Gh.Tătărașcu / 12 dec.'37

Maniu : Pact de neagresiune cu Garda de Fier !

" În această linie de preocupări ,d- I Maniu ar putea mult mai util să îndrepte focul criticilor asupra propriilor sale acte și să-și recomande personal și sinceritatea și linia dreaptă pe care le recomandă altora.

" Democrat și inamic al dictaturii ,dl Iuliu Maniu face pacte de neagresiune cu vrăjmașii democrației și cu propovăduitorii dictaturii.

Partizan al politicii externe tradiționale d-sa face pacte de neagresiune cu acei care vor dislocarea acestei politici .

Dacă această atitudine înseamnă linie dreaptă , să răspundă d.Iuliu Maniu care este definiția liniei în zigzag , și **dacă** această atitudine înseamnă sinceritate , să răspundă d.Iuliu Maniu care este definiția ipocriziei ? "

[-----]

Gh.Tătărașcu / 12 dec.'37

▫ **Legenda forțelor oculte**

" În sfârșit, dl Iuliu Maniu formulează încă **un cap de acuzare** , afirmând că **guvernul actual , ca și guvernul trecut , ar fi instrumentul unor forțe oculte.**

Cunosc această **legendă** . Ea a fost întrebuițată ca **armă de șantaj** în mâinile câtorva iresponsabili , dar **nădăjduisem** că inconștiența se va fi ostenit și desarmat , răpusă de evidențe , și că **această legendă va fi murit** - și pentru totdeauna.

" Ea a reînviat însă o dată cu **reparația d-lui Iuliu Maniu** și a fost din nou **transformată în armă de agitare** . Masca trebuie să cadă azi de pe fața ipocriziei .

Ce sunt aceste forțe oculte ? În ce împrejurări și **cu ce prilej s-au manifestat aceste forțe ?**

" În decurs de patru ani de guvernare am găsit , împreună cu întreg guvernul , la **Suveranul nostru** , în chip permanent ,**paza cea mai severă a principiilor și a practicilor constituționale** , care , astfel cum am definit-o o dată prevăd

o Coroană activă și un guvern responsabil.

" Nemijlocită și netulburată de nici o înrăurire a fost această **conlucrare laborioasă** , care a stat la **baza tuturor actelor noastre de guvernare** , în care au izvorât **atâtea reforme binefăcătoare** pentru propășirea și consolidarea țării.

" În toți aceștia **patru ani** , am putut asculta zilnic în **sufletul Suveranului nostru** , **tremurul unei conștiințe deschise la toate durerile și la toate aspirațiile acestui popor** și tresăririle cele mai numeroase ale unei voinți închinată exclusiv întăririi neamului nostru .

" **Patru ani** am văzut pe **Cel dintâi Servitor al Statului** , ostenindu-Se **cot la cot cu miniștrii și șefii oștirii , cu cărturarii , cu capii Bisericii , cu învățații și cu toți oamenii de muncă** , gonind cu sufletul după tămăduirea tuturor durerilor obștești și după izbândirea omeniei și a dreptății.

" **Patru ani** am fost împreună cu membrii guvernului **spectatorii acestei mucenicii regale** , **închinate marilor idealuri ale poporului nostru** și călăuzite de glasul unei singure forțe oculte : **iubirea de neam și de moșie !**

" **DI Maniu** , care a fost **prim sfetnic al Tronului** , **încearcă să întineze nimbul acestei mucenicii** . Cu ce scop ? Întreaga această **campanie desfrânată** voește să dea corp **legendei forțelor oculte** , **numai pentru a justifica rezultatele negative ale guvernelor d-lui Maniu .**

O mărturisește însuși dl Maniu la Brașov , când declară că **guvernele sale nu și-au putut împlini misiunea din pricina forțelor oculte ."** [-----]

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37 / retro '1928 -'30

▫ **Guvernarea Maniu**

" În fața acestei afirmări , pe care o voi califica îndată , țara întreagă , țara care nu uită , își amintește că **dacă a fost un om** care a guvernat vreodată , **fără nici o stavilă și fără nici o îngrădire** , acest om **a fost d.Iuliu Maniu , președinte de Consiliu sub Regentă** .

" În vremea aceea , clevititorii **nu inventaseră legenda forțelor oculte ;**

D.Maniu a guvernat cu puteri nelimitate , a guvernat **< constituțional >** , în sensul concepțiilor sale , și a guvernat **< democratic >** în sensul ideologiei d-sale.

Dar acești doi ani de < **guvernare constituțională** > și < **integral democratică** > ai d-lui Maniu , reprezintă și astăzi în amintirea țării , **ani de adevărată catastrofă** astfel încât cu drept cuvânt **țara se ridică și întrebă** pe **dictatorul de eri** , care **se plânge astăzi** că nu a putut face binele ce ar fi dorit , din pricina < **forțelor oculte** >

D.Maniu a guvernat cu puteri nelimitate , a guvernat < **constituțional** > , în sensul concepțiilor sale, și a guvernat < **democratic** > în sensul ideologiei d-sale.

Dar acești doi ani de < **guvernare constituțională** > și < **integral democratică** > ai d-lui Maniu , reprezintă și astăzi în amintirea țării , **ani de adevărată catastrofă** astfel încât cu drept cuvânt **țara se ridică și întrebă** pe **dictatorul de eri** , care **se plânge astăzi** că nu a putut face binele ce ar fi dorit , din pricina < **forțelor oculte** > [-----]

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

▣ **Maniu și " demnitatea națională" .**

" În afară de această legendă , **d. Maniu încearcă să utilizeze** pentru atingerea scopurilor d-sale, și **principiile demnității naționale**.

" În vederea **reintrării în scenă** , d-sa a răsfoit **vechiul dicționar al perfectului agitator**, și, după multă reflexiune , **s-a oprit în fața titlului < demnitate națională >**

Omului ce reapărea în luptele politice îi trebuia o lozincă nouă **de rezonanță și de captură** .

Vechile lozinci de < democratism , legalitate > , cu care dl Maniu reușise pe vremuri **să narcotizeze o țară**, nu mai puteau stârni astăzi decât **zâmbete de compătimire** și **reaminteau înfrângeri** asupra cărora **dl Maniu** cel dintâi dorește să **arunce vălul uitării**.

Trebuia ceva nou, și , de aceea, în una din acele **noapți de insomnie** pe care le petrece **ros de orgoliu și chinuit de dorul răzbunării**, d-sa a găsit , în sfârșit ,

noul strigăt de agitare ce trebuia pus în slujba acestei **cele mai îndrăznețe** întreprinderi de **otrăvire a sufletului unui popor : < demnitatea națională > !**

" Domnul Maniu **și-a greșit însă calculele** .

Demnitatea națională este o lărgire și o adâncire a demnității umane.

Demnitatea umană are la bază , între altele, **omenia , sinceritatea și buna -cuvință** , iar cea dintâi regulă a demnității naționale este **respectul și apărarea** a tot ce reprezintă **mândria și majestatea națiunii**. "

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

▣ **Manifestarea morbidă a lui Iuliu Maniu**

" Domnul Maniu însă **atacă** ceea ce **orice Român trebuie să apere** .

D-l Iuliu Maniu **ofensează** ceea ce **orice Român respectă și idolatrizează** .

Dl Iuliu Maniu este astfel , **față de comandamentele demnității naționale, un infractor**.

" În fața acestui **mare infractor** , **țara întreagă trebuie să ia atitudine**.

Și îndrăzneala are o margine și impunitatea are un fârșit .

Nu se poate tolera ca , numai **pe temeierile serviciilor ce a putut aduce cândva țării sale, un om să poată batjocori** cele mai sfinte simțăminte ale neamului.

O reacțiune este necesară .

Chem toate conștiințele românești pentru ca să o facă , și astfel să curme cu un ceas mai curând această manifestare morbidă care nu cunoaște precedent în istoria noastră politică

D.Iuliu Maniu va înțelege , poate, în acest ultim ceas , **că nu are dreptul să abuzeze de toleranța acestui popor**

și **va înțelege** , poate, că în noua sa acțiune,

se face complicele vrăjmașilor din afară și vrăjmașilor dinăuntru ai Statului nostru ."

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

21.) **dr.Lupu** - un interview (luat de **G.Dinu**) 13 dec.'37

Notă*: **V.Serdici** -arestat pentru "lèse majesté"

("Dimineața" , 14 și 16 dec.'35 + foto medalion dr.Lupu)

[LD : ce bizară potriveală ! Gh.Dinu a devenit unul dintre ziarștii ilegaliști comuniști alături de alții care au ieșit la iveală după '44 Din câte știu , era evreu , Dinu era pseudonim.

Vezi, eventual, lucrarea sa memorialistică " Baricada din călimară " sau cam așa ceva]

[LD : Ministru de Interne , sub liberali, înainte de război, Lupu a organizat el însăși alegeri " de pomină " ! După război, sub regimul votului universal , a luptat sub diverse stindarde .

"Evanghelia ecumenică" propovăduită în anii '35 -'37 , era în spiritul **formulei la modă** și în Occident , și a fost consacrată ca slujind stindardul **Fontului Popular** .

10 ani, apoi 7-8 , cum spune el, după război, **nu a profesat-o deloc. Dimpotrivă !**

Dar până și acum nu o vede **decât sub steagul exclusiv al partidului**

în care este el înreșimentat : la țărăniști ; apoi în dizidență (și ce dizidență belicoasă !) ; în 1937 cu PNȚ ; în '38-'40 alături de Maniu și Mihalache ; în 1948 , contra lor !

Eu trebuie să mă fac că nu-i cunosc evoluțiile ulterioare, și felul cum a jucat sub ocupație sovietică . **În 1937** , însă ,din multe p.d.v. **are dreptate și are fler .**]]

Doc.integral : **PNȚ XVI**

Gh.Dinu /

Gazele otrăvitoare de la Marna au lăsat urme asupra celor cari au participat la manifestația național -țărănistă de la Marna . **Dr.Lupu este reținut acasă** , pentru un **tratament de dezintoxicare** . El **trebuia să fie la Chișinău** , pentru a lua cuvântul la o întrunire din capitala Basarabiei . L-a vizitat acasă [**adică la hotel**] și i-a luat un interview :

Dr.Lupu / 13 dec.

▣ **Campania electorală, represiunile.**

"Oricât aș fi fost de pesimist asupra **evoluției politice interne** în România, **nu mi-am închipuit** că vom ajunge să trăim aceste vremuri . Am dus lupte violente.

În cei **10 ani** de după război, și **alți 7-8 ani** după aceea, am cunoscut **atacurile armatei**

, puse în slujba guvernului , împotriva opoziției , **samavolniciile jandarmilor**

și toate mijloacele cari **nenorocesc și pătează viața publică a României** .

Responsabil atunci era **șeful de partid** , **șeful guvernului**.

Exista , totuși, atunci, **simțul măsurii** , chiar **în materie de abuz** .

Dr.Lupu / 13 dec.

▣ **Defăimătorii lui Maniu**

" **Să fabrici decret special** pentru o **adunare** , în care aveau să vorbească **Iuliu Maniu**

și **Grigore Filipescu** , **să desfășori cu tancuri, tulumbe** și la urmă cu **gaze** (avem mostrele) , și toată această paradă , **comandată în văzul tuturor** [**vizat Gabriel Marinescu**] ,

iar seara , confortabil, în fotoliul tău de prim ministru , **să te instalezi la Radio** , pe care **îl refuzi adversarilor** tăi, și **să califici ca infractor** pe omul care are **rolul istoric știut** în alipirea Ardealului , este , într-adevăr, **lucrul cel mai revoltător**.

" Apoi toată **liota de defăimători** ai lui Maniu, începând cu **oameni** de la a căror vârstă și situație intelectuală **te așteptai să fie nițel mai obiectivi** [**aluzie la Iorga și Lapedatu**]

și sfârșind cu **minusculul Tilea** [**în Fr.Românesc, cu Vaida**] ,

e într-adevăr **un spectacol trist și dureros**.

Și toată această **încăerare grozavă** , **de patimi fără frâu** ,

în care **se uită până și faptul că suntem români de același sânge, credință și lege**,

în niște **împrejurări externe atât de tragice**, și atât de **pline de pericole** pentru țara noastră, întrece orice închipuire și **umple sufletul de desnădejde**.

" Atunci înțelegi **cuvintele cronicarului** - și dr Lupu citește dintr-o carte pe care tocmai o răsfoia - **oh, oh, săraca țara Moldovei** , **ce norocire de stăpân** ca acesta

ai avut , **ce sorti de viață** ți-au căzut !

Cum au mai rămas om trăitor în tine , **de mare mirare este**,

cu aceste spurcăciuni de obiceiori ce se trag până azi în tine, **Moldovă !**

Și din vreme în vreme , **tot s-au mai adus spurcatele obiceiori** ,

care mai înainte se vor scrie , cine și la rândul lor ! >

Au trecut 200 și mai bine de ani de când Neculce scria aceste vorbe , și dacă ar trăi , ar avea cu ce umple și rândurile zilei de azi...

Dr.Lupu / 13 dec.

▣ Inconștiența și atacurile lui Tătăreșcu

" Și ar fi fost așa de simplu să trăim în liniște ! În clipele grele prin care trece un popor , un singur îndreptar este și o singură nădejde : instinctul și unanimitatea voinței lui .

Se îndoiește d.Tătăreșcu , autorul moral și responsabil în fața țării al acestor căinoșii , de voința țării ? Să lase alegerile libere ! Cine va merge cu guvernul liberal , alunecat inconștient pe panta realizării dictaturii și a unor **stări nenorocite , identice cu cele din Jugoslavia și Bulgaria ?**

În ceasurile de restriște , când vom avea de a ne apăra ființa și poporul nostru , **asemenea urgiseli nu se uită** , și e păcat să se dea prilej ca să se facă .

" Este d-sa capabil să creadă că **afirmațiile monologate la Radio** , în care **Maniu e infractor , eu comunist , iar Mihalache topârlan** , pot să fie crezute și luate drept **temei de adevăr** ?

Detractându-ți adversarii la adăpostul baionetelor sau tancurilor , poți avea **un succes momentan dar nu durabil** "

Dr.Lupu / 15 dec.

▣ Consecințele alegerilor silnice

▣ Spargerea unității sufletești

" Dacă viața politică a României de azi , ar avea o logică și un șir , încă n-ar fi de dezesperat .

Cu toate **consiliile de prefecti , militari și magistrați** , **prezidate de fostul socialist Vasile Sassu** , [**ministr.de Justiție**]

care **ține închis de trei zile pe deputatul Serdici *** ,

cu toate **contaminările** ce se pun la cale , cu tot **deluviul de beție** ce se proiectează , **conștiința țării e atât de vie și revoltată** -

că **guvernul nu va împlini cele 40 % și puterea emanată de la națiune** va aduce **Partidul Național - Tărănesc** .

" O clipă de reculegere , de **venire a minții la cap** , ar îndrepta poate situația și , cum **românul uită repede** , **ar trece și asta** , ca un vis urât , ca multe altele , și **am putea începe să ne dăm seama bine în ce împrejurări ne găsim** , și **să zidim repede** , **sufletește** , **ceea ce cu atâta sârguință am dărâmat . "**

Dr.Lupu (cf.Gh.Dinu) / 15 dec. '37

22.) CZCodreanu , Un protest public , În apărarea lui Maniu * / 14 dec.1937

Corneliu Zelea Codreanu , Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,
Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen , Ediția a 5-a , 1981 , p. 225

▣ Un protest public : în apărarea lui Maniu (p. 225)

" Duminică s-au ținut în țară , în Capitală și la Radio , **zeci de discursuri** , **toate lovind în Iuliu Maniu** ,

în timp ce **el a fost împiedicat** , cu gaze lacrimogene , **de a vorbi** .

A ataca din zece părți un om - orice păreri ar avea el - punându-i în sarcină mai mult decât merită , și în același timp interzicându-i a se apăra ,

este un act de lașitate care **înalță pe cel atăcat și înjosește pe toți atacatorii lui** .

Dacă prin ilegalități cineva mai poate birui , lașitatea n-a ridicat nici o dată biruitori .

Cei ce uzează de ea , sunt condamnați la înfrângere . "

CZC / 14 dec.'37

23.) Gr.Filipescu , Manifestul Partidului Conservator ,16 dec.'37

(" Dimineața" , 16 dec.'37)

[LD : probabil a fost lansat la începutul campaniei, dar este publicat în acest număr.

Manifestul este o **justificare a cartelului electoral încheiat cu PNȚ** .

Este simplu, clar și surprinde **liniile esențiale ale alianței** .]

" Cetățeni ,

Cuvântul acesta cu care în deobște vi se adresează partidele politice, în timpul luptelor electorale, are astăzi un deosebit interes.

Cetățean adevărat e numai omul care , alături de tributul pe care munca sa îl aduce economiei naționale, **înțelege să aducă** totodată politicii generale ,

contribuția judecății sale libere și curajoase .

" În Rusia, în Germania, în Italia , există doar **jumătăți de cetățeni** sau **cetățeni înjumătățiți**.

Socotim că **asemenea încovoieri , asemenea abdicări** ale personalității ,

nu se potrivesc nici cu **tradiția culturii noastre latine**, nici cu **mândria sângelui și trecutului nostru** . **Iată primul motiv al colaborării noastre cu Partidul Național -Țărănesc .**

" În al doilea rând, ne apropiem de Partidul Național -Țărănesc ,

naționalismul nostru intransigent , în apărarea hotarelor țării,

dar generos în convețuirea cu minoritățile etnice pe care ni le-au hărăzit fluctuațiunile istoriei .

Naționalismul acesta , întemeiat pe o veche și curată tradiție conservatoare ,

nu primește lecții de la nimeni . Stăpân istoric pe acest teritoriu , naționalismul poporului nostru

e un **naționalism de stăpân , sigur de el însuși, fără trufie , fără brutalitate , fără sectarism .**

Dar și aici **ne apropiem și ne leagă două vechi, statornice , nestrămutate**

deziderate conservatoare . nici o dată mai de actualitate ca astăzi ,

și cărora înțeleptul **Rege Carol I** le-a dat cândva o **plastică și accentuată expresie :**

domnia legilor și formarea caracterelor !

Gr.Filipescu / 15 dec.'37

24.) Dinu Brătianu, "Partidele și extremismul" , ? dec.'37

("Dimineața" , 16 dec.'37)

[LD : 2 ian.2004. Sunt pe punctul de a epuiza documentarea privind campania electorală și alegerile din dec.'37 .Mai urmează votul și numărătoarea...

Ce istorie să scriu ? Ce să explic ? La televiziuni se spune în seara asta că ,

pentru anul 2004 , într-un sondaj Gallup privind starea națiunilor,

românii sunt cotați printre națiunile cele mai optimiste din lume !

La diverse capitole : că va fi un an liniștit ; că va crește bunăstarea ; că va fi bine...

Eu cred că nația românească este cea mai ignorantă,ce mai nesimțită,cea mai imbecilă , cea mai leneșă din lume. Departe de a însemna " puritate" . sau" simplitate" patriarhală .

Nu ! Nația română este tâmpită ! Încep să înțeleg expresia " **mămăliga românească !** "

Dar asta n-are nici o legătură cu 1937, nu ? Ce m-a apucat ?]

[LD : De când caut prin fișele mele ceva despre **Dinu Brătianu** . Am găsit !

Este un **articolaș-comentariu**. Nu cuprinde nici un citat , încât nu pot fi sigură

dacă ceea ce i se pune pe seamă este chiar opinia sa .

De sigur,este vorba de un ziar și politica sa " electorală " .

Dar mie mi se pare simptomatic faptul că **șeful PNL, al partidului de guvernământ ,**

este **aproape absent în zarva aceea electorală**. Cine să-l audă ? Cine să-l creadă ?

Nu se știe nici când , nici unde, dar Dinu Brătianu ar fi spus ceva... despre **Constituție**,

ceva ...despre **pericolul extremismului** și ceva... despre **fascism**...

Ar mai fi spus ceva... și despre **răspunderea partidelor de ordine constituțională ,**

față de **extremism**. **Liberalii și țărăniștii ?** Erau ocupați să se devore recipoc.]

" D. Brătianu a spus dăunăzi , cu autoritatea d-sale, că **actuala Constituție asigură progresul normal al țării și că guvernul poate lucra fără stingherire sub regimul actualei Constituții**.

[-----] **Modificarea Constituției nu este actuală .**

Ceea ce putem cere este respectarea Constituției , în litera și în spiritul ei . [-----]

Tot dl Dinu Brătianu a îndemnat pe prietenii săi politici **să lupte contra extremismului**

care vrea să suprimă libertățile , după modelul regimurilor fasciste și hitleriste .
Di Brătianu ridică o problemă dintre cele mai importante :
atitudinea partidelor de ordine constituțională , față de extremism.
Confuziile create de unele evenimente recente **n-au servit cauza democratică .**
Opinia publică trebuie să fie prevenită asupra **scopurilor mișcărilor extremiste .**
Iar **partidele politice** trebuie să se ferească de **gesturi care produc confuzii**
sau de **atitudini luate spre a complace.**
Democrația trebuie să **lupte cu curaj** contra tendințelor fasciste "
Dinu Brătian / ? dec.'37

25.) **Corneliu Zelea Codreanu , Un răspuns ; Circulara 119 , 18 dec.'37**

Circulari și Manifeste ... , Munchen, Ediția a 5-a, 1981 , p. 225-229

[LD : Nu știu unde și când a dat sau a publicat CZC aceste răspunsuri .

Le preiau , cu toate rezervele , din acest volum. Dar ele dau oarecari indicii privind **conflictul dintre cuziști și legionari** pe tema **pactului de neagresiune** , dar și unele **punți de legătură** care vor îngădui **apropierile viitoare** , mai ales **în timpul și după** guvernarea Goga -Cuza .

Pentru că tocmai acest lucru vreau să relev ca fiind

o caracteristică a vieții politice românești : incapacitatea coeziunii .

Nu numai partidele democratice **s-au anihilat reciproc** , spre profitul amatorilor de dictatură , mai ales a regelui Carol și sprijinitorilor lui din toate partidele , care a folosit genial această incapacitate , această boală , **dar și** partidele naționaliste , între ele , au avut **fricțiuni , ciocniri și concurență** , făcând posibilă **reprimarea și lichidarea lor** , în circumstanțele agravante ulterioare .

Încerc , cu suprem efort de obiectivitate , dincolo de doctrinele și programele lor ,

dincolo de metodele folosite , să surprind **această incapacitate de coeziune** ,

ca **o manifestare de caracter** și (sau) de **mentalitate de tip "mioritic "**

Pentru cei care vor crede că fac speculații forțate , este bine să citească aceste lămuriri

pe care CZCodreanu le dădea în epocă **Circulara 119** , probabil este **promisa circulară în problema "jidănească"** , din **Circulara 117** , (30 nov. '37)

în care explica **adeziunea la Pact și deschiderea porților Gărzii** .

Sublinieri , supratitluri , semne , colorări - îmi aparțin .] Doc.integral : **fișier G de F- X-**

CZCodreanu / 18 dec.'37 / Precizări și lămuriri /

▣ **Între cuziști și legionari :**

▣ **Pactul de neagresiune = apărarea jidanilor ?**

" **Conducerea** Partidului Național Creștin **a ordonat** membrilor săi ca **să oprească pe jidani de la vot** . În ziare , niște **domni naționaliști** , mă **ispitesc** cu vechea și cunoscuta viclenie iudaică :

< Ce va face Codreanu ? Va da ordin legionarilor săi ca să ia apărarea jidanilor , năpustindu-se asupra lăncierilor Național -Creștini ? Iată întrebarea la care am vrea să avem un răspuns . >

" **Vă răspund** , domnilor , **nu pentru că mă somați dvs** , ci pentru că **nu voiesc să rămân nici o dată dator cu nimic , nimănui** . Și **răspunsul meu este acesta :**

< Nu , legionarii nu vor apăra pe jidani . Membrii Partidului Național -Creștin sunt liberi să-i oprească de la vot . Observ însă că pe dvs vă preocupă mai mult voturile legionarilor , decât voturile jidanilor . >"

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ **Jidanii = vrăjmașii nației**

" **Valul de minciună și de ură** se mai menține încă . Am trecut , însă , prin **atâtea furtuni** , și **atâtea valuri de ură** s-au izbit de piepturile noastre , încât acesta din urmă ,

În care își puneau atâtea speranțe dușmanii și mai ales , prietenii noștri ,
n-a clintit și nu va clinti un singur om , un singur suflet ,
de pe poziția credinței lui legionare .

" Un atac ca acesta , al minciunii, are partea lui de durere, din scârbă pentru micușă .

Dar are și binefacerile lui : Noi ne-am cunoscut dușmanii din copilărie ,
nu ne-am îndoit de ei , și am luptat în contra lor ;
mulțumim lui Dumnezeu că astăzi ne-a ajutat să ne cunoaștem și prietenii .

Așa , bunăoară, un < bun prieten > , repeta sentențios această întrebare :

< Să răspundă d. Corneliu Codreanu dacă pactul pentru asigurarea
libertăților alegerilor , nu înseamnă apărarea voturilor jidănești ! >

"Răspund : De 17 ani, eu și cu camarazii mei , n-am intrat într-o prăvălie jidovească ,
deși am trăit în Iași, nu am vorbit cu un singur jidan , pentru că i-am considerat ,
pe acest pământ , ca vrăjmași ai nației mele.

Asta era nelămurirea d-tale ? Că eu cer libertatea la alegeri pentru jidani ?

Că o să-i oprești d-ta și eu o să-i apăr ? Nu, domnule ."

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ Misiunea istorică a tineretului naționalist :

▣ Rezolvarea problemei jidovești .

" Eu cer libertate la alegeri pentru neamul meu, pentru tinerețea neamului meu ,
care acum 4 ani, la alegerile din urmă , [din ' 33 , guvern Duca] , din ordinul puterii iudaice ,
sub teroarea cea mai nemiloasă , o parte apuca drumul spitalelor ,
o alta , de peste zece mii, drumul tuturor închisorilor .

" Eu cer libertate pentru neamul meu , tocmai pentru ca el să-și poată scutura
juțul puterii iudaice, care-l apasă în țara sa, pe pământul său, la plugul său,
la masa sa, în legile sale.

Misiunea istorică a generației noastre este rezolvarea problemei jidovești .

" Toate luptele noastre de peste 15 ani , scopul acesta l-a avut ,
și toate eforturile vieții, de acum încolo, scopul acesta îl vor avea.

Și tu mă întrebi dacă nu m-am vândut jidanilor ?

Nu te uiți pe fruntea mea , nu te uiți pe trupul meu , cum stă rană lângă rană ,
câine de prieten ? "

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ Capitulara legionarilor și vaidiștilor ?!

" Un alt < prieten > , musafir de câteva luni în mișcarea naționalistă (cuzistă) ,
candidat pe listele Partidului Național -Creștin , mă binecuvântează în felul următor :
< Partidul Național -Creștin este singurul organism care se înfățișează
cu un program naționalist , fără transacții,

în timp ce celelalte formațiuni naționaliste au capitulat ,

fie în mâinile liberalilor , cum e cazul d-ilor Vaida și Iorga ,

fie în brațele Frontului Popular organizat de d. Maniu ,

cu concursul jidanilor și al comuniștilor ,

cum e cazul partidului " Totul pentru Țară "

de sub conducerea d-lui Corneliu Zelea Codreanu . >

"Numele acestui < prieten > este Ion Sân -Georgiu, profesor universitar.

L-am dat în judecată pentru calomnie , și-l voi ține minte ,

după cum și voi legionarii veți ține minte pe toți acei ce au îndrăznit

să vă acopere cu noroi , ca să nu vă vadă țara carnea vie a rănilor voastre "

" Un alt < prieten > se întreabă ironic , insultându-mă ,

dacă nu are dreptul < să discute > pactul de neagresiune.

Îi răspund : Ai dreptul să discuți , să ofensezi și să calomniezi , după cât are dreptul
un cofetar ca să discute măsurile strategice ale unui comandant de trupe în timpul războiului .

Și, în orice caz, unui om care conduce o trupă și răspunde ,

și care a dat dovadă de bună-credință , poate și de pricepere,
 trebuie să i se acorde un răgaz măcar de o lună ,
 iar nu să-l pălmuești și să-l ataci cu rea credință din primul moment .
 " **Cred că e drept**, dacă **cer să fiu pălmuit la urmă**, chiar de acești domni ,
 și **bătut cu pietre** ,după ce se va dovedi **greșala tactică pe care am făcut-o** " **CZCodreanu** / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ **Episod la Bacău .**

▣ **Dușmanii : jidani și cuziștii**

" În sfârșit, am plecat la **Bacău** cu inima cuprinsă de o sfântă emoție.
Prima companie legionară care se îndreaptă spre pământul Moldovei creștine,
 purtând cu ea **cel dintâi steag desrobitor în lupta economică**,
 din care **neamul băștinaș al lui Ștefan Vodă**, a ieșit nimic ,
 iar **țara lui transformată într-o ludee**, cu **robi băștinași** și cu **stăpâni jidani** .
" Nici un magazin românesc ! .Îl deschidem noi . Lupta va fi grea, pentru că în fața noastră
se ridică comerțul jidănesc , iar noi suntem **săraci lipiți pământului** .
Ne prezentăm în luptă cu o brumă de economii adunată cu atâta grijă și cu atâta sfințenie ,
 din cea mai aspră **muncă și renunțare**, încât **orice om curat ar plânge** când ar ști .
" Ajuns , însă, la Bacău, comerțul legionar, cel venit întru mântuirea Moldovei,
întâlnește două dușmanii înfrățite în lupta contra noastră :
Jidani și Cuziști
"Aceștia din urmă șoptind și răspândind pretutindeni zvonul că noi
<deschidem magazinul cu ajutorul jidanilor > ; că **< am luat bani de la Moscova >** ;
 că **< sunem plătiți de jidani >**
 " În fața acestei situații, **mă întorc umilit și scriu acum această circulară**,
nu pentru a mă desvinovăți , că **n-am luat bani de la Moscova, nici de la jidani** ,
 și **nici pentru că mi-e teamă de aceste uneltiri** , ci **pentru a spune :**
mi se încrețește carnea pe mine de atâta mișelie .Corneliu Z.Codreanu "
 CZCodreanu / 18 dec. '37

Guvern Goga -Cuza . 28 dec.'37 - 9 ian.'38

26.) Carol al II-lea ,Regele României, Însemnări zilnice, 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6
 Editura **Scripta**, București, 1995, pag. 128 - 135
 Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș .Prefață , I.Scurtu
Doc.integral : fișeir Monarhie VI
 [-----]
Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Legea înaintărilor în grad**

▣ **Moravuri și năravuri militare**

▣ **" Oamenii de încredere "**

[LD : Fenomenul constatat în clasa politică , **se reflectă similar** și în ierarhiile militare,
 unde se duce **o luptă între generații** . **Bătrânii generali** nu vor să cedeze " **comanda**" ,

tinarii sunt nerăbdători ? Să fie numai asta ?

Oricum, cu acest prilej, aflu " **secretul**" lansării în politică a g-ralului Sichițiu la PNT, care racolează toți nemulțumiții față de Carol și " camarilă "

Cu acest prilej, poate aflu și eu câte ceva despre "**camarila regală**".]

" În urma manevrelor , s-a putut constata și mai mult că în **Armata este o boală cronică , se bate apa-n piuă , Comandamentul s-a învechit , a pierdut din vigoare și a crescut în favoritism și admirație mutu [ală] .**

S-a ajuns la un fel de **șablon calcat** pe războiul de poziție din 1917 , se trec prea ușor cu vederea noile mijloace , noile posibilități care stau la îndemâna Comandamentului .

" **Șefii** au adesea o **indulgență criminală** față de subordonații lor , **adevăratele valori** sunt înecate în **puhoiul mediocrității conștiințioase** și supuse părerii celor mari .

Personalitatea dispare , iar **periuța începe din nou a domina .**

Instrucția, din această cauză, suferă. Ca întotdeauna , **politica și-a vârît coada** și **cei nemulțumiți** au început **să facă obstrucție** împotriva instrumentului reformei , noul proiect al înaintărilor [în grad] și poziției ofițerilor.

Atacurile s-au îndreptat împotriva lui **Paul Teodorescu** cunoscut ca **omul meu de încredere** . Ceea ce e mai trist e că **atacurile au avut ecou** și în **casa Urdăreanu** , s-a făcut și el **coadă de topor** .

Tătărașcu, deși era de acord , **n-a susținut destul de energic proiectul** și astfel o lege bună , deși severă , **a trebuit să fie retrasă** .

Am putut , totuși, obține o **scădere a limitei de vârstă** [a pensionării] **la generali**, care a provocat o oarecare întinerire a cadrelor vechi ; **ei au trebuit să se supui** , dar au considerat că **li s-a făcut o nedreptate** , în cap cu **Sichițiu și Manu** "

[-----]

Carol II / nov.-31dec.'37

Formule de guvernare post -electorale

[LD : se pot detecta **diversele " mișcări "** , pe care Carol le-a făcut pentru a-și impune voința . Ele vădesc o adevărată **artă în jocul vicleniilor politice** : **cheamă** la consultări pe **Mihalache** (care nu mai era șeful PNT) și-i pune iar **condiția colaborării cu Vaida , scontând pe refuz ; sare** -chiar dacă motivat - **peste consultarea lui CZCodreanu**, al treilea partid de pe lista procentuală , declanșând **războiul pe viață și pe moarte** cu legionarii ; **ajunge** astfel la **singura soluție : guvern Goga -Cuza** , căruia îi propune însă **colaborarea cu elemente național-țărăniște nemulțumite de Maniu** . Să dăm Cesarului ce-i a Cesarului !]

[-----]

"**Urmând uzanțele constituționale** , am făcut **apel celui de al doilea partid** de pe **lista procentuală** . Considerând că **relațiunile mele personale** nu permiteau o **bună colaborare cu Maniu** , **l-am chemat pe Mihalache** , rugându-l pe el **de a forma guvernul** , punându-i însă o **condiție : de a colabora cu unele elemente naționaliste de dreapta** , cum sunt acelea grupate împrejurul lui **Vaida -Voevod**. [-----]

" **Mihalache** , însă , **face prostia** că , plecând de la mine , dimineața își consultă prietenii și , fără a lua contact cu Vaida , seara , **refuză însărcinarea dată** .

A fost o prostie de manevră politică , căci convigerea mea este că **Vaida n-ar fi primit** colaborarea cu **elementele prea democratice** , după gustul său , **dimprejurul lui Mihalache și Maniu** .

El ar fi fost , în acel caz , acela care se pune față de mine într-o lumină defavorabilă .

S-ar fi făcut astfel apel la **elementele naționaliste** , cari , **refuzând** ,

n-ar mai fi avut dreptul de a se considera lăsate la o parte , **naționaliștii -țărăniști puri** ar fi avut , astfel , cea mai **puternică armă** pentru guvernarea lor .

Intransigența Maniu -Madgearu , **lipsa lor de suplețe politică** , au făcut ca **acest plan al meu să cadă în apă** ."

Carol II / nov.-dec.'37

Pactul Maniu -Codreanu

[LD : din nou, fără echivoc , sincer și mâhnit , degetul pe rană : **pactul a fost șah la rege !**
Peste această jignire , Carol nu dorea sau nu putea trece !]

" Maniu, în timpul alegerilor, mai făcuse un **gest pe care îl consider complet lipsit de estetică [etică] politică .**

A făcut cu Codreanu **o înțelegere de control electoral**, control , de fapt , al cinstei alegerilor . S- a făcut **mult zgomot** împrejurul acestui aranjament , zgomot care **a produs o confuzie** și care a făcut ca **mulți să creadă că**, în fond, **acesta a fost scopul ei**, deși Maniu a dezmințit cu vehemență acest lucru . În tot cazul, aspectul oricărei înțelegeri politice între partide atât de diametral opuse , ca program și metode , a fost și așa **o lipsă de etică** , care , în mentalitatea politicianilor, **nu conta.**

Nevoia de a împiedica pe un rival să aibă succes și de a lovi într-un inamic ,

în speță eu , sub scuză liberală , justifică orice manevre , orice acuplare hibridă , și împotriva naturii. Poate **dacă** Maniu n-ar fi făcut acest gest ,

în care prea **vădit a voit să facă șah regelui** , aș fi fost mai bine dispus către el și ai lui , am fi putut mai ușor **să găsim un teren de înțelegere mutuală .** " [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ Soluția : guvern Goga -Cuza

Mărturisirile lui Carol caracterizate de el "**manevre politice**" , sunt **cinice, calculate , dure**, dezvăluind înclinarea sa spre **intrigă și combinații** , mergând până la **urzirea de crime** . (Dacă am avut vreodată un dubiu în ce privește "mâna" lui Carol în asasinarea lui Duca, citindu-i aceste rânduri , dubiile s-au risipit) Deviza "**divide et impera**" , la Carol , nu are **nici un scrupul moral :**

Goga, prins în capcana ambițiilor de putere , dorind , deopotrivă,

lichidarea legionarilor dar și alungarea evreilor ;

Călinescu , pe post de **anihilator** al exceselor antisemite ale cuziștilor ,

dar de **secondant** în lichidarea Gărzii de Fier ; Micescu , ca un paratrăsnet la reacțiile externe .

Și toate acestea, cu riscurile pe care era conștient că le va provoca,

numai ca **să poată fi " liber"** , ca prin "**măsuri mai forte**" , să se "**descătușeze**" de tirania partidelor , adică să introducă **domnia personală .**]

[-----]

" Mi-a rămas, deci , **o singură soluție constituțională** ,

aceea de **a face apel național -creștinilor lui Goga și Cuza .**

Este , desigur, o soluție proastă , dar , totuși, cea mai puțin [**proastă**] .

"Sunt perfect conștient că **o guvernare cu aceste elemenete** destul de hotărât antisemite **nu va putea fi una de lungă durată** și că , după aceea,

voi fi liber să pot lua măsuri mai forte , măsuri care **să mă descătușează** , **atât țara , cât și pe mine , de tirania atât de nepatriotică a meschinilor interese de partid .**

" Cum era de așteptat , **atâta a aștepta Goga** , era împlinirea ambițiilor sale ;

umflându-se ca un broscoi, primește a forma guvernul în **condițiile care i le-am impus .**

" Procedând după **aceeași metodă ca cu Mihalache , dar invers**,

am impus **colaborarea unor elemente național-țărăniște** cari erau **nemulțumite**

cu veșnicile **acte de opoziție sterilă ale lui Maniu .**

" **Guvernul** s-a format cu [AC] **Cuza vicepreședinte**, fără portofoliu,

I. Antonescu la Apărarea Națională , o ultimă încercare cu **acest ambițios nestabil ,**

cu trei național-țărăniști disidenți : Armand Călinescu la Interne, **o garanție pentru mine,**

Rădulescu -Mehedinți la Justiție și **Virgil Potârcă** la Agricultură .

Externele le-a luat cel mai deștept dintre toți, **Istrate Micescu .**

[-----]

Carol II / 31dec.'37

▣ Crăciunul la Sinaia .

"Ca întotdeauna , așteptând sosirea unui nou an, am petrecut **zilele de după Crăciun , la Sinaia, cu Duduia și Mihăiță .** [LD : foto Carol II și Mihăiță , pag. 138)

E un **repauz fizic și moral** înaintea **furtunilor ce trebuie să vie "**

Carol II / 1 ian. - 18 mai '38

▣ Lovitura de stat

[LD : Ne vor lipsi foarte tare mărturiile lui Carol pentru această început de an 1938 .
Este un imens prejudiciu care se aduce scrierii istoriei , prin distrugerea unor mărturii.
În cazul Caietelor lui Carol, oare **cine și când** a avut interesul să le rupă ?
Carol ? Colaboratorii ?]

Nota ediției : Filele 1-48 lipsesc din manuscris. *

Așa cum face mențiune autorul în pagina de titlu - și pe care o reproducem întocmai -
Caietul 4 debutează cu ziua de **1 ianuarie 1938** . Prin smulgerea din manuscris
a primelor 48 de file, data de început a acestui Caiet, este **18 mai 1938** .
Carol II / nov.-dec.'37

27.) **Armand Călinescu** , **Însemnări zilnice** : 23-28 dec.'37

[LD : Îregistrez cu strângere de inimă felul cum **Carol, prin interpușii săi**
- g-ralii **Condeescu și Urdăreanu** - a ajuns la **formula guvernului Goga** .
Fiecare mișcare , fiecare personaj, fiecare tranzație - în cunoștință de cauză sau nu -
făcând **jocul scenariului ticluit de Carol. După Tătărescu ... Călinescu !**
Și declicul din sufletul și conștiința lui Călinescu care-și părăsește partidul
crezul, prietenii și își leagă , din acel moment, **destinul** - ca om și politician - **de Carol II** .
Nu încerc o caracterizare a lui Călinescu. Multă cerneală a curs , în această încercare .
Atunci și mai târziu . Pozitiv și negativ. În orice caz , săptămâna 24 -28 dec. ,
a însemnat pentru el "**aruncarea zarului** " Trece în Camarilă . De aceea consemnez .]

Călinescu / 23 dec.'37

▣ Mesaje , tratative, culise.

" **Văd pe generalul Condeescu** și îi spun **să transmită Rex** că
sânt același **devotat Coroanei**, nu din platitudine, **ci din convingere** .
La ora 3, **Condeescu** mă cheamă la el.

Găsesc pe Urdăreanu , care luase masa împreună cu **Goga** [**între timp**] plecat .
Urdăreanu îmi cere **cuvântul de onoare** asupra **discrețiunii** celor ce-mi va comunica .
Partidul N.Ț nu va mai fi chemat la guvern cât va fi regele ,
să știu că Regele se va lupta până la ultima limită.

S-a hotărât să constituie imediat **un guvern Goga,**

cu concursul meu , Ghelmegeanu și Potârcă .

Mă întrebă **dacă primesc Ministerul de Justiție.**

Răspund că sunt nemulțumit de politica lui Maniu, pe care o consider dăunătoare țării
și coroanei . Intenționez să mă retrag din Cameră pe acest motiv [-----]

Călinescu / 24, 25 , dec.'37

▣ Dinu Brătianu

M-a chemat Dinu Brătianu , care m-a întrebat
ce avem de gând să gacem cu Garda de Fier?

E o greșală politică ce am adus noi.

Răspund că Maniu e obligat să mergă alături . **Spun** lui Dinu Brătianu de ce nu ia guvernul el
personal. **Răspunde : < Acum la faliment ? Eu am fost de părere să plecăm >**

[-----]

Călinescu / 25, 26, dec.'37

▣ **Gabriel Marinescu** , **Elena Lupescu**

Goga îmi spune că **Gabriel Marinescu va rămâne la prefectura poliției .**

Urdăreanu i-a spus din partea Rex că-l **autoriză ca în prima ședință a Consiliului**

să spună că **oricine va veni , pentru orice chestiune, din partea d-nei L [upescu]**
la orice ministru sau autoritate, să fie imediat sancționat .[-----]
Călinescu / 28 dec.'37

▫ Constituirea guvernului

" **Se constituie guvernul.** Rex subliniază caracterul de colaborare.

Vorbind cu mine , apoi , îmi spune că are toată încrederea .

Adaugă : **< Îți mulțumesc pentru ce ai făcut pentru mine >**

Armd.Călinescu / 23-28 dec. '37

A.Călinescu , retro' Notă * ---Fișier I .Monarhia -

ian.-febr.'27

Actul dela 4 ian.'25 domină preocupările politice, în consfătuiri tainice.

Mihalache, fără a-și consulta colaboratorii, la o întrunire la Craiova, [-----]

afirmă necesitatea aducerii Prințului ,decît o regentă de 13 ani.

Lupu nu aprobă atitudinea lui Mihalache.

Argetoianu îi spune lui Călinescu că PNT face o mare greșală :[

Vint. Brătianu îi spune că ceea ce face PNT

este<o crimă și o idiotie și aveți să vă rupeți gîtul > (p.62-64)

////////////////////////////////////

Călinescu/:

20 iul-sept.'27

Regele Ferdinand încetează din viață, la Sinaia, la 20 iul.'27 înmormîntat la Curtea de Argeș.

Regele Mihai și Regenta se prezintă în parlament și depun jurămîntul.

/ **PNT se întrunește în ședință specială, pentru a-și fixa atitudinea. Se confruntă 2 p.d.v.:**

a) **Mihalache și Lunian -împotriva regentei, să nu o recunoaștem.**

să încercăm să aducem pe Carol pe tron.

b) **Stere -urcarea pe tron a regelui Mihai, inevitabilă**

Maniu înclină spre Stere, se hotărăște o Declarație în Cameră ,fără a pomeni regenta,

dar care să ceară înlăturarea guvernului și alegeri libere.

/ [aug.-sept.'27] **Madgearu este trimis la Paris, are explicații cu Carol, care declară că va respecta**
Constituția, că nu dorește dictatură, că va guverna prin partide.

Madgearu îi cere despărțirea de Lupeasca.

Carol i-ar fi răspuns că legătura aceasta nu a avut nici o influență asupra renunțării sale
la tron, că se va despărți de ea cînd va crede el , și nu ca un rezultat al injoncțiunilor din țară:

<Eu nu voesc să fiu un rege umilit .> (p.70-71)

////////////////////////////////////

Călinescu /Prințul -Lupeasca- principesa Elena

/ [6-8 mai 1928] **Adunarea PNT dela Alba Iulia.**

De la Londra ,vine știrea că prințul **Carol**, a încercat să vină în țară, cu avioane închiriate,
din Londra. Tentativa a eșuat lamentabil.

"Faptul că era însoțit de dna Lupescu i-a înstrăinat ultimele simpatii."

PNT nu știa nimic de asta. Mihalache era la curent și agreease planul.

dar s-a supărat pentru că era cu jidoavca.

[21 iunie 1928] **Divorțul principesei-mamă Elena a României cu Carol Caraiman**

, prin **anularea actului de căsătorie** (Atena, 10 martie 1921).

Avocatul lui Carol a spus că prințul se opune divorțului, că a chemat-o deseori pe principesă
să-l urmeze la Paris. (p.83-84)

////////////////////////////////////

Călinescu / Restaurația

/ 7 iunie 1930. La **Madgearu** acasă: Ghelmegeanu, Mantu etc. și Blumenfeld.

"Madgearu, vădit abătut, povestește cele întimplate. **Guvernul nu a știut de venirea Prințului."**

Trimiterea unor ofițeri la poștă și prefectura poliției , din ordinul prințului, **a surprins pe miniștri.**

Întrebați, **Vaida și Angelscu au dat din umeri.** (ministr. și subsecret. de stat la Interne)

Evident ,prințul trece peste capul guvernului.

În guvern, conflictul este pe tema :prințul să fie regent sau rege?

... Dar prințul i-a comunicat lui Maniu că vrea să-și ocupe tronul !

/ **Madgearu** (afirmînd că nu va intra în guvern

<Frumos pentru debut [...] Am jurat credință regelui Mihai .Fac parte dintr-un neam de comercianți [...]
de modă veche, care își țin cuvîntul dat. >

/Seara, la președinție [guv.]. **Mihalache, obosit, îi spune că Maniu nu vrea să păstreze guvenul,**

și că formula va fi trecerea pe seama unui **alt guvern (Guv.Mironescu)**.

Se pregătesc decretele pentru a doua zi. (p.87-89)

////////////////////////////////////

Călinescu /: Principesa Elena

oct.-nov.'32,**guv.Maniu.**

Mihalache (ministr. Interne) îl cheamă : **problemă gravă !**

M.S.Elena vrea să vie în țară (prima oară după restaurație, când se stabilise în Italia).

Regele: se opune. **Titulescu** : consideră că chestiunea trebuie lichidată, guvernul să se împotrivescă.

Maniu : **trebuie lăsată, să se trateze cu ea;**

Mihalache: să fie întâmpinată la Jimbolia, convinsă să se întoarcă ;

Se hotărăște să fie lăsată. **Titulescu** comunică regelui că este o chestiune a guvernului, care o va rezolva. **Principesa** sosește la Jimbolia, vagonul este atașat și dirijat... spre Mogoșoaia.

Maniu vorbește cu principesa:

1. Ea nu are **oameni mai favorabili ca Maniu, Titulescu și Mihalache**; să-i asculte !

2. Ca prințesă "română" trebuie să se supună regelui, capul fam. regale;

3. **Dacă se socotește "prințesă străină", guv. nu o poate lăsa să stea în țară.**

////////////////////////////////////

Călinescu / Carol : oamenii dictaturii !

[5 febr.'34] **Vaida** s-a întâlnit cu **Argetoianu**, căruia i-a spus că e nevoie de o "**mină forte**".

(în timpul guvernării lorga, **regele a recomandat lui Argetoianu să se apropie de Vaida**, că are "idei interesante" care i-ar place!)

[27 febr.'34] **Mihalache** în **audiență la rege** îi spune:

<Se vorbește că M.V.s-ar gândi la dictatură.>

Regele îl contrazice, că vrea guvernare prin partide, dar cu randament. (p.212-213)

[19 mart.'34] **Mironescu** spune lui Călinescu că, în audiență la rege,

acesta i-a spus că are altă "**formulă**", **că nu mai merge cu partidele.**

Lupu spune lui Călinescu că, în audiența la rege, i-a reproșat că, în 4 ani de la restaurație,

a schimbat **11 guverne, și a declanșat 3 alegeri generale;** că a "difuzat" partidele;

și că **o dictatură ar fi fatală.** (p.216)

[30 mart.'34] **Xeni** îi povestește că **regele** l-a întrebat despre **programul G.de F. și**

a enumerat aprobativ câteva puncte: desființarea partidelor, desființarea parlamentului, spiritul organizator al lui **Codreanu.** "**Xeni a plecat alarmat**".

[5 apr.'34] la palat, masă în cinstea lui Petain. **Regele** spune acestuia că este pentru

un guvern al "bunului Cezar". Titulescu consternat. (p.217)

[2 mart.'35] **Tătărescu** spune lui Titulescu că **regele i-a sugerat o modificare de constituție,** dar el nu a primit.

[18-19 mai'35] **Titulescu** (prin Ralea) recomandă ca **PNT să nu se împotrivescă modificării**

constituției, pe care o intenționează Tătărescu. (p. 254)

[24 sept.'35] **Sîngeorgiu** (informatorul regelui, dar și a lui Călinescu?) spune lui Călinescu că **Regele** i-ar fi spus: **<La urma urmei, eu pot merge și cu constituția aceasta, dar Dudaia, nu! >**

[7 nov.'35] **Regele** din ce în ce mai supărat pe Titulescu, care vrea să dicteze în toate...

Ar vrea pe **Vaida-Goga-Argetoianu**, spre a întări o "**a treia forță**" și

a ieși din jocul celor două partide și a scorbî pe Titulescu.

////////////////////////////////////

Călinescu /: **Carol -Lupeasca**

[23 ian.'36] **Vaida** i-a transmis printr-un amic: **<Eu m-am fixat! Dela rex nu se poate obține nimic.**

E pus să facă o trăsnaie. [...] noi ne pierdem vremea [...] iar între timp ni se joacă destinele țării. [...]

M-am convins că politica e condusă de dna L, care face și desface ministerele.

La timp, ea va ști să fie și rasistă. Regele e bolnav de insuficiență cerebrală cronică,

acesta e diagnosticul meu de medic. > (p. 286)

////////////////////////////////////

Călinescu /: **Tătărescu și Călinescu = oamenii regelui în PNL și PNT**

Ian.'36. **Mihalache** redactează o scrisoare către rege, nu o trimite, dar transmite **mesajul**

prin regina Elisabeta : **< PNT este pe punctul să-și schimbe radical atitudinea sa.**

În cazul cel mai favorabil, va triumfa tactica lui Maniu, dar poate să fie și mai mult. [...]

dacă regele a înțeles că după audiența mea [...] eu trebuia să mă închin

și la icoanele la care s-a închinat Duca,

ei bine, să știe MS că eu voi prefera să stau 10 ani înaintea porții din față,

dar la cea din dos nu mă duc! > (p.286-287)

////////////////////////////////////

20 martie'36. **Franasovici** sugerează regelui ideea de a vorbi cu "**tinerii**" din PNT.

Regele f. favorabil, să fie chemați !

Inculeț transmite de la rege: **< Voi vedea pe Călinescu și Madgearu >**

Cu autorizarea lui Mihalache, Călinescu va face cerere de audiență. (p.294-295)

25 mai '36. Călinescu în primă audiență la rege (p.303-304)

După audiență, a circulat "**legenda**" că

ar fi destinat să joace rolul lui Tătărescu de la liberali.

"Caracteristic pentru lipsa de seriozitate cu care sînt judecate destinele politice la noi"

[LD : Călinescu - Carol II .Etapele apropierei , culisele,episoadele , machiavelisme care vor duce la trecerea lui Călinescu de partea lui Carol (toamna '36 -anul 1937) (p.303-304)

////////////////////////////////////

Călinescu / 24- 28 dec.'37

28.) Alex. Vaida -Voevod, Memorii, vol III / informatoriile regelui / , 1937 , retro '

(Editura Dacia, Cluj-Napoca, pag . 196-198)

" **< Informatoriile Regelui ! >** Erau de multe categorii .

Poliția și Siguranța

De pe timpul Regelui Ferdinand era **tradiția Palatului** ca

Prefectul Poliției Capitalei și Directorul General al Siguranței

să prezinte sâmbăta **referatul verbal Regelui.**

Firește, acele referate se ocupau mai mult cu **picanteriile sexuale**

din sânul **protipendadei " înaltei societăți"** .Aceasta reprezenta un permanent și prodigios izvor spre **ilaritatea Regelui Ferdinand.**

" **Carol al II-lea, a perfecționat și a lărgit aparatul.** [-----]

Doamnele ...

Carol al II-lea era servit de **o pleiadă întreagă de " înalte" femei**, mai în vârstă canonică, mai **doritoare de a-l servi altruistic.**

Una cu pseudonimul "**Haiducul**" merită un capitol special , Wallace-an [**romane captivate**]

Alta, **Alice Șt.**, splendidă figură aristocratică , avea largi posibilități de ridicare a dispoziției regale. **Și altele, și altele**, care , în realitate , nu erau decât **niște găsculițe** , considerând facultățile lor intelectuale , **din p.d.v. al intrigilor politice .**

D-na Mihaela Cat , care poate era mai **capabilă în privința lipsei de scrupule politice**, nu era excepțională .

Babele, semibabele și juvenilele - care mișunau pe cât puteau în jurul regelui - mai **trimiteau buletine** (și de la ședințele spiritiste !) dar nu-mi făceau griji , nici mie , nici altora din fruntea treburilor publice.

Egoismul femeesc al Lupescei paraliza suficient orice sugestie ,

mai mult decât superficială și trecătoare asupra lui Carol II .

Politicienii , Doctrinariii ...

" **Mult mai nocivi** puteau fi, pentru omul de la guvern, **rafinaiții tâlcuitori de Rapoarte în scris**, destinate Regelui. Ori **doctrinariii** , care **se bucurau de a fi primiți** și de a putea etala în fața Regelui **planurile lor de fericire pentru țară și Rege .**

Între aceștia, **se bucura de multă atenție** din partea lui Carol II - până prin 1936 -

profesorul Nae Ionescu .Era un timp când nu trecea o zi fără ca "**nenea Nae** "

- cum îi ziceam - să nu petreacă **ore întregi la Palat .**

A fost un om de **înaltă cultură** și de un **talent excepțional de dialectică fascinatoare** , aromatizată cu **arguități** [**argumentare sofistică, subtilitate exagerată**]

și adeseori cu **sofistică** , dusă până la **rabulistică talmudică .**

[**Rabulistică (lat.) : flecărie, forțare retorică a unor pseudo-adevăruri**]

[**Talmud : colecția operelor literare , istorice , juridice , lingvistice , biologice , matematice , tehnice, evreești din primele 5 secole după Cristos**]

Cu o ocazie i-am spus : < *Dragă nene Nae, nu pot suprima ideea care îmi vine ascultându-te , că d-ta trebuie să fii **descendentul unui Protagoras și a uneia din neamul Aspasiiei** , care , în trecut, prin câteva suute de generații , ai reînviat cu toate **calitățile de mare sofist** * >*

[**sofism** = raționament aparent corect, în realitate incorect ,
construit anume pentru a duce în eroare
sofist = Denumire dată în Grecia antică , în perioada clasică , (sec.5-4 î.e.n.)
profesorilor care predau , cu plată , cunoștințe politice de retorică și filozofie ; persoană care face uz de sofisme ;
sofisticare = rafinament artificial , căutat , prețios ;
sofisticat = căutat , confuz , complicat ; **Am răs amândoi. Nutream simpatii reciproce**"

Miniștrii ...

" Mai erau unii și **dintre miniștri** - în frunte cu **lunian** - care din **răutate sadică** , iar **alții din prostie**, nu se sfiau să umble cu **minciuni ori cu prezentarea situațiilor**, **astfel cum credeau că leservește scopul** , fiind agreabili suveranului .

Regele ...

Ar rămâne să încerc **o diagoză psiho- analitică a Regelui Carol al II-lea**.
Când unul, când altul, chiar dintre prietenii medici , au crezut că mă ispitesc .
Ar fi absurd , chiar și din partea unui **psihiatru versat** în analize psiho-analitice ,
de a risca să cuteze - pe baza unor impresii - de a avea **lipsa de seriozitate profesională să pronunțe măcar o părere** . (Necum din partea mea, internist -balnear din veacul al XIX !)
Totuși, aruncând o privire fugară asupra **educației ,a vieții familiale** și a **anamnezei genealogice** a Regelui Carol al II-lea ,
orice judecător imparțial trebuie să admită că- prin autoeducație și suferințe -
dânsul a izbutit să-și dezvolte individualitatea , în sensul **fixării datorilor sale de suveran** , în complexul central al **intenției și voinței sale de a face bine** ,
de a promova progresul țării și a poporului său . **In magnis ac voluisse sat ...**
[*lat : în probleme majore , chiar să fi vrut (să faci ceva) este dejuns !*]

Vaida / despre informatorii regelui ...

////////////////////////////////////

Vaida / 1945 , retro' 1929 -

▣ Mișcarea codrenistă

[**LD** : **3 asasinate** , în care **lideri ai Gărzii au fost autori** ... nu par a-l fi impresionat pe Vaida . El nu se ferește să se prezinte cu **atitudini paterne față de Gardă** ,
punctând și argumentând această apropiere și distanțările conjuncturale.]

Prefectul poliției din Iași, o fire de sadist , a căzut **victimă împuşcării** de către **CZCodreanu** .

Moța , deținut împreună cu **Vernichescu** , **a tras în acesta din urmă** .

Mai târziu , **s-a ivit și cazul Stelescu** .

" Prin anul 1930 , **mișcările cuziste și codreniste** erau în toi .

Scandalurile antisemite de la Oradea Mare , Cluj ș.a. erau **deosebite numai prin dimensiunile scandalurilor urzite aproape perpetuu de liberali, prin interpuși** . [-----

▣ Procesele contra legionarilor .

[**LD** : ori miopie politică , ori rea credință , ori optică ardelenescă în virtutea căreia tot ce ținea de instituțiile sau actele regătenilor , trebuia pus sub semnul îndoielii.
Chestiunea mi se pare cu atât mai tulburătoare , cu cât aceste rânduri Vaida le scria după 1944, deci după ce **văzuse cât de "caricatural"** fusese misticismul legionar, sau ce **"farse copilărești"** jucaseră legionarii !

Dar eu iau act de opinia unui important om politic și o înregistrez ca atare .]

" Cu **procesele contra membrilor "Arhanghelului Mihai "** (mai târziu : Legionari, Garda de Fier , Totul pentru Țară- aceeași organizație în fond) **situația era mai variată** .

Fiind **o dată deținuți** , fixarea **dezbaterilor se tăgăna**, știindu-se că , de obicei,
- datorită pladoariilor avocaților- **jurații îi achitau pe acuzați** .

" **Preoțimea** , până și înalții arhieriei , **le sfințeau steagurile** (mitropolitul primat Pimen)
Când, în 1929, **ajunsei la Ministerul de Interne**, **primul dosar** ce mi l-a prezentat **Siguranța**
a fost cel al " Arhanghelului Mihail" . L-am citit noaptea, și **am rămas cu impresia**
că agenții Siguranței erau mai mult conduși de **hiperzelul de a-și dovedi importanța** , **decât**
membrii " Arhanghelului" , de **râvna ca să fie luați în serios** .

" Tot **misticismul caricatural** m-a impresionat mai curând ca **o farsă copilărească**
decât ca o cutie (trocalia) **a Pandorei** , **pentru liniștea țării**. [-----]
Vaida / 1945 , retro' ' 30-'32

▫ **Răcire relației Vaida -Codreanu : atentatul contra lui C.Angelescu**

▫ **Macedonenii legionari**

[LD :Este foarte interesantă **pledoaria etică** pe care o face ... ;
național -țărăniștii au făcut-o și atunci când au adus **legea contra corupției și pentru**
apărarea onoarei . Numai că pledoaria ... este univocă , are un singur sens :
este valabilă doar când este vorba de **amicii de partid** ,
și aceea dacă erau , mai ales, **ardeleni !**]

"După **atentatul contra subsecretarului** de stat C.Angescu , prin **unul din frații Besa**,
relația dintre mine și Codreanu s-a schimbat .

Acesta luă partea atentatorului , din care cauză **fu și el arestat** .

Angelescu a scăpat cu viață , cu toate că 5 gloanțe îi intraseră în corp,
iar Besa a fost achitat de jurați .

Acuza o susținea Ștefan C.Pop, iar **apărarea** , **avocatul scriitor Valjan** .

Acesta din urmă a avut **ticăloșia** (sugerată , evident, de un ardelean !)

să-i arunce în față lui Ștefan C.Pop , **discursul ținut în Camera din Budapesta** -

redactat de Goldiș și impus de acesta și de Suci

după intrarea României în război(1916)

Astfel i-a impresionat **pe jurați**, prezentându-l pe **atentator ca pe un fanatic naționalist** ,
iar pe **Ștefan C Pop ca pe un fel de maghiaron**. Ironia sau ignoranța valahă și imbecilitatea
juraților , laolaltă , au putut serba un **triumf record**.

Besa cu cei doi complici , toți trei **studenți macedoneni** , fuseseră **primitți de C Angelescu**
în biroul său de la Ministerul de Interne . **I-au prezentat o cerere de ajutor**.

Pe când **se pregătea să pună apostila de aprobare** ,

Besa, din spatele complicilor săi, **și-a descărcat repede revolverul**. [-----]

Din Besa, care uneltea pe urmă cu atacuri mizerabile contra lui CZCodreanu,
s-a ales o haimana.

Cel mai **aprig susținător** al **împroprietăririi și sprijinirii macedonenilor** în Dobrogea

a fost **C.Angelescu .Totuși**, atentatul a fost **complotat cu insigația**

că **Angelescu ar fi bulgar și protectorul bulgarilor** , contra macedonenilor.

Un singur calomniator are mai mult credit la proști , decât o mie de binefăcători cinstiți !

Dacă **tâmpenia e proprie mulțimilor noastre** ,

iar **arivismul** , prin orice mijloace, **la semidoctii doctrinelor savante de import**,

la macedoneni aceste calități se poteneză prin **impulsivitatea firească a obiceiului moștenit**
de multe generații :

< ori mă omori tu , ori te omor eu, dar turma și nevasta nu o las !>

E vechea lege a munților Balcani .

Din aceeași solidaritate **s-a născut și s-a cimentat solidaritatea de clan**, la macedo -români,

în urma căreia **nici în cazul Besa nu s-a găsit un singur macedonean**

care să nu invoce infinite argumente în favorul lui, absurde, dar susținute cu cea mai

neclintită dârzenie (intelectuali fruntași macedoneni , avocați , bancheri , antreprenori , profesori
universitari- Murnu etc) .[-----]

Vaida / 1945 , retro' 34 ? retro' 39-40 ?

▫ **Nae Ionescu**

[LD : cred că **încurcă ori cronologia ori episoadele**. Din această cauză , trebuie să iau cu toate

rezervele informațiile lui Vaida . Poate cuprind , totuși, frânturi autentice.]

" Călinescu n-a putut proceda decât ținând în lagăr pe instigatorii mai nestăpâniți .
Între ei se găsea și Nae Ionescu . Acesta mi-a trimis câteva șire , cerând să-l vizitez la
Miercurea -Ciuc. Aflasem că cei internați nu aveau lectură . Cu ocazia proximei mele întâlniri ,
I-am interpellat pe Armand Călinescu . Dânsul mi-a răspuns că între timp dispusese
să li se trimită o întreagă bibliotecă , după indicațiile primului nostru cărturar Nicolae Iorga .
[-----]

" Despre Nae Ionescu îmi comunică zădărnicia încercării de a-l elibera din lagăr .
Dispusesese să fie adus la București cu automobilul . L-a primit și l-a omenit la dânsul acasă .
A discutat cu " taica Nae" sorbind cafele . Acesta nu a voit să renunțe la atitudinea lui
simpatizantă cu legionarii și la cea anticarlistă . Călinescu s-a văzut astfel silit să-l trimită
îndărăt la Miercurea -Ciuc. Mai târziu l-a eliberat totuși .

Când l-am văzut pe Nae pentru ultima dată , scurt timp înainte de a muri ,
la Costică Anghelescu- unde venise cu frumoasa lui mașină germană-
facea impresia unui om grav dezechilibrat [-----]

Nicu și eu îi făceam societate lui Nae , care spuse :

< Vedeți, aceștia cu uniformă sunt veșnic pe urma mea .

Afară e mașina cu copoii Siguranței . S-au luat după mine și stau acum sub porți . >

[-----] Eu , care îl cunoșteam de mult și-l apreciam ca pe un intelectual cu calități
superioare , am rămas foarte dureros atins de privirea lui cu totul schimbată , pierdută,
chinuită . [----] Pe săracul taica Nae îl dezechilibrase neliniștea de a fi veșnic observat "
Vaida / 1945 , retro'

▫ Necesitatea instituției Siguranței

" În definitiv, când eram " la putere" , Siguranța își făcea rosturile , păzindu-ne ca să nu
ni se întâmple ceva . De aceea " am scăpat teferi " , și Anghelescu și eu , de atentorii noștri ,
pe când bieții Duca și Călinescu au căzut jerfe (secundul cu agentul lui de pază !)

Când eram în opoziție - fiind primejdioși pentru guvern - , acesta trebuia ,
în interesul " ordinii publice" să fie permanent informat despre cine a fost la noi și cât a
stat . " Fără Siguranță , nu se pot governa statele, iar fondurile Ordinii Publice
nu ar trebui sporite într-una dacă Siguranța nu ar fi în treabă . " [-----]

Vaida / 1945 , retro' 37

▫ Concurența Codreanu - Carol II

" L-am întrebat pe CZCodreanu ce are în contra Regelui .

El mi-a expus , potolit cum vorbea, dar cu multă pornire , abia stăpânită,

că e revoltat că < în țara mea > să nu-l lase să-și organizeze

legiunile de educație fizică și de educație națională .

Am încercat să-i arăt că într-un stat civilizată nu pot exista organizații particulare parastatale ,
independente. Să se încadreze cu organizația lui în organizațiile de educație fizică și premilitară .

[-----] Asculta vădit nemulțumit . Mai mult decât în toate celelalte discuții precedente ,

m-am convins că el vedea în rege un fel de concurent , care îi încurcă planurile .

Între acești doi oameni , înțelegerea era cu nepuință .

Regele era stăpânit de ideea de a înfăptui organizarea tineretului ,

spre ail face educația cetățenească . Această ambiție însemna pentru el o datorie regală

și un drept de a lua în mână inițiativa și conducerea.

CZCodreanu, mânat de râvna unei ambiții - acoperite cu formule și ritual mistic-

aspira să se înstăpânească pe conducerea generațiilor tinere

și apoi pe puterea statală .

Rege și Căpitan , nu puteau acționa paralel. Erau două sâbii pentru aceeași teacă .

În timpul absenței lui Carol , Codreanu se obișnuise cu iluzia că moștenirea generației

bătrâne- regenți, conducători de partide - îi va reveni mură-n gură .

Reîntoarcerea și activitatea regelui, îl stânjeneau la tot pasul.

Din cauze "constituționale " ori de " morală creștină " (dna Lupescu) ,

CZCodreanu nu avea nici o pornire contra R egeului .

Aceste două platforme erau tranșeele inexpugnabile ale lui Iuliu Maniu .
Vaida / 1945 / retro '

29.)